

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona prináša novú všeobecnú právnu úpravu v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktorá nahradí zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“), zákon č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákon č. 299/2019 Z. z. o dohľade a pomoci pri riešení neodôvodnenej geografickej diskriminácie zákazníka na vnútornom trhu a o zmene zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedené predpisy z oblasti ochrany spotrebiteľa a súvisiace predpisy v platnom právnom poriadku SR sa tak spoja do jedného právneho predpisu. Návrhom zákona sa má odstrániť doterajší trend, ktorý spočíval spravidla v prijímaní osobitných predpisov v reakcii na jednotlivé smernice a nariadenia EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Zákon o ochrane spotrebiteľa úzko prepojený na Občiansky zákonník by mal do budúcnosti predstavovať základný právny predpis v oblasti ochrany spotrebiteľa a subsumovať aj budúce legislatívne iniciatívy. Zároveň je potrebné poznamenať, že návrh zákona nemá predstavovať kodifikáciu celého spotrebiteľského práva. V súčasnosti sú všeobecné inštitúty ochrany spotrebiteľa roztrieštené vo viacerých právnych predpisoch. Orientácia v nich v ich vzájomných súvislostiach a ich následná správna aplikácia je sťažená, a to z pohľadu samotného spotrebiteľa, podnikateľov, ba dokonca aj subjektov pôsobiacich v oblasti ochrany spotrebiteľa, čím sa oslabuje princíp právnej istoty. Návrhom zákona sa odstraňujú duplicity, aplikačné problémy, vnútorné rozpory jednotlivých ustanovení a terminologické odlišnosti. Spotrebiteľské právo sa dynamicky vyvíja, musí neustále reagovať na nové podnety z trhu, obchodné modely či technologický pokrok vrátane digitalizácie. V neposlednom rade návrh zákona preto modernizuje súčasnú spotrebiteľskú legislatívu a detailnejšie ju zosúladzuje s právnymi predpismi EÚ odstraňujúc viaceré neopodstatnené goldplatingy.

Primárnym dôvodom revízie súčasnej právnej úpravy je potreba transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/770 z 20. mája 2019 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o dodávaní digitálneho obsahu a digitálnych služieb (Ú. v. EÚ L 136, 22.5.2019), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/771 z 20. mája 2019 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o predaji tovaru, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica 2009/22/ES a zrušuje smernica 1999/44/ES (Ú. v. EÚ L 136, 22.5.2019), ako aj smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2161 z 27. novembra 2019, ktorou sa menia smernica Rady 93/13/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES, 2005/29/ES a 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o lepšie presadzovanie a modernizáciu predpisov Únie v oblasti ochrany spotrebiteľov (Ú. v. EÚ L 328, 18.12.2019) do slovenského právneho poriadku.

Najvýraznejšími konkrétnymi zmenami, ktoré prináša nová právna úprava, sú zjednotenie používaných termínov v súlade s legislatívou EÚ, aktualizácia informačných požiadaviek pri zmluvách uzatváraných na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov obchodníka v súvislosti s digitalizáciou a nová úprava informačných povinností prevádzkovateľov online trhov, ktorí budú musieť napríklad vyslovene uviesť, či ponuka pochádza od obchodníka alebo nepodnikateľa, aby kupujúci mali transparentnú informáciu, či pri kúpe budú požívať ochranu

priznanú im v právnom postavení spotrebiteľa. Zároveň návrh zákona stanovuje požiadavky na kompatibilitu a interoperabilitu digitálneho obsahu a digitálnej služby. Prostredníctvom novelizácie zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) (článok II) sa v reakcii na vývoj trhu a zmeny európskej spotrebiteľskej legislatívy zavádzajú do právneho poriadku SR definície digitálneho obsahu, digitálnej služby či veci s digitálnymi prvkami. V súvislosti s nekalými obchodnými praktikami na online trhoch sa zavádzajú požiadavky na informovanie spotrebiteľa o tom, či a akým spôsobom obchodník zabezpečuje autenticitu spotrebiteľských hodnotení produktov, ako aj o hlavných parametroch, ktoré určujú poradie produktov vo výsledku vyhľadávania v online rozhraní a ich vzájomnom význame. Klamlivé obchodné praktiky sa rozširujú o marketing dvojitej kvality. Zároveň sa zavádza, kedy sa takáto praktika nebude považovať za klamlivú. Návrh zákona v porovnaní s doterajšou právnou úpravou podstatným spôsobom nemení povinnosti v súvislosti s označovaním tovaru cenami, ale zavádza sa nová regulácia pri znižovaní cien, aby nedochádzalo k cenovej manipulácii v podobe zavádzania spotrebiteľov o výške skutočnej zľavy. Ide o nekalú obchodnú praktiku, ktorá bola identifikovaná v praxi viacerých relevantných obchodníkov v EÚ, najmä počas špeciálnych výpredajových akcií.

V rámci revízie právnej úpravy sa osobitne venuje pozornosť aj úplnej implementácii nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a o zrušení nariadenia (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017) v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2017/2394 v platnom znení“), ktoré upravuje požiadavky na výkon dohľadu a efektívnu a plynulú cezhraničnú spoluprácu vo veciach ochrany spotrebiteľa. Účelom implementácie tohto nariadenia je zabezpečenie jeho riadnej aplikácie, posilnenie efektívnosti a účinnosti dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, zjednotenie jeho výkonu, aby orgány dohľadu mohli rýchlejšie a účinnejšie spolupracovať na vnútroštátnej úrovni, ale tiež s príslušnými orgánmi ostatných členských štátov. Konečným cieľom je rýchlejšie, pružnejšie a jednotné presadzovanie právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa v rámci celej Európskej únie, čo nie je možné dosiahnuť bez aktívnej participácie všetkých členských štátov. Len tak možno dosiahnuť ochranu vnútorného trhu, posilniť dôveru spotrebiteľov a ochrániť poctivých obchodníkov, pre ktorých by dodržiavanie predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa nemalo byť konkurenčnou nevýhodou.

Posilňuje sa preventívne a výchovné pôsobenie dohľadu smerom k dohliadaným osobám, keď sa zavádzajú nové inštitúty smerujúce k zníženiu alebo odpusteniu sankcie za porušenie zákonnej povinnosti, ak dohliadaná osoba prijme zodpovednosť za svoje protiprávne konanie, ukončí porušovanie právnych predpisov, odstráni následky svojho konania a odškodní spotrebiteľov, ktorých práva boli jeho konaním porušené. Súčasne sa v základných predpisoch z oblasti ochrany spotrebiteľa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané sankcie mohli byť spravodlivejšie a proporcionálnejšie. Navrhuje sa ukladať sankcie v závislosti od obratu obchodníka. Navrhovaná zmena bude mať pozitívny vplyv obzvlášť pre malé a stredné podniky. V úprave dohľadu a správneho konania o porušení povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa sa navrhujú zmeny, ktoré sledujú cieľ dosiahnuť čo najrýchlejšiu nápravu poškodených práv spotrebiteľov, a to najmä motiváciou obchodníkov k prijatiu dobrovoľných nápravných opatrení.

Článok II návrhu zákona prináša novelizáciu spotrebiteľského práva upraveného v rámci Občianskeho zákonníka. Návrh zákona rovnako ako v prípade samotného zákona o ochrane spotrebiteľa v článku I navrhuje zmeny, ktoré Občiansky zákonník aktualizujú na digitálnu éru. Zmenami sú dotknuté najmä ustanovenia o zodpovednosti za vady. Platný stav pozná úpravu

zodpovednosti za vady v Občianskom zákonníku a úpravu reklamačného konania v zákone č. 250/2007 Z. z. Z dôvodu zjednodušenia, konsolidácie a zosúladenia úpravy zodpovednosti za vady tovarov, digitálnych služieb a digitálneho obsahu s právom EÚ sa navrhuje, aby bola ponechaná len úprava v Občianskom zákonníku v znení návrhu novelizačného článku.

Článok XXII prináša niekoľko zmien právnej úpravy alternatívneho riešenia sporov (ďalej len „ARS“), ktoré však zásadným spôsobom nemenia pravidlá fungovania tohto inštitútu. Navrhované zmeny predovšetkým odstraňujú praktické nedostatky súčasnej právnej úpravy. V návrhu zákona sa v reakcii na zmeny v rámci úpravy zodpovednosti za vady zakotvuje možnosť zabezpečenia vyjadrenia odborne spôsobilej osoby ku skutkovým otázkam, ktoré môžu byť zásadné pre vyriešenie sporu, avšak presahujú kompetencie subjektu alternatívneho riešenia sporov. Uvedené má vo výsledku prispieť k spravodlivému ukončeniu ARS a vyriešeniu sporu zo zodpovednosti za vady medzi obchodníkom a spotrebiteľom bez nutnosti eskalácie sporu na súd.

V rámci ďalších novelizačných článkov návrhu zákona je zabezpečený súlad článku I návrhu zákona s ostatnými právnymi predpismi, ktorých sa dotýkajú zmeny zavedené týmto článkom.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi ústavného súdu, zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.

Návrh zákona má pozitívne aj negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane vplyvov na malé a stredné podniky. Uplatňuje sa mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov. Návrh zákona má tiež pozitívne sociálne vplyvy a negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy. Návrh zákona nemá vplyvy na životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

B. Osobitná časť

K čl. I

K § 1

Úvodný paragraf návrhu zákona v odseku 1 vymedzuje jeho vecnú pôsobnosť. Odsek 2 ustanovuje územnú pôsobnosť návrhu zákona.

Návrh zákona o ochrane spotrebiteľa má predstavovať základný právny predpis, ktorý bude obsahovať všeobecné inštitúty spotrebiteľského práva, pričom v porovnaní so súčasným stavom v sebe pojme tiež dnes osobitne zadefinovanú úpravu zmlúv uzatváraných na diaľku a mimo prevádzkových priestorov obchodníka, výkon dohľadu (vrátane silného aspektu cezhraničnej spolupráce, ktorá je pre riadne fungovanie vnútorného trhu nevyhnutná) a naň eventuálne nadväzujúce správne konanie.

Súkromnoprávna úprava spotrebiteľských zmlúv ostáva naďalej upravená prednostne v Občianskom zákonníku. Najväčšiu zmenu prináša úprava zodpovednosti za vady (s vypustením paralelnej úpravy reklamačného konania v zákone o ochrane spotrebiteľa).

Pokiaľ ide o vecnú pôsobnosť návrhu zákona, návrh zákona sa vzťahuje na spotrebiteľské právne vzťahy. Návrh zákona je spojením viacerých spotrebiteľských smerníc EÚ, z ktorých každá má samostatne vymedzený rozsah pôsobnosti. Naprieč návrhom zákona sa preto podľa potreby špecifikuje, na ktoré konkrétne spotrebiteľské vzťahy sa vybrané ustanovenia vzťahujú alebo nevzťahujú. Predmetné ustanovenia návrhu zákona vecne sledujú znenie transponovaných smerníc EÚ, aby sa zabezpečila riadna transpozícia práva EÚ a rovnaká úroveň ochrany spotrebiteľov v SR ako v iných členských štátoch EÚ. Základným východiskom pre určenie, či sa návrh zákona ako celok vzťahuje na konkrétny právny vzťah, je postavenie spotrebiteľa a obchodníka v zmysle ich legálnych definícií. Čl. I návrhu zákona neobsahuje definície pojmov spotrebiteľ a obchodník, avšak prostredníctvom § 1 ods. 1 písm. a) odkazuje na vymedzenie týchto pojmov v § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka v znení novelizačného článku II návrhu zákona. Návrh zákona sa preto neuplatňuje napríklad na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Naopak, návrh zákona sa s výnimkou ustanovení § 5 ods. 1 písm. a) až k) a ods. 2 a 4 bude vzťahovať na poskytovanie sociálnej služby podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov za predpokladu, že poskytovateľ sociálnej služby naplní definičné znaky pojmu „obchodník“.

Obchodník bol v doterajšej právnej úprave legálne definovaný ako predávajúci (v zákone o ochrane spotrebiteľa) a súčasne ako dodávateľ (v Občianskom zákonníku). Zavedením nového pojmu sa zabezpečuje terminologická jednotnosť na národnej úrovni a súčasne so slovenským znením právnej úpravy na úrovni Európskej únie. Nový pojem má jasnejšie vyjadrovať a evokovať, že nezahŕňa len predávajúceho ako zmluvnú stranu kúpnej zmluvy v zmysle ustáleného vnímania v nadväznosti na zmluvné typy definované Občianskym zákonníkom.

K § 2

Ustanovenie § 2 poskytuje legálne definície pojmov používaných na účely návrhu zákona.

Návrh zákona v písmene a) mení zákonnú definíciu výrobku podľa doterajšej právnej úpravy a zavádza termín „tovar“, ktorý je terminologicky jednotný so slovenským znením právnej úpravy na úrovni Európskej únie. Ide o akúkoľvek hmotnú vec, ktorá vo všeobecnosti v súlade

s únijskou legislatívou zahŕňa aj elektrinu, vodu alebo plyn, ak sa predávajú v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve. Keďže prvým definičným kritériom je, že musí ísť o hmotnú hnutelnú vec, za tovar sa považuje aj vec s digitálnymi prvkami (v zmysle definície v § 119a zavádzanej v čl. II návrhu zákona). V tomto kontexte je zaujímavým prvkom aj tzv. hmotný nosič - nosič, ktorý slúži výlučne ako nosič digitálneho obsahu (CD, DVD, pamäťová karta a iné). Na účely samotného zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) sa má považovať za tovar, avšak na účely zodpovednosti za vady [v nadväznosti na smernicu (EÚ) 2019/770 a smernicu (EÚ) 2019/771 ; transponované do Občianskeho zákonníka v čl. II návrhu zákona] sa má hmotný nosič spravovať ustanoveniami o digitálnom plnení. Za tovar sa považuje aj elektrina, voda alebo plyn, ale len v prípade, ak sa predávajú v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve. Za tovar sa tak nepovažujú elektrina a plyn dodávané napríklad na základe zmluvy o dodávke elektriny, zmluve o združenej dodávke elektriny, zmluvy o dodávke plynu alebo zmluvy o združenej dodávke plynu podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 251/2012 Z. z.“), ani voda dodávaná na základe zmluvy o dodávke vody podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 442/2002 Z. z.“). V prípade uvedených zmlúv totiž ide o dodávanie elektriny, plynu alebo vody, ktoré nie sú na predaj vo vopred obmedzenom objeme alebo vo vopred určenom množstve. Naopak, tovarom v zmysle definície uvedenej v § 2 písm. a) je napr. plyn predávaný v plynovej fľaši či balená pitná voda v bareloch a pod. Definičné kritérium „predaj v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve“ s komoditami elektrina, voda a plyn sa preberá z čl. 2 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011) v platnom znení (ďalej len „smernica 2011/83/EÚ v platnom znení“), čím sa má zabezpečiť úplná transpozícia predmetnej smernice a jednotný výklad pojmu „tovar“ v Slovenskej republike a v ostatných členských štátoch Európskej únie.

Písmeno b) poskytuje legálnu definíciu služby. Za službu sa považujú aj služby poskytované spotrebiteľom podnikateľmi v rámci slobodných povolaní, ako napr. služby advokátov alebo architektov. Zákon sa vzťahuje aj na služby poskytované bezodplatne, ak v jeho jednotlivých ustanoveniach nie je uvedené inak (napr. § 5 ods. 1, § 14 ods. 5 písm. d) návrhu zákona).

Písmeno c) definuje „produkt“, ktorý predstavuje súhrnné označenie tovarov a služieb, vrátane tých digitálnych, ako aj dodávky tepla, nehnuteľnosti, práv a záväzkov. Produktom je aj elektrina, voda a plyn, ktoré nie sú na predaj v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve, t. j. napríklad elektrina a plyn dodávané na základe zmluvy o dodávke elektriny, zmluve o združenej dodávke elektriny, zmluvy o dodávke plynu alebo zmluvy o združenej dodávke plynu podľa zákona č. 251/2012 Z. z. a voda dodávaná na základe zmluvy o dodávke vody podľa zákona č. 442/2002 Z. z..

Písmeno d) vymedzuje online trh, ktorým môžu byť rôzne online bazáre či platformy určené nielen pre malých výrobcov nepodnikateľského charakteru. Online trh má byť vždy sprostredkovateľskou službou, online trhom sa tak nerozumie vlastný e-shop obchodníka.

V prípade prevádzkovateľa online trhu podľa písmena e) platí rovnako ako v prípade obchodníka, že môže konať aj prostredníctvom iných osôb, ktoré konajú v mene alebo na účet obchodníka, pričom táto definícia zahŕňa napríklad obchodného zástupcu, mandatára alebo komisionára.

Písmeno f) definuje trvanlivé médium, pričom definícia vychádza z čl. 2 ods. 10 smernice 2011/83/EÚ v platnom znení s doplnením o konkrétne príklady v zmysle odôvodnenia 23 tejto smernice. K výkladu tohto pojmu zaujal stanovisko aj Súdny dvor EÚ (napr. vo veci *C-49/11, Content Services alebo vo veci C-375/15, BAWAG*). V kontexte legálnej definície pojmu trvanlivé médium je vhodné upozorniť na súbežné používanie pojmu hmotný nosič v návrhu zákona, prvýkrát spomenutého v čl. I § 2 písm. a). Hmotný nosič má predstavovať médium, ktoré je nositeľom digitálneho obsahu ako predmetu právneho vzťahu, teda jeho funkciou je distribúcia digitálneho obsahu. Funkciou trvanlivého média je uchovávať a reprodukovat' informácie. Používanie týchto pojmov je podmienené tým, akú funkciu má nosič plniť, hoci môže ísť o tie isté médiá (napr. CD).

Písmená g) až i) súvisia s potrebou transpozície smernice 98/6/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi (Ú. v. ES L 80, 18.3.1998; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 4) v platnom znení (ďalej len „smernica 98/6/ES v platnom znení“). Konečná cena, ktorú má spotrebiteľ uhradiť, sa nazýva predajnou cenou. Aby spotrebiteľia mohli jednoduchšie porovnávať ceny podobných tovarov či tovarov v rôznych baleniach, používa sa tiež označenie jednotkovou cenou, čo je cena za jednu kvantitatívnu jednotku, najčastejšie 1 liter, 1 kilogram, 1 meter, ale môže ísť aj o inú kvantitatívnu jednotku - napr. 1 kus či 1 dávka (napr. pracia dávka pri prácich prostriedkoch). Pre dodržanie litery zákona v zmysle povinnosti obchodníka pri označovaní cien je dôležitá konzistentnosť, teda aby obchodník označil všetky tovary rovnakého druhu rovnakou jednotkou množstva, inak nebude naplnený účel povinnosti označovania tovarov jednotkovou cenou.

Písmená j) až l) predstavujú transpozíciu čl. 2 písm. d), h) a f) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005) v platnom znení (ďalej len „smernica 2005/29/ES v platnom znení“).

Písmeno m) vymedzuje nový pojem „spotrebiteľská organizácia“. Návrh zákona na rozdiel od zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“) právnické osoby založené alebo zriadené za účelom ochrany spotrebiteľa neoznačuje ako „združenia“, keďže v prípade týchto subjektov nemusí ísť o právnické osoby, ktoré majú formu občianskeho združenia, ale môže ísť aj o právnické osoby s inou právnou formou (napr. neziskové organizácie). Nový pojem má teda byť obsahovo neutrálnejší.

K § 3

Ustanovenie § 3 ustanovuje v odseku 1 základné práva spotrebiteľov, ktoré sú bližšie rozpracované v ďalšom texte návrhu zákona alebo v osobitných predpisoch (napr. právo na ochranu zdravia, bezpečnosti, právo na informácie).

V § 3 ods. 1 písm. e) sa stanovujú kritériá na určenie výšky primeraného finančného zadost'učinenia. Kritériá sú formulované demonštratívnym spôsobom, konajúci súd tak môže zohľadniť aj ďalšie skutočnosti, ktoré v zákone nie sú uvedené. Cieľom je prispieť k zjednoteniu súdnej praxe pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadost'učinenia. Kritériá povaha, závažnosť, spôsob a rozsah porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa smerujú k podstate protiprávneho konania, t. j. aké právo alebo

povinnosť boli porušené, či ide o menej závažné porušenie alebo naopak o porušenie, ktoré možno považovať za závažné, v čom spočíva protiprávne konanie a aká bola intenzita protiprávneho konania. V rámci kritéria následky porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa je potrebné skúmať najmä výšku obohatenia, ktoré vzniklo alebo mohlo vzniknúť ako následok protiprávneho konania (o akú sumu sa zväčšil majetok v dôsledku protiprávneho konania alebo naopak, o akú sumu by sa majetok zmenšil v prípade absencie protiprávneho konania), ako aj povahu a závažnosť nemajetkovej ujmy (napr. ujmy vo sfére rodinného, súkromného a pracovného života spotrebiteľa). V prípade práva na primerané finančné zadost'učinenie nie je nevyhnutné, aby spotrebiteľovi ujma skutočne vznikla, postačuje samotné riziko vzniku ujmy v dôsledku porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa. Dôležitým kritériom je aj trvanie porušenia práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa, v rámci ktorého je potrebné vziať do úvahy časový aspekt protiprávneho konania. Konajúci súd by mal zároveň vziať do úvahy všetky okolnosti daného prípadu, v rámci ktorých je možné zohľadniť napríklad prípadné zavinenie spotrebiteľa na vzniku protiprávneho stavu či poľahčujúce okolnosti na strane osoby porušujúcej práva spotrebiteľa alebo povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa.

Odsek 2 ustanovuje ochranu spotrebiteľa pri nevyžiadanom plnení. Dôkazné bremeno preukázania vyžiadania plnenia spotrebiteľom v súlade s týmto návrhom zákona znáša obchodník.

K § 4

Ustanovenie § 4 ustanovuje najmä základné povinnosti (odsek 1) a zákazy (odsek 2) pre obchodníka. Ide o rôznorodé čiastkové alebo naopak generálne povinnosti, ktoré si nevyžadujú detailnú právnu úpravu, preto bol zvolený režim ich súpisu v rámci jedného ustanovenia.

Potvrdenie o úhrade ceny podľa § 4 ods. 1 písm. a) je všeobecným pomenovaním pre doklad, ktorého funkcia je vyjadrená priamo jeho názvom, a to potvrdiť, že spotrebiteľ uhradil cenu za produkt a v akej výške. Predkladateľ mal úmysel vyhnúť sa výslovnému duplikovaniu povinnosti odovzdávať pokladničný doklad s konkrétnymi náležitosťami, keďže táto povinnosť je vo všeobecnosti daná v zákone č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 289/2008 Z. z.“). Cieľom nie je vytvárať nový typ potvrdenia, ale využiť existujúce potvrdenia. Poznámka pod čiarou k odkazu nad slovným spojením „potvrdenie o úhrade ceny“ odkazuje na pokladničný doklad podľa zákona č. 289/2008 Z. z., ale tiež na faktúru podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Na účely zákona o ochrane spotrebiteľa nie je rozhodujúca podoba alebo forma tohto potvrdenia, cieľom je len zabezpečiť, aby spotrebiteľ dostal takéto potvrdenie, keďže preukázanie nákupu a uhradenia ceny za konkrétny produkt je spravidla podmienkou pre uplatňovanie akýchkoľvek následných práv spotrebiteľa.

Povinnosti v § 4 ods. 1 písm. b) až h) nadväzujú na súčasnú právnu úpravu v oblasti ochrany spotrebiteľa.

V § 4 ods. 1 písm. i) sa zavádza nová povinnosť poskytovať spotrebiteľovi službu bezpečným spôsobom a s odbornou starostlivosťou. Pojem „odborná starostlivosť“ je definovaný v § 2 písm. k) návrhu zákona. Služba nebude poskytovaná bezpečným spôsobom a s odbornou starostlivosťou napríklad v prípade, že správca bytového domu postupuje pri výkone správy v rozpore so zákonom NR SR č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov. S ohľadom na rôznorodosť služieb a absenciu osobitnej regulácie v prípade niektorých druhov služieb môže byť pre posúdenie „bezpečného spôsobu a odbornej

starostlivosti“ relevantný súlad s technickými normami či rozumnými očakávaniami, ktoré môže mať priemerný spotrebiteľ danej služby, príp. môže obchodník splnenie tejto povinnosti preukázať aj iným vhodným spôsobom.

V § 4 ods. 1 písm. j) a k) sú upravené povinnosti obchodníka nadväzujúce na právo spotrebiteľa na uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady produktu (§ 3 ods. 1 písm. c) návrhu zákona). V zmysle písmena j) má obchodník povinnosť poskytnúť spotrebiteľovi písomné potvrdenie o vytknutí vady služby a o lehote, v ktorej vadu odstráni, a to bezodkladne po vytknutí vady spotrebiteľom. Lehota, v ktorej obchodník vadu odstráni, by mala byť primeraná povahe služby a súčasne povahe a zložitosti vady, pričom sa berie do úvahy úsilie potrebné na odstránenie vady služby. Nadväzujúc sa doterajší platný právny stav sa ustanovuje, že v prípade služieb nesmie byť táto lehota dlhšia ako 30 dní. Ak obchodník odmieta zodpovednosť za vady služby, písmeno k) mu ukladá povinnosť písomne oznámiť spotrebiteľovi dôvody odmietnutia zodpovednosti za vady služby. Povinnosti obchodníka podľa písmena j) a k) sa vzťahujú iba na prípady uplatnenia zodpovednosti za vady služby. Obdobné povinnosti sú však stanovené aj pre prípady uplatnenia zodpovednosti za vady tovaru, resp. veci (čl. II, § 622 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka) a pre prípady uplatnenia zodpovednosti za vady digitálneho plnenia (čl. II, § 852h ods. 6 a 7 Občianskeho zákonníka). Ak je pre určitý druh služby stanovená osobitná úprava uplatnenia zodpovednosti za vady (resp. reklamačného konania), ustanovenia § 4 ods. 1 písm. j) a k) sa v zmysle právneho princípu *lex specialis derogat legi generali* na tieto služby neuplatnia [napr. § 20f zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 91 zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 452/2021 Z. z.“) a pod.].

Ustanovenie § 4 ods. 1 písm. l) ukladá obchodníkovi povinnosť pri odstúpení od zmluvy zaokrúhliť úhradu platby za produkt platenú v hotovosti podľa odseku 3. Odsek 3 preberá úpravu § 4 ods. 13 zákona č. 250/2007 Z. z. a nadväzuje na úpravu zaokrúhľovania cien platených v hotovosti v § 3 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov. Predmetné ustanovenie odseku 3 sa vzťahuje na zaokrúhľovanie úhrady platby za produkt platený v hotovosti pri odstúpení od spotrebiteľskej zmluvy.

Odsek 6 ponúka vymedzenie konania v rozpore s dobrými mravmi na účely návrhu zákona. V porovnaní s platným stavom sa rozširuje o „zjavné zneužitie práva“.

K § 5

Odsek 1 ustanovuje taxatívny výpočet informácií, ktoré musia byť spotrebiteľovi poskytnuté pred uzavretím zmluvy alebo pred odoslaním objednávky spotrebiteľa. Informácie poskytované podľa tohto odseku musia byť spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy alebo odoslaním objednávky oznámené jasným a zrozumiteľným spôsobom, aby mal spotrebiteľ už v čase rozhodovania sa o ponuke obchodníka neskreslené a čo najúplnejšie informácie. Táto požiadavka jasnosti a zrozumiteľnosti vyžaduje, aby individuálne povinne poskytované informácie boli dané do pozornosti spotrebiteľa. Nie je teda vhodné poskytovať všetky povinné informácie podľa tohto odseku výhradne v rámci obchodných podmienok, ktoré spotrebiteľ odsúhlasuje vo finálnej fáze uzavretia zmluvy alebo pred odoslaním objednávky. Jednotlivé informácie podľa tohto odseku by mali byť poskytované vtedy a tam, kde sú najviac relevantné s ohľadom na proces uzatvárania zmluvy. Napríklad informácie podľa písmena a), d), j) a k) tohto odseku je vhodné umiestniť už do samotnej ponuky prípadne v prvých krokoch uzatvárania zmluvy, kým informáciu podľa písmena e) tohto odseku je vhodné poskytnúť

v sumáre pred uzavretím zmluvy alebo pred odoslaním objednávky spolu s opätovným uvedením informácie podľa písmena a) tohto odseku.

Všeobecné informačné povinnosti obchodníka sa v súlade s čl. 3 smernice 2011/83/EÚ v platnom znení vzťahujú na odplatné zmluvy. Za odplatnú zmluvu sa považuje aj zmluva, predmetom ktorej je dodanie digitálneho obsahu nedodávaného na hmotnom nosiči alebo dodanie digitálnej služby spotrebiteľovi, ktorý ako protiplnenie poskytuje obchodníkovi osobné údaje, s výnimkou prípadov, kedy osobné údaje poskytnuté spotrebiteľom spracúva obchodník výlučne na účely dodania digitálneho obsahu nedodávaného na hmotnom nosiči alebo digitálnej služby alebo na to, aby mohol dodržať zákonné požiadavky, pričom uvedené údaje nie sú spracúvané na žiadne iné účely.

Výpočet predzmluvných informačných povinností predstavuje štandardný rozsah informácií v súlade s požiadavkami čl. 5 smernice 2011/83/EÚ v platnom znení.

Podmienky popredajného servisu podľa písmena h) predstavujú najmä informácie o podmienkach týkajúcich sa služieb, ktoré obchodník poskytuje spotrebiteľovi po predaji produktu (napríklad možnosť využiť zákaznicku linku prevádzkovanú obchodníkom, poskytnutie náhradného tovaru počas doby opravy pôvodného tovaru, bezplatné revízne služby a pod.).

V nadväznosti na rozvoj digitalizácie sa rozširujú informačné povinnosti o funkčnosti, kompatibilitu a interoperabilitu vecí s digitálnymi prvkami, digitálnych služieb a digitálneho obsahu.

Pojem funkčnosť použitý v písmene j) sa týka spôsobov možného použitia vecí s digitálnymi prvkami, digitálneho obsahu a digitálnej služby. Rovnako sa tento pojem vzťahuje aj na dostupné technické ochranné opatrenia, ako sú napríklad správcovstvo digitálnych práv či regionálne kódovanie. Funkčnosť teda vyžaduje schopnosť produktu vykonávať určené funkcie s ohľadom na jeho účel. Pokiaľ ide o pojem „vec s digitálnymi prvkami“, odkazuje sa na definíciu tohto pojmu podľa § 119a Občianskeho zákonníka. Ide o transpozíciu vymedzenia pojmu „tovar s digitálnymi prvkami“ podľa čl. 2 ods. 5 písm. b) smernice (EÚ) 2019/771.

V písmene k) sa stanovujú podmienky tzv. relevantnej kompatibility a interoperability. Požiadavka kompatibility podľa tohto ustanovenia vyžaduje informovanie spotrebiteľa o hardvéri a softvéri, s ktorým sa digitálny obsah alebo digitálna služba rovnakého druhu bežne používa bez potreby konverzie digitálneho obsahu alebo digitálnej služby, napríklad verzia operačného systému, parametre grafickej karty, minimálna rýchlosť a kvalita internetového pripojenia a pod. Zároveň by obchodník mal pri týchto produktoch informovať spotrebiteľa o jazykovej verzii samotného produktu podľa tohto ustanovenia, metóde poskytovania (stream, jednorazové stiahnutie, časovo obmedzená dostupnosť stiahnutia a pod.), type súboru a veľkosti sťahovateľného produktu, záväzku obchodníka alebo tretej strany poskytovať údržbu alebo aktualizáciu, ako aj obmedzeniach používania (napríklad obmedzenie počtu použití alebo doby, počas ktorej je digitálny obsah alebo digitálna služba prístupná na sledovanie, počúvanie, čítanie alebo používanie, obmedzenia na základe polohy technického zariadenia spotrebiteľa, platený obsah, členstvo alebo požiadavky na doplnkový hardvér alebo softvér). V prípade videosúborov sa vyžaduje aj uvádzanie celkovej dĺžky trvania digitálneho obsahu. Interoperabilita zakladá požiadavku schopnosti digitálneho obsahu alebo digitálnej služby fungovať s iným hardvérom a softvérom, než s akým sa bežne používajú. Interoperabilita pripúšťa potrebu konverzie digitálneho obsahu alebo digitálnej služby.

Na všeobecné predzmluvné informačné povinnosti nadväzujú osobitné informačné povinnosti pri zmluvách uzatváraných na diaľku a mimo prevádzkových priestorov obchodníka

a informačné povinnosti online trhov, ktoré vzhľadom na systematiku členenia návrhu zákona boli zaradené do druhej časti článku I.

Písmeno l) ukladá obchodníkovi povinnosť poučiť spotrebiteľa o jeho práve podať obchodníkovi žiadosť o nápravu podľa § 11 zákona č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zároveň informatívne uviesť odkaz na webové sídlo, kde sú zverejnené informácie o subjekte alternatívneho riešenia sporov, ktorý je príslušný riešiť spory v oblasti, v ktorej obchodník vykonáva podnikateľskú činnosť alebo povolanie. Za účelom splnenia predmetnej povinnosti uvedie obchodník odkaz na všetky príslušné subjekty alternatívneho riešenia sporov na riešenie sporov v oblasti jeho činnosti. Obchodník povinnosť splní aj uvedením odkazu na webové sídlo Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, kde sú zverejnené informácie o príslušných subjektoch alternatívneho riešenia sporov. Splnenie tejto povinnosti môže byť prípadne splnené aj iným, dostatočne jasným a transparentným spôsobom tak, aby nebolo obmedzené právo spotrebiteľa byť informovaný o jeho prístupe k alternatívnejmu riešeniu spotrebiteľských sporov. Spôsob splnenia informačnej povinnosti podľa písmena l) je ďalej v súlade s čl. 13 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013) (ďalej len „smernica 2013/11/EÚ“) špecifikovaný v odseku 3.

Odseky 5 až 7 upravujú, na ktoré vzťahy sa povinnosti ustanovené v odsekoch 1 až 4 nevzťahujú. Odsek 5 vyplýva z osobitnej úpravy informačných povinností v zákone č. 251/2012 Z. z. v prípade zmlúv o združenej dodávke elektriny a zmlúv o združenej dodávke plynu (§ 17 ods. 1 písm. a) zákona č. 251/2012 Z. z.). Odseky 6 a 7 vychádzajú z rozsahu pôsobnosti smernice 2011/83/EÚ v platnom znení a smernice 2013/11/EÚ, ktorých ustanovenia sú do vnútroštátneho práva transponované prostredníctvom ustanovení § 5 ods. 1 až 4.

K § 6

Ustanovenie je transpozíciou smernice 98/6/ES v platnom znení. Ustanovenie prispieva k informovanosti spotrebiteľa. Povinnosť označiť predajnú a jednotkovú cenu umožňuje spotrebiteľovi jednoducho porovnať ceny a na základe tohto porovnania urobiť informované rozhodnutie o transakcii.

Odsek 2 vymedzuje, v ktorých prípadoch sa na obchodníka nevzťahuje povinnosť označiť tovar predajnou cenou a jednotkovou cenou v súlade s čl. 3 ods. 2 smernice 98/6/ES v platnom znení. Odsek 3 upravuje odklony od povinnosti označiť tovar jednotkovou cenou v prípade tovarov, u ktorých by označenie jednotkovou cenou nebolo prospešné kvôli charakteru tovaru alebo jeho účelu, alebo by to mohlo viesť k zámene (v súlade s čl. 5 ods. 1 smernice 98/6/ES v platnom znení).

K § 7

Ustanovenie upravujúce povinnosti obchodníkov v prípade oznámení o znížení ceny tovaru predstavuje transpozíciu smernice 98/6/ES v platnom znení. Ustanovenie má za cieľ zamedziť zavádzajúcim machináciám s cenami obchodníkmi, a tým aj zavádzaniu spotrebiteľov o sume reálnej zľavy. Sledujúc rozsah smernice 98/6/ES v platnom znení sa ustanovenie vzťahuje len na tovary, nie všetky produkty.

Ustanovenie sa vzťahuje na všetky typy predaja. Nevzťahuje sa ale na rôzne vernostné programy, poukážky a zľavové kartičky, pri ktorých má spotrebiteľ počas určitého časového obdobia právo uplatniť si zľavu na celý sortiment alebo časť sortimentu alebo pri udalostiach ako sú narodeniny spotrebiteľa alebo zľavy vyplývajúce z uplatnenia vernostných bodov.

V prípade, že obchodník uvádza, že zľava napríklad 20% sa vzťahuje na všetky odevy, postačuje, ak predchádzajúcu cenu uvedie len pri konkrétnom tovare a nie je nutné a ani možné oznamovať všetky pôvodné ceny priamo s takýmto vyhlásením.

Nie je pritom dôležité ako dlho zľava trvá. Predchádzajúca cena je vždy cena, za ktorú obchodník poskytoval tovar počas obdobia 30 dní pred znížením ceny.

Táto úprava platí aj pre prípady, kedy obchodník na krátke obdobie zníži cenu a potom ju opätovne zvýši, teda prípady akcií ako „Black Friday“, a to aj ak ich je niekoľko za sebou. V tomto prípade môže obchodník referovať aj na pôvodnú cenu, avšak je povinný uviesť aj najnižšiu cenu, za ktorú tovar poskytoval v období aspoň 30 dní pred znížením ceny. Napríklad môže obchodník uviesť, že pri akcii -20% na všetko tovar stojí 80 eur namiesto 100 eur, najnižšej ceny za uplynulých 30 dní, a zároveň uviesť aj to, že pôvodná cena alebo cena mimo obdobia zliav býva 120 eur. Podmienkou je, aby takéto doplňujúce referenčné ceny boli jasne vysvetlené, nevytvárali zmätok a neodvádzali pozornosť spotrebiteľa od označenia predchádzajúcej ceny podľa § 7 ods. 2 návrhu zákona. Na spôsob výpočtu a uvádzania takýchto ďalších referenčných cien sa vo všeobecnosti vzťahujú ustanovenia o nekalých obchodných praktikách. Obchodníci musia v tejto súvislosti vždy zabezpečiť, aby bolo spotrebiteľovi jasné, čo tieto ďalšie uvedené referenčné ceny predstavujú.

Ak obchodník predáva tovar prostredníctvom rôznych predajných kanálov alebo predajných miest (napr. rôzne kamenné a/alebo internetové obchody) za rôzne ceny a na tieto rôzne predajné kanály alebo predajné miesta sa vzťahuje všeobecné oznámenie o znížení ceny, musí ako predchádzajúcu cenu príslušného tovaru v každom z predajných kanálov alebo predajných miest uviesť najnižšiu cenu, ktorú uplatňoval v danom konkrétnom predajnom kanáli alebo na danom konkrétnom predajnom mieste počas najmenej posledných 30 dní.

Odsek 3 upravuje situáciu postupného znižovania ceny, kedy môže obchodník bez ohľadu na čas predaja tovaru uviesť len pôvodnú cenu. Ak by sa však takéto postupné znižovanie malo uskutočniť počas veľmi dlhého časového obdobia, môže byť férovosť takéhoto extenzívneho obdobia stále posúdená z hľadiska nekalých obchodných praktik.

Povinnosť uviesť v každom oznámení o znížení ceny tovaru predchádzajúcu cenu sa neuplatňuje na tovar, ktorý podlieha rýchlemu zníženiu kvality alebo skaze. Takýmto tovarom môžu byť napríklad rezané kvety a ostatné živé kvety, potraviny a nápoje s krátkou dobou spotreby alebo minimálnej trvanlivosti. Nejde však o zníženie kvality a podliehanie skaze len z komerčného hľadiska, napríklad pri sezónnom tovare ako napríklad sezónne oblečenie, opaľovacie krémy a pod.

Porovnávacía reklama sa nepovažuje za oznámenie o znížení ceny tovaru podľa § 7 ods. 1 návrhu zákona.

K § 8

Ustanovenie predstavuje implementáciu vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2018/732 zo 17. mája 2018 o spoločnej metodike porovnávania jednotkových cien alternatívnych palív v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ (Ú. v. EÚ L 123, 18.5.2018) v platnom znení a transpozíciu čl. 7 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá (Ú. v. EÚ L 307, 28.10.2014) v platnom znení. Cieľom úpravy je zabezpečiť, aby sa na čerpacích stanicích na informačné účely zobrazovalo pre spotrebiteľov vzájomné porovnanie jednotkových cien vybraných typov palív.

Komisia pripravila spoločnú metodiku porovnávania jednotkových cien palív, ktorá vychádza z nákladov na pohonné hmoty na 100 km prevádzky vozidla. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky rozpracovalo metodiku k porovnávaniu cien palív v zmysle vykonávacieho nariadenia. Základnú kategóriu vozidiel určilo podľa štatistiky evidencie vozidiel, podľa ktorej je najčastejšie zastúpený segment C, kategórie M1. Pri určovaní hodnôt bola vybraná stredná úroveň motorovej špecifikácie. Priemerná spotreba palív vychádza z dostupných technických parametrov pre konkrétny model. Priemerná cena fosílnych palív za kvartál je vypočítaná z mesačných priemerov cien palív zverejňovaných Štatistickým úradom SR. Priemerná cena vodíka je vypočítaná z ceny vodíka, ktorá je prevzatá od jediného poskytovateľa v SR z jeho webovej stránky. Priemerná cena elektriny je vypočítaná na základe kvalifikovaného odhadu priemernej cennikovej ceny elektriny troch distribútorov v strednej tarife, priemerných cien služby AC, DC a DC+ nabíjania u troch najväčších poskytovateľov služieb nabíjania v SR v strednom programe a % podielu nabíjania pri službe a v rámci domácnosti.

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky zverejňuje porovnanie jednotkových cien palív na svojom webovom sídle a vo štvrtročnom intervale ho aktualizuje. Povinnosťou prevádzkovateľa čerpacej stanice je zverejniť informáciu prevzatú z webového sídla Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v čitateľnej podobe na viditeľnom mieste na čerpacej stanici, ktorým sa rozumie miesto, kde sa na čerpacej stanici bežne zverejňuje informácia o cenách palív.

K § 9

Ustanovenie je transpozíciou smernice 2005/29/ES v platnom znení.

Vymedzuje termín nekalej obchodnej praktiky a súvisiacich pojmov, stanovuje všeobecný zákaz jej použitia a vymedzuje, kedy sa tento zákaz uplatní.

Podmienky stanovené v odseku 2 musia byť splnené kumulatívne, no sú samostatným kritériom a nie aditívnym kumulatívnym testom, ktorým by musela prejsť obchodná praktika, ktorá už je v rozpore s ktoroukoľvek zo všeobecných kategórií nekalých praktík alebo prílohou č. 1.

Ochrana vychádza z konceptu priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, a to pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov. Tento koncept odzrkadľuje zásadu proporcionality, v zmysle ktorej sa dosahuje rovnováha medzi potrebou ochrany spotrebiteľa a podporou voľného obchodu a konkurencieschopného trhu. Typická reakcia priemerného spotrebiteľa sa pritom nezakladá na štatistickom zisťovaní, ale musí sa posúdiť v každej konkrétnej situácii za zohľadnenia všeobecne prezumovaného očakávania spotrebiteľov.

V prípadoch, kedy je obchodná praktika zameraná na určité skupiny osôb, akými sú seniori či deti alebo osoby, ktoré sú obzvlášť zraniteľné z dôvodu určitých vlastností, ktorými disponujú, sa má jej obsah posudzovať z pohľadu priemerného člena takejto skupiny. Nekalá obchodná praktika zameraná na určitú skupinu osôb môže byť napríklad reklama na detské plienky, ktorá spotrebiteľa zavádza tým, že implikuje koreláciu medzi detskými plienkami a alergiami. V danom prípade sú skupinou spotrebiteľov rodičia s malými deťmi a priemerným členom rodič s malým dieťaťom bez osobitných vedomostí o detských alergiách. V prípade obzvlášť zraniteľných osôb môžu byť príkladom seniori. Agresívny podomový predaj možno neovplyvní priemerného spotrebiteľa pri uskutočňovaní rozhodnutia o transakcii, no seniori sú v dôsledku ich veku náchylnejší podľahnúť nátlaku využívanému pri podomovom predaji, a preto by sa

malo na priemerného spotrebiteľa pri tomto okruhu osôb nahliadať ako na priemerného člena tejto skupiny. Koncept obzvlášť zraniteľnej osoby pritom nie je limitovaný na vlastnosti, ktoré sú vymedzené v tomto ustanovení, ale pokrýva tiež zraniteľnosť vyplývajúcu z konkrétneho kontextu. Napríklad v kontexte personalizovaného online marketingu založeného na zozbieraných dátach o socio-demografických, ale aj osobnostných a psychologických črtách spotrebiteľa je tento spotrebiteľ obzvlášť zraniteľný.

Termín „kvalifikované rozhodnutie“ sa nahrádza oproti doterajšej úprave v tomto aj v nasledujúcich ustanoveniach termínom „informované“ rozhodnutie, a to z dôvodu, že spotrebiteľ ani za predpokladu, že mu obchodník poskytne všetky potrebné informácie, nemusí byť schopný urobiť kvalifikované rozhodnutie. Je však schopný urobiť informované rozhodnutie tak, ako je definované aj v anglickom a českom znení smernice 2005/29/ES v platnom znení. Rozhodnutie s prívlastkom „informované“ znamená, že nie je uskutočnené len náhodne, intuitívne, ale na základe informácií, dát, to však nemusí znamenať, že ide o správne či odborné rozhodnutie. Pojem „informované rozhodnutie“ je zaužívaným pojmom v oblasti ochrany spotrebiteľa a je ho možné vymedziť ako rozhodnutie uskutočnené pri dostatku presných a pravdivých informácií, rozhodnutie založené na faktoch a informáciách, ktoré spotrebiteľovi umožňujú zvážiť riziká a výhody súvisiace s danou voľbou. Tento prívlastok reflektuje základnú premisu v oblasti ochrany spotrebiteľa, v zmysle ktorej je spotrebiteľ v porovnaní s obchodníkom v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o úroveň informovanosti. Spotrebiteľ by mal byť zo strany obchodníka informovaný v takom rozsahu a takým spôsobom, aby bol schopný vyhodnotiť situáciu a vedome a slobodne sa rozhodnúť. Smernica 2005/29/ES v platnom znení hovorí aj o „efektívnej voľbe“. V recitáli 14 smernice 2005/29/ES sa uvádza: „Je žiaduce, aby klamlivé obchodné praktiky zahŕňali tieto praktiky vrátane klamlivej reklamy, ktorá tým, že spotrebiteľa uvádza do omylu, bráni mu urobiť kvalifikovanú, a tým aj efektívnu voľbu.“ (v anglickej verzii: „an informed and thus efficient choice“).

Definícia rozhodnutia o obchodnej transakcii sa v zmysle záverov vyplývajúcich z judikatúry SD EÚ rozširuje o slovo „akékoľvek“, a to na zdôraznenie faktu, že môže ísť nielen o rozhodnutie uskutočniť alebo neuskutočniť samotnú transakciu, ale aj akékoľvek rozhodnutie súvisiace s transakciou, najmä rozhodnutie navštíviť obchod.

V odseku 5 sa uvádza, čo sa považuje za nekalú obchodnú praktiku. Nekalou obchodnou praktikou je najmä konanie obchodníka, ktoré naplní znaky klamlivého konania podľa § 10, klamlivého opomenutia konania podľa § 11 alebo znaky agresívnej obchodnej praktiky podľa § 12. Nekalou obchodnou praktikou je tiež obchodná praktika naplňajúca definíčné znaky uvedené v § 9 ods. 1 (tzv. generálna klauzula). Obchodné praktiky uvedené v prílohe č. 1 sa považujú za nekalé za každých okolností, teda bez potreby individuálne posúdiť, či dané konanie obchodníka naplňa znaky klamlivého konania podľa § 10, klamlivého opomenutia konania podľa § 11, agresívnej obchodnej praktiky podľa § 12 alebo znaky nekalej obchodnej praktiky podľa § 9 ods. 1. Ide o taxatívny výpočet obchodných praktík, ktoré sa bez ohľadu na okolnosti konkrétneho prípadu definujú ako nekalé, t. j. zakázané, obchodné praktiky naprieč celým jednotným trhom Európskej únie.

Ustanovenie tiež rieši nároky spotrebiteľa dotknutého nekalou praktikou. Osobitné nároky pri tomto type porušenia práv spotrebiteľov doposiaľ v slovenskej právnej úprave absentovali, čím bol sťažený prístup spotrebiteľov k náprave. Požiadavka na zavedenie konkrétnych prostriedkov nápravy vyplýva aj zo smernice (EÚ) 2019/2161. Prostriedky nápravy vychádzajú z premisy záujmu o zachovanie právneho vzťahu, ak je možná dodatočná náprava (napr. opravou, výmenou produktu, zľavou z ceny). Ak však nekalá obchodná praktika bola takej povahy alebo intenzity, že možno predpokladať, že bez nej by k danému rozhodnutiu zo strany

spotrebiteľa ani nebolo bývalo došlo, je odôvodnené, aby mal spotrebiteľ možnosť odstúpiť od zmluvy.

Odsek 8 sa vzťahuje aj na zmluvy, predmetom ktorých je poskytnutie služby. Ustanovenia § 624 ods. 6 až 9 a § 852m Občianskeho zákonníka sa v prípade odstúpenia od zmluvy, predmetom ktorej je poskytnutie služby, použijú primerane.

Smernica 2005/29/ES v platnom znení na rozdiel od väčšiny spotrebiteľských smerníc priznáva priame postavenie (a z toho vyplývajúce povinnosti a zodpovednosť) obchodníka aj osobe konajúcej v mene alebo na účet primárneho obchodníka. Z uvedeného dôvodu sa ustanovenia o nekalých obchodných praktikách (§ 9 až 12) vzťahujú aj na osobu, ktorá pri obchodnej praktike koná v mene alebo na účet obchodníka.

K § 10

Ustanovenie je transpozíciou smernice 2005/29/ES v platnom znení.

Ustanovenie vymedzuje, kedy sa obchodná praktika považuje za klamlivú vychádzajúc z konceptu priemerného spotrebiteľa tak, ako je bližšie vysvetlený v stati k § 9.

Ustanovenie jednoznačne pokrýva obchodné praktiky poskytujúce nesprávne informácie. Za nesprávne informácie sa pritom môžu považovať aj výroky o maximálnom možnom výkone produktu či výsledkoch, ktoré možno produktom dosiahnuť, ak obchodník nedokáže zabezpečiť dosahovanie takýchto výkonov či výsledkov za bežných podmienok.

Spôsob, akým sú informácie spotrebiteľom prezentované, môže mať významný vplyv na to, ako na ne spotrebiteľ zareaguje, preto ustanovenie explicitne zahŕňa situácie, kedy je obchodná praktika spôsobilá akýmkoľvek spôsobom viesť spotrebiteľa do omylu, hoc je aj informácia vecne správna.

Odsek 2 rieši, tak ako aj doterajšia úprava, klamlivý marketing a neplnenie záväzkov z kódexov správania a okruh činností a okolností, ktoré po naplnení znakov vymedzených ustanovením spôsobia, že obchodná praktika, ktorá sa bude považovať za klamlivú, sa rozširuje o marketing dvojitej kvality. Pri posudzovaní konkrétnych prípadov takéhoto marketingu by sa malo zohľadniť, či je rozlíšenie pre spotrebiteľa ľahko rozpoznateľné, a to so zameraním na dostupnosť a primeranosť informácií. V prípade, že odlišné zloženie alebo vlastnosti sú zapríčinené objektívnymi alebo legitímnymi dôvodmi, sa praktika nebude považovať za klamlivú. Možné legitímne alebo objektívne dôvody môžu spočívať najmä v právnom poriadku členského štátu, dostupnosti alebo sezónnosti surovín, pričom medzi ďalšie príklady možno zahrnúť v zmysle transponovanej smernice právo obchodníka ponúkať tovar rovnakej značky na rôznych geografických trhoch v baleniach rôznej hmotnosti alebo objemu alebo zavádzanie nových receptov reagujúcich na technologický pokrok alebo politiky nutričných reformulácií, ktoré nie je možné z technických alebo ekonomických dôvodov vykonať naraz na všetkých trhoch. Aj toto ustanovenie vychádza z konceptu priemerného spotrebiteľa, a preto sa tovar nemusí prezentovať ako skutočne identický a postačí, ak ho tak bude vnímať priemerný spotrebiteľ. To, či sa tovar v zložení alebo vlastnostiach líši podstatne, bude nevyhnutné posúdiť v každom konkrétnom prípade s ohľadom na očakávania priemerného spotrebiteľa.

K § 11

Ustanovenie je transpozíciou smernice 2005/29/ES v platnom znení.

Ustanovenie vymedzuje povinnosť obchodníkov poskytnúť všetky informácie, ktoré priemerný spotrebiteľ potrebuje pre uskutočnenie informovaného rozhodnutia. Na to, aby bolo možné posúdiť, či boli tieto informácie opomenuté, je potrebné vziať v úvahu všetky okolnosti danej

obchodnej praxi vrátane limitácií prostriedku použitého na oznamovanie obchodnej praxi.

Klamlivým opomenutím môže byť aj neoznámenie obchodného účelu obchodnej praxi ako napríklad v prípade, že obchodník ponúka neplatené zdravotné prehliadky ako súčasť programu starostlivosti o svoje zdravie a neoznami pritom, že hlavným účelom stretnutí je prezentácia produktov za účelom ich predaja spotrebiteľom.

Odsek 4 ustanovenia upravuje podstatné informácie pri výzve na kúpu, ktoré obchodník musí spotrebiteľovi poskytnúť, ak nie už sú zrejmé z kontextu. Je tomu tak za účelom zaistenia čo najvyššej úrovne právnej istoty spotrebiteľa. Dispozícia podstatnými informáciami prispieva k tomu, že spotrebiteľ uskutoční informované rozhodnutie o transakcii.

Výzva na kúpu je pritom pojmom užším ako reklama a zároveň širším ako predzmluvné informácie.

Hlavným rozdielom oproti doterajšej úprave je obsiahnutie úpravy súvisiacej s online tržmi. Medzi podstatné informácie sa zaraďuje informácia o tom, či osoba, ktorá ponúka produkt na online trhu, je obchodníkom podľa vyhlásenia, ktoré poskytla prevádzkovateľovi online trhu. Od prevádzkovateľov online trhov sa v zmysle tu transponovaných smerníc neočakáva, že budú overovať právne postavenie dodávateľov tretích strán, ale mali by si vyžadovať, aby obchodník poskytol informácie o svojom postavení prevádzkovateľovi online trhu.

Okrem vyššie uvedeného sa za podstatné informácie tiež považujú informácie o tom, ako obchodník zabezpečuje autenticitu hodnotení spotrebiteľov a informácie o parametroch určujúcich poradie produktov vo výsledku vyhľadávania v online rozhraní a o význame týchto parametrov k iným parametrom vyhľadávania. Uvedené by malo predchádzať situáciám, kedy obchodník poskytuje spotrebiteľovi v reakcii na jeho vyhľadávanie výsledok bez jasného zverejnenia platenej reklamy alebo inej platby, v ktorej dôsledku je umiestnenie tovaru v poradí výsledkov vyhľadávania vyššie. Platbou by sa pritom mala rozumieť tak priama, ako aj nepriama platba, napríklad vo forme zvýšenej provízie za transakciu či rôznych kompenzačných systémov vedúcich k vyššiemu umiestneniu v poradí výsledkov vyhľadávania. Parametrami, ktoré určujú poradie, sa pritom rozumejú všetky všeobecné kritériá, procesy, osobitné signály zahrnuté do algoritmov alebo iné mechanizmy úpravy alebo zhoršenia pozície používané v súvislosti s poradím.

Vzhľadom na fakt, že spotrebiteľia sa čoraz častejšie spoliehajú na hodnotenia iných spotrebiteľov, mali by mať jednoznačné informácie o tom, ako sa hodnotenia iných spotrebiteľov spracúvajú a za nekalú prax sa má považovať zavádzanie spotrebiteľov vyhlásením, že hodnotenia pochádzajú od spotrebiteľov, ktorí si reálne tovar zakúpili a používali, ak neboli podniknuté náležité kroky smerujúce k zabezpečeniu toho, aby hodnotenia pochádzali od týchto spotrebiteľov, pričom takéto kroky môžu zahŕňať napríklad využitie technických prostriedkov na overenie spoľahlivosti osoby zverejňujúcej hodnotenie.

K § 12

Ustanovenie je transpozíciou smernice 2005/29/ES v platnom znení. Ustanovenie sa oproti doterajšej právnej úprave výrazne nemení.

Ustanovenie má za snahu predchádzať tomu, aby obchodníci využívali praxi, ktoré limitujú slobodu spotrebiteľa uskutočniť voľbu ohľadom produktu, a teda ovplyvňujú jeho ekonomické správanie. Agresívne obchodné praxi využívajú obťažovanie, nátlak, fyzické násilie a neprimeraný vplyv, a to nielen pred, ale aj počas a po vykonaní transakcie. Odsek 2 obsahuje enumeráciu faktorov, ktoré je potrebné zohľadniť pre určenie použitia obťažovania a nátlaku

vrátane použitia fyzickej sily alebo neprimeraného vplyvu v agresívnej obchodnej praktike. Napríklad za neprimerané mimozmluvné prekážky, keď chce spotrebiteľ uplatniť právo podľa zmluvy vrátane práva ukončiť zmluvu alebo zmeniť produkt alebo obchodníka, možno považovať situáciu, keď obchodník neúmerne sťažil spotrebiteľom možnosť ukončiť zmluvu do bodu, kedy sa títo spotrebiteľia často ocitajú uväznení v de facto automatických obnoveniach zmluvy.

Za agresívnu obchodnú praktiku možno tiež považovať praktiku využívajúcu hrozbu podniknutia krokov, ktoré nemožno podniknúť legálne. Príkladom agresívnej obchodnej praktiky neprimeraným vplyvom za využitia takejto hrozby je zaslanie výzvy spotrebiteľovi, aby sa dostavil pred súd, ktorý v danej veci nemá danú právomoc a ktorému ani nebola doručená žaloba obchodníka.

K § 13

Ustanovenie upravuje zakázané praktiky pri vymáhaní pohľadávok od spotrebiteľa a stanovuje mantinely pre osoby vymáhajúce pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy. Zakazujú sa osobné návštevy spotrebiteľa alebo jemu blízkych osôb v domácnosti alebo na pracovisku bez predchádzajúceho výslovného súhlasu spotrebiteľa. Takisto sa zakazuje kontaktovanie a obťažovanie spotrebiteľa a jemu blízkych osôb počas vymedzených dní, resp. časov.

Ustanovenie tiež stanovuje, že pri uplatňovaní alebo vymáhaní pohľadávky možno od spotrebiteľa požadovať úhradu nákladov spojených s uplatnením alebo vymáhaním pohľadávky len do výšky účelne vynaložených nákladov, pod ktorými treba rozumieť len náklady, ktoré sú nevyhnutné na bránenie práva, sú skutočne uhradené a preukázané. Spotrebiteľovi sa poskytne vyčíslenie nákladov a na jeho žiadosť sa odôvodní spôsob ich výpočtu.

Tento zákaz a povinnosti sa nevzťahujú na súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Zákaz a povinnosti podľa odsekov 1 a 2 vzťahujúce sa aj na súdnych exekútorov by spôsobili nevymáhateľnosť pohľadávok zo spotrebiteľských zmlúv. Zákaz a povinnosti podľa § 13 ods. 1 až 3 sa nevzťahujú ani na výkon činnosti advokáta podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a výkon činnosti notára podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov.

K § 14

Odsek 1 obsahuje pozitívnu definíciu zmluvy uzavretej na diaľku. Takejto zmluve, ktorá sa dohodla a uzavrela na diaľku, môže predchádzať návšteva spotrebiteľa v prevádzkových priestoroch obchodníka na účely získania informácií o produkte. Ustanovenie odseku 1 totiž vyžaduje dohodnutie a uzavretie zmluvy výlučne prostriedkami diaľkovej komunikácie. Zmluvou uzavretou na diaľku však nie je zmluva, ktorej dohodnutie prebiehalo v prevádzkových priestoroch obchodníka a finálne uzavretie zmluvy prebehlo jedným alebo viacerými prostriedkami diaľkovej komunikácie. Je nepodstatné, či spotrebiteľ po dohodnutí zmluvy v prevádzkových priestoroch obchodníka zotrval v týchto priestoroch a zmluvu uzavrel s využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie alebo tieto prevádzkové priestory po dohodnutí zmluvy opustil a následne uzavrel zmluvu prostredníctvom prostriedku diaľkovej komunikácie. Takisto nie je zmluvou uzavretou na diaľku ani zmluva, ktorá síce bola dohodnutá prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie, ale k jej uzavretiu došlo

v prevádzkových priestoroch obchodníka. Zmluva na diaľku sa nevzťahuje ani na rezervačné systémy, napríklad u krajčírka či kaderníka, aj keď sú realizované prostriedkami diaľkovej komunikácie.

Odsek 2 obsahuje pozitívnu definíciu zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov obchodníka. Za oslovenie spotrebiteľa obchodníkom na mieste, ktoré nie je prevádzkovým priestorom obchodníka podľa písmena c), sa nepovažuje návšteva obchodníka v bydlisku spotrebiteľa, ktorá bola vykonaná za účelom vykonania meraní alebo odhadu. Spotrebiteľ by podľa tohto písmena musel s obchodníkom uzavrieť zmluvu bezprostredne po vykonaní meraní alebo odhadu a nemal by tak čas zvážiť a posúdiť výsledky týchto meraní a odhadu.

Za prevádzkové priestory podľa odseku 3 sa považujú aj stánky na trhoch. Zvyčajný sezónny alebo časovo obmedzený predaj v stánkoch, napríklad na vianočných trhoch, v lyžiarskom stredisku alebo pri vodných plochách, ak nespĺňa podmienku obmedzeného množstva účastníkov podľa odseku 4, sa nepovažuje za predaj na predajnej akcii aj napriek tomu, že väčšinu roku realizuje obchodník činnosť v iných priestoroch. Miesta bežne prístupné verejnosti ako cestné komunikácie, ulice, obchodné domy, parky alebo hromadná doprava nemôžu byť považované za prevádzkové priestory.

Odsek 4 bližšie upravuje pojem „predajná akcia“ podľa ods. 2 písm. d). Za takúto akciu sa považuje aj predaj v priestoroch obchodníka aj napriek tomu, že ide o predaj mimo prevádzkových priestorov, keďže hlavným znakom takejto akcie je prezentácia, ponuka, predaj alebo poskytnutie produktu pre obmedzený počet spotrebiteľov. Za obmedzený počet spotrebiteľov na účely predajnej akcie sa však nepovažuje napríklad plnenie opatrení na ochranu zdravia, ktoré určujú maximálny počet osôb v uzavretých priestoroch. Nie je podstatné, či dopravu spotrebiteľov ako účastníkov predajnej akcie organizuje sám obchodník alebo tretia strana. Pravidlá organizovania takýchto predajných akcií a s tým súvisiace obmedzenia ustanovuje § 18 návrhu zákona.

Odsek 5 ustanovuje, na ktoré zmluvy uzavreté na diaľku a zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov obchodníka sa vzťahujú ustanovenia § 14 až 22 návrhu zákona. V písmene f) sa zároveň vylučuje aplikácia niektorých ustanovení upravujúcich zmluvy uzavreté na diaľku a zmluvy uzavreté mimo prevádzkových priestorov obchodníka v prípade zmlúv o dodávaní elektriny alebo plynu, ktoré nie sú na predaj v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve. Uvedené je odôvodnené existenciou osobitnej úpravy daných práv a povinností spotrebiteľov a obchodníkov v zákone č. 251/2012 Z. z. Odstúpenie spotrebiteľa (odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa plynu v domácnosti) od zmluvy o združenej dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke plynu je upravené v § 17 zákona č. 251/2012 Z. z. Pokiaľ ide o predzmluvné informačné povinnosti, obchodník (dodávateľ elektriny alebo dodávateľ plynu) má povinnosť poskytnúť spotrebiteľovi informácie podľa § 15 ods. 1 písm. a), b), d) e), j) a k) návrhu zákona popri informáciách podľa § 17 ods. 1 písm. a) a e) zákona č. 251/2012 Z. z.

Odsek 6 obsahuje negatívne vymedzenie vecnej pôsobnosti úpravy zmlúv uzavretých na diaľku a zmlúv uzavretých mimo prevádzkových priestorov. Vylúčené oblasti majú vlastnú vyčerpávajúcu osobitnú právnu úpravu, ktorá obsahuje špecifickú úpravu, a nie je vhodné, aby boli upravené a regulované všeobecným predpisom o ochrane spotrebiteľa. V prípade zmlúv o preprave osôb a zmlúv o zájazde ide o čiastočné vylúčenie pôsobnosti ustanovení o zmluve uzavretej na diaľku a zmluve uzavretej mimo prevádzkových priestorov obchodníka.

Odsek 7 je využitím výnimky ponúkanej transponovanou smernicou 2011/83/EÚ v platnom znení v čl. 3 ods. 4. Cieľom využitia tejto výnimky je odstrániť administratívnu záťaž obchodníkov pri predaji alebo poskytovaní produktov nízkej hodnoty, pri súčasnom zachovaní

časti práv spotrebiteľov predovšetkým v online rozhraní a na predajnej akcii. Smernica 2011/83/EÚ v platnom znení stanovuje horný limit tejto výnimky na hodnotu 50 eur, pričom členským štátom umožňuje vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch vymedziť nižšiu hodnotu. S prihliadnutím na podmienky v Slovenskej republike návrh zákona stanovuje vylúčenie aplikácie vymedzených ustanovení v prípade zmlúv uzavretých mimo prevádzkových priestorov obchodníka, ak celková cena vrátane nákladov na dopravu, dodanie, poštovné a iných nákladov a poplatkov, ktoré má spotrebiteľ podľa zmluvy zaplatiť, nepresiahne 25 eur. Ako uvádza záver ustanovenia, do tejto hodnoty sa započítavajú plnenia podľa závislých zmlúv alebo súčasne uzavretých obchodov. Toto pravidlo má za cieľ predchádzať obchádzaniu práva zo strany obchodníkov, ktorí by mohli účtovať jednotlivé položky nákupu alebo diely jedného tovaru samostatne za účelom zníženia ochrany spotrebiteľa, napríklad ak by sa jeden kus nábytku predával po jednotlivých dieloch v hodnote do 25 eur, aj keď súhrnná hodnota tovaru mohla byť mnohonásobne vyššia, pričom samostatné diely nemajú pre spotrebiteľa hospodársky účel.

K § 15

Ustanovenie je osobitnou úpravou informačných povinností pri zmluvách uzatváraných na diaľku a zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov obchodníka, ktorá dopĺňa všeobecnú úpravu v § 5. V prípade zmlúv uzatvorených na diaľku a zmlúv uzatvorených mimo prevádzkových priestorov obchodníka tak obchodník poskytne spotrebiteľovi informácie uvedené v § 15 popri informáciách uvedených v § 5.

Odsek 1 písmeno f) používa pri požiadavke poskytnutia vzorového formulára na odstúpenie od zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov formuláciu „podľa prílohy“. Účelom tejto formulácie je naviesť obchodníka k používaniu formuláru podľa vzoru v prílohe č. 2, aby boli splnené základné obsahové požiadavky a obchodníci mali istú mieru právnej istoty o náležitostiach takéhoto formuláru, nie k výhradnému používaniu formulára v prílohe č. 2.

Odsek 3 uvádza princíp efektívnej komunikácie spotrebiteľa s obchodníkom v prípade, že prevádzkuje predaj na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov. Telefónne číslo alebo adresa elektronickej pošty je často vhodnejším nástrojom na splnenie požiadavky rýchleho a účinného kontaktu. Požiadavka účinnej komunikácie zahŕňa aj podmienku, aby bol obchodník prostredníctvom týchto komunikačných prostriedkov zastihnuteľný s ohľadom na jeho vyťaženosť, technické a ekonomické možnosti. Napríklad poskytnutie telefónneho kontaktu, na ktorý nie je možné sa dovolať alebo na ktorých systematicky obchodník nedvíha prichádzajúce hovory, nie je možné považovať za účinný spôsob komunikácie, ktorý bol spotrebiteľovi oznámený. Takéto správanie môže byť považované za obchádzanie práva a primerane sankcionované orgánom dohľadu.

V odsekoch 5 a 6, rovnako ako v prípade odseku 1 písm. f) bola účelovo použitá formulácia „podľa prílohy“ namiesto „v prílohe“, aby bola zrejماً úloha príloh ako vzoru, nie fixnej formulácie a formátovania týchto dokumentov.

Odsek 7 ustanovuje sankciu pre obchodníka za riadne nesplnenie povinnosti poučiť spotrebiteľa o jeho povinnosti uhradiť náklady na dopravu, dodanie, poštovné alebo iné náklady alebo poplatky podľa § 5 ods. 1 písm. d) alebo povinnosti znášať náklady na vrátenie tovaru po odstúpení od zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov, a ak spotrebiteľ odstúpi od zmluvy uzavretej na diaľku, aj náklady na vrátenie tovaru, ktorý vzhľadom na jeho povahu nie je možné vrátiť prostredníctvom pošty.

Odsek 8 ustanovuje jednotnosť zmluvy, ktorá je obsahovo obsiahnutá vo viacerých dokumentoch, najčastejšie objednávka, obchodné podmienky a reklamačný poriadok. Zároveň toto ustanovenie reflektuje ustanovenie § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka, ktoré určuje, že neprijateľnou podmienkou je ustanovenie, ktoré umožňuje obchodníkovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve. Týmto ustanovením nie sú dotknuté osobitné úpravy v osobitných zákonoch, napríklad v oblasti ochrany finančného spotrebiteľa.

K § 16

Ustanovenie predstavuje právnu úpravu online trhov, ktorá je transpozíciou článku 4 bodu 5. a článku 3 bodu 1. písmena b) smernice (EÚ) 2019/2161. Ustanovenie sa aplikuje na online trhy, ktoré predstavujú službu, vďaka ktorej môže spotrebiteľ prostredníctvom softvéru, webového sídla, jeho časti alebo aplikácie uzavrieť zmluvu s obchodníkom (nie prevádzkovateľom online trhu) alebo iným spotrebiteľom. Naopak, ustanovenie sa neaplikuje na online platformy porovnávania cien alebo online vyhľadávacie nástroje, keďže nejde o predajné miesta, ale o platformy, ktoré spotrebiteľa presmerujú na stránky obchodníka, kde spotrebiteľ s obchodníkom uzavrie štandardnú zmluvu na diaľku podľa § 14 ods. 1 tohto návrhu zákona.

Účelom poskytovania informácií podľa odseku 1 je informovanie spotrebiteľa o tom, kto bude zmluvnou stranou jeho záväzku podľa uzavretej zmluvy, a či v prípade uzavretia zmluvy vznikne v konkrétnom prípade spotrebiteľský vzťah. Ďalej je účelom ustanovenia, aby mal spotrebiteľ pred uzavretím zmluvy informáciu o parametroch určujúcich poradie ponúk na online trhu v súvislosti so spotrebiteľovým vyhľadávaním, ako aj o váhe a vzájomnom vzťahu jednotlivých parametrov, a to za zachovania obchodného tajomstva, predovšetkým tým, že prevádzkovateľ online trhu a osoba, ktorá ponúka produkt na online trhu, nemá povinnosť oznámiť detailné fungovanie mechanizmu a jeho algoritmy. To však nezakladá právo prevádzkovateľa online trhu úplne odmietnuť oznámenie akýchkoľvek informácií podľa odseku 1 písmena a) s odvolaním sa na obchodné tajomstvo alebo know-how.

Online trhy umožňujú aj subjektom, ktoré nie sú obchodníkom, predávať produkty iným osobám, v dôsledku čoho nejde o spotrebiteľský vzťah podľa tohto zákona, čo reflektuje ustanovenie odseku 1 písmena c). Takýmto online trhom sú rôzne online platformy vrátane internetových bazárov či zľavových portálov. Aby sa predišlo správaniu obchodníkov, ktorí sa môžu na online trhu vydávať za spotrebiteľov, odsek 1 písmeno c) ustanovuje povinnosť prevádzkovateľa online trhu oznámiť spotrebiteľovi, že sa na jeho zmluvný vzťah nebudú v prípade uzavretia zmluvy vzťahovať právne predpisy na ochranu spotrebiteľa. Orgán dohľadu je oprávnený sankcionovať obchodníka, ktorý sa vydával na online trhu za spotrebiteľa podľa § 10 ods. 1 písm. f) návrhu zákona.

Odsek 2 sa aplikuje aj v prípade vyhľadávania využitím hlasových asistentov. Aj v takom prípade musia byť informácie podľa odseku 1 písmena a) priamo a ľahko dostupné v osobitnej časti online rozhrania, v ktorom sú prezentované ponuky.

K § 17

Odsek 1 ustanovuje podmienky realizácie telefonického rozhovoru obchodníka alebo osoby konajúcej v jeho mene alebo na jeho účet so spotrebiteľom na účely predloženia ponuky na uzavretie zmluvy alebo zmenu zmluvy. Formulácia nevyžaduje, aby osoba zastupujúca obchodníka konala v jeho mene a súčasne aj na jeho účet. Ustanovenie sa teda vzťahuje nielen na osoby v postavení napríklad obchodného zástupcu, ale aj v postavení mandatára konajúceho v mene obchodníka alebo komisionára konajúceho na účet obchodníka. Sporným môže byť

konanie v postavení sprostredkovateľa, ktorý nekoná v mene ani na účet obchodníka, ale vyvíja činnosť smerujúcu k tomu, aby mal obchodník príležitosť uzavrieť zmluvu so spotrebiteľom. S ohľadom na vymedzený účel ustanovenia však je zrejmé, že obchádzanie zákona formou uzatvárania zmlúv o sprostredkovaní je v rozpore s účelom tohto ustanovenia a dobrými mravmi. Účelom ustanovenia je umožniť spotrebiteľovi na začiatku telefonického hovoru identifikovať jeho účel a následne podľa týchto informácií prijať rozhodnutie pokračovať v telefonickom hovore alebo ho ukončiť.

Odsek 5 ustanovuje s ohľadom na § 16 ods. 1 písm. c) návrhu zákona aplikovateľnosť odsekov 2 až 4 na objednávky a zmluvy uzavreté spotrebiteľom výhradne s obchodníkom priamo na prevádzkovateľa online trhu. Právny vzťah medzi spotrebiteľom a neobchodníkom nie je spotrebiteľskou zmluvou, v dôsledku čoho sa takýto vzťah nespravuje režimom spotrebiteľského práva. Prevádzkovateľ online trhu je teda priamo zodpovedný za dodržanie povinností podľa odsekov 2 až 4. To však nevylučuje zodpovednosť obchodníka za nekalú prax zvädzania spotrebiteľa podľa § 10 ods. 1 písm. f) návrhu zákona.

Odsek 8 zavádza definíciu nevyžiadanej návštevy obchodníka alebo osoby, ktorá koná v jeho mene alebo na jeho účet, u spotrebiteľa. Účelom ustanovenia je predísť nevyžiadaným návštevám obchodníka alebo iných osôb v právnom vzťahu k obchodníkovi u spotrebiteľa, na ktorej by od spotrebiteľa mohli požadovať alebo prijímať akékoľvek peňažné plnenie súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou. Rovnako ako v odseku 1, formulácia nevyžaduje, aby osoba zastupujúca obchodníka konala v jeho mene a súčasne aj na jeho účet. Ustanovenie sa teda vzťahuje nielen na osoby v postavení napríklad obchodného zástupcu, ale aj v postavení mandátára konajúceho v mene obchodníka alebo komisionára konajúceho na účet obchodníka. Sporným môže byť konanie v postavení sprostredkovateľa, ktorý nekoná v mene ani na účet obchodníka, ale vyvíja činnosť smerujúcu k tomu, aby mal obchodník príležitosť uzavrieť zmluvu so spotrebiteľom. S ohľadom na vymedzený účel ustanovenia však je zrejmé, že obchádzanie zákona formou uzatvárania zmlúv o sprostredkovaní je v rozpore s účelom tohto ustanovenia a dobrými mravmi.

Ustanovenie odseku 8 ďalej ustanovuje podmienky realizácie takejto návštevy obchodníka alebo inej osoby, ktorá koná v jeho mene alebo na jeho účet u spotrebiteľa, aby nebola považovaná za nevyžiadanú. Podmienkou je žiadosť spotrebiteľa o návštevu alebo získanie jeho výslovného súhlasu. Žiadosť alebo súhlas musia byť získané vopred. Požiadavka predošlého súhlasu predpokladá, že súhlas nebude získaný na začiatku návštevy, napríklad pri bráne, resp. pri vchode do obydľia spotrebiteľa, v priebehu samotnej návštevy ani ex post. Dostatočný časový odstup získania súhlasu pred začiatkom realizácie návštevy by sa mal posudzovať individuálne v každom samostatnom prípade. Predošlý súhlas musí byť výslovný, nesmie teda vzbudzovať pochybnosti o samotnom súhlase s návštevou, jeho povahe, rozsahu ani okolnostiach, za ktorých bol udelený. Osobitosť nevyžiadanej návštevy je zdôraznená aj v ustanovení § 19 ods. 2 návrhu zákona, kedy nemožnosť uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy neplatí a spotrebiteľ má v prípadoch podľa § 19 ods. 1 písmena a) až c) a písmena e) právo na odstúpenie, pričom spotrebiteľ môže toto právo realizovať v predĺženej lehote 30 dní podľa § 20 ods. 1 písm. b) až odseku 3 návrhu zákona. Ide teda o formu možnej sankcie v prípade, že návšteva nebola realizovaná v súlade s § 17 ods. 8 návrhu zákona. Druhou situáciou, kedy obchodník alebo iná osoba, ktorá koná v jeho mene alebo na jeho účet nemôže od spotrebiteľa požadovať alebo prijímať akékoľvek peňažné plnenie súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, je obdobie pred uplynutím lehoty na odstúpenie od zmluvy podľa § 20 ods. 1 písm. b) návrhu zákona.

Odsek 9 upravuje dôkazné bremeno splnenia povinnosti obchodníka v súvislosti s preukázaním, že nedošlo k realizácii nevyžiadanej návštevy (viazané na žiadosť alebo súhlas

spotrebiteľa). Nevyžiadaná návšteva nie je zakázaná, sú s ňou však spojené obmedzenia podľa odseku 8. Je vhodné zo strany obchodníka získavať pre prípadný budúci spor súhlas s návštevou po materiálnej stránke bez využitia akéhokoľvek nátlaku, nekalých praktík, zastrašovania či iného správania, ktoré sa prieči dobrým mravom, vrátane zneužitia tiesne spotrebiteľa, a po formálnej stránke na trvanlivom médiu. Vyžaduje sa výslovný súhlas, malo by preto ísť o osobitný súhlas. Samozrejme, obchodník musí vždy dodržať tiež pravidlá ochrany osobných údajov podľa osobitného predpisu. To znamená, že v prípade, ak právnym základom spracúvania osobných údajov spotrebiteľa bude súhlas spotrebiteľa, bude musieť obchodník získať dva súhlasy - jeden podľa odseku 9 zákona o ochrane spotrebiteľa a druhý podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016) (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2016/679“). Súhlas podľa čl. 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2016/679 nemožno stotožňovať sú súhlasom podľa § 17 ods. 8, resp. 9.

K § 18

Ustanovenie upravuje podmienky realizácie, nahlasovanie a priebeh predajnej akcie podľa § 14 ods. 4 návrhu zákona. Účelom je osobitná ochrana spotrebiteľa na akcii, počas ktorej je spotrebiteľ oproti bežnému predaju na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov obchodníka vo väčšej miere vystavený ovplyvňovaniu zo strany obchodníka, pričom môže byť na cudzom mieste, na ktoré ho organizátor predajnej akcie alebo obchodník odviezli na svoje náklady, za čo sa môže spotrebiteľ cítiť zaviazaný a zároveň môže byť v súvislosti s transportom z predajnej akcie v zmysle odseku 8 závislý na organizátorovi predajnej akcie alebo obchodníkovi.

Odsek 6 ustanovuje zákaz špecifických praktík voči spotrebiteľovi počas predajnej akcie. Výpočet sprievodných činností je len exemplifikatívny a nie je vyčerpávajúcim zoznamom. Osobitosť predajnej akcie je zdôraznená aj v ustanovení § 19 ods. 2 návrhu zákona, kedy nemožnosť uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy neplatí a spotrebiteľ má v prípadoch podľa § 19 ods. 1 písmena a) až c) a písmena e) právo na odstúpenie od zmluvy, pričom spotrebiteľ môže toto právo realizovať v predĺženej lehote 30 dní podľa § 20 ods. 1 písm. b) návrhu zákona.

K § 19

Odsek 1 popri úprave práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy upravuje aj odklony od tohto práva. Ide o výsledok transpozície smernice 2011/83/EÚ v platnom znení, ktoré zohľadňujú osobitosti niektorých produktov, pri ktorých by umožnením uplatnenia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy vznikla značná a neodôvodnená nerovnováha medzi právami spotrebiteľa a povinnosťami obchodníka.

Písmeno c) odseku 1 sa vzťahuje iba na tovar podľa ustanovenia § 2 písm. a) návrhu zákona. Z toho sú teda aj s ohľadom na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci *C-208/19 NK (Individual house project)* vylúčené napríklad architektonické služby, ktoré síce môžu viesť k hmatateľným výsledkom, ich predmetom je však duševná činnosť. Preto sa táto výnimka z práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy nevzťahuje na služby, napríklad svadobné fotenie, poradenské služby alebo spomínané architektonické služby vrátane interiérového dizajnu. Ustanovenie odseku 1 písmena c) nerozlišuje, či obchodník začal s výkonom prác na tovare podľa tohto ustanovenia. Tento záver vyslovil Súdny dvor Európskej únie vo veci *C-529/19 Möbel Kraft* s odôvodnením, že „situácia, v ktorej by existencia práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy závisela od budúcej udalosti, ktorej uskutočnenie závisí od rozhodnutia obchodníka, by však nebola zlučiteľná s touto predzmluvnou informačnou povinnosťou“. Išlo

by tak zo strany obchodníka o nerealizovateľnú požiadavku na predzmluvné informácie a na strane spotrebiteľa by nebolo možné naplniť požiadavku právnej istoty, či od danej zmluvy môže alebo nemôže odstúpiť. Vzhľadom na to, že ide o odňatie práva spotrebiteľovi, malo by sa aj toto ustanovenie vykladať reštriktívne. Musí ísť teda o personalizovaný, individuálne špecifikovaný alebo do istej miery jedinečný tovar, vyrobený podľa želaní a požiadaviek spotrebiteľa. Písmeno c) sa teda nevzťahuje na prefabrikovaný tovar, ktorý je vyrobený na základe výberu spotrebiteľa podľa katalógu alebo z prednastavených možností napríklad výbavy či farby auta alebo zostavy z ponúkanej sady kuchynského nábytku. Takisto sa táto výnimka nevzťahuje ani na smart elektroniku, ako je napríklad počítač, smartfón alebo inteligentná chladnička, ktoré si spotrebiteľ môže personalizovať. Tieto nastavenie je možné odstrániť, resp. vrátiť tovar do továrenských nastavení a po odstúpení od zmluvy opätovne ponúknuť iným spotrebiteľom. Tým nie je obmedzené uplatnenie zodpovednosti spotrebiteľa za zníženie hodnoty tovaru podľa § 21 ods. 4 návrhu zákona.

Písmeno e) odseku 1 upravuje vrátenie tovarov, ako sú napríklad konzervované potraviny, drogéria alebo detské plienky, na ktoré sú stanovené zákonné alebo spoločenské a kultúrne hygienické nároky a obchodník by nemohol tento vrátený tovar s poškodeným obalom predávať ďalej alebo by mal problém tento tovar hoci aj so zľavou opätovne predať. Podľa Súdneho dvora Európskej únie vo veci *C-681/17 slewo* do pôsobnosti ustanovenia smernice 2011/83/EÚ v platnom znení, ktoré je transponované v tomto písmene, nespadá taký tovar, akým je matrac, ktorého ochrannú fóliu po jeho dodaní spotrebiteľ odstránil, keďže „aj v prípade priameho kontaktu tohto druhu tovaru s ľudským telom je možné predpokladať, že po jeho vrátení spotrebiteľom ho obchodník dokáže prostredníctvom úkonov, ako je čistenie alebo dezinfekcia, uviesť do stavu, v ktorom je tovar vhodný na ďalšie používanie treťou osobou, a tým pádom ho aj opätovne uviesť na trh bez toho, aby boli nedodržané požiadavky na ochranu zdravia alebo hygieny“. Musí byť teda dodržané právo spotrebiteľa preskúšať hlavné vlastnosti a funkčnosť tovaru.

Písmeno f) odseku 1 upravuje napríklad dodanie pohonných hmôt, keď pri natankovaní automobilu spotrebiteľom sa nevyhnutne zmieša natankované palivo s ostatkom paliva v palivovej nádrži. Nie je teda už po zmiešaní možné tovar vrátiť v množstve a kvalite, v akej bol spotrebiteľovi poskytnutý.

Písmeno h) odseku 1 ustanovuje výluky v prípade vopred neobjednaných služieb, ktoré boli uzavreté počas poskytovania inej služby, než je oprava alebo údržba alebo dodanie iného ako náhradného tovaru potrebného na vykonanie opravy alebo údržby. Účelom ustanovenia je zabrániť obchodníkovi využiť situáciu, kedy je spotrebiteľ napríklad v autoservise alebo pri stavebných prácach na obydlí vystavený tlaku, keďže ide o výrazné a podstatné investície a spotrebiteľ môže uzavrieť zmluvu, ktorú by nebol za iných okolností uzavrel. Ustanovenie tak umožňuje využiť v takýchto situáciách lehotu na odstúpenie od zmluvy a premyslieť si vhodnosť zmluvy uzavretej za vyššie uvedených okolností.

Písmeno i) odseku 1 upravuje ďalší odklon od práva na odstúpenie od zmluvy v prípade produktov, ako sú napríklad vinylové platne, CD disky s hudbou alebo inštaláčnym programom softvéru alebo filmy na DVD alebo Blu-ray diskoch. Pri týchto produktoch v prípade porušenia ich obalu nie je možné overiť, či nebol spotrebiteľom produkt už využívaný. Umožnenie uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy v týchto prípadoch by viedlo k faktickému prevádzkovaniu požičovne než predaju obchodníkom.

Dodanie periodickej tlače podľa písmena j) odseku 1 je vylúčené z práva na odstúpenie z rovnakých dôvodov ako produkty podľa písmena i) s výnimkou zmluvy o predplatnom, keďže nejde o kúpu konkrétneho obsahu.

Písmeno l) odseku 1 upravuje výnimky pri niektorých produktoch voľného času. Vzhľadom na povahu týchto služieb a tovarov by nebolo vhodné poskytnúť právo na odstúpenie od zmluvy, keďže v ich prípade uzavretie zmluvy znamená rezervovanie istej obmedzenej kapacity. V prípade odstúpenia od zmluvy by obchodník mohol mať problém danú kapacitu naplniť a dochádzalo by k stratám na strane obchodníka, ktoré neboli jeho pričinením.

Odsek 2 ustanovuje odchýlku od výnimiek v odseku 1 písmene a) až c) a písmene e) v súvislosti s nevyžiadanou návštevou podľa ustanovenia § 17 ods. 8 návrhu zákona a predajnou akciou podľa ustanovenia § 18 návrhu zákona.

Výluky z práva na odstúpenie od zmluvy je v zmysle judikatúry Súdneho dvora potrebné vykladať reštriktívne, avšak žiadna právna norma nebráni obchodníkovi priznať spotrebiteľovi právo na odstúpenie od zmluvy aj bez uvedenia dôvodu aj v týchto prípadoch .

K § 20

Odsek 1 upravuje lehoty na uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy uzavretej na diaľku alebo od zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov. Oproti predošlej právnej úprave návrh rozlišuje štandardnú štrnásťdňovú lehotu a osobitnú tridsaťdňovú lehotu pre zmluvy uzavreté pri nevyžiadanej návšteve, na predajnej akcii alebo v súvislosti s týmito okolnosťami.

Odsek 2 a 3 zachováva doterajšiu právnu úpravu so zohľadnením zmien podľa odseku 1.

Odsek 4 preberá doterajšiu právnu úpravu upravujúcu moment prevzatia tovaru.

Odsek 5 ustanovuje možnosť spotrebiteľa odstúpiť od zmluvy aj pred začatím plynutia lehoty na odstúpenie od zmluvy, napr. v prípade, že podľa § 20 ods. 4 tohto návrhu zákona nebol ešte doručený posledný diel alebo posledná časť objednaného tovaru a lehota na odstúpenie tak ešte nezačala plynúť. Môže ísť o prípady, kedy napríklad spotrebiteľ nie je spokojný s doterajším plnením (napríklad štyroch z piatich dielov zásielky), a nemá záujem čakať na doručenie zvyšných častí, aby uplatnil odstúpenie až po kompletnom dodaní tovaru, alebo v prípade, že objednaný tovar nájde spotrebiteľ inde za výhodnejšiu cenu alebo vzhľadom na zmenené okolnosti v jeho živote už nemá objednaný tovar pre neho opodstatnenie a nechce znášať následné náklady na vrátenie tovaru a odstúpi ešte pred dodaním tovaru.

Odsek 6 používa pri požiadavke poskytnutia vzorového formulára na odstúpenie od zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov formuláciu „podľa prílohy“. Účelom tejto formulácie je naviesť obchodníka k používaniu formuláru podľa vzoru v prílohe č. 2, aby boli splnené základné obsahové požiadavky a obchodníci mali istú mieru právnej istoty o náležitostiach takéhoto formuláru, nie k výhradnému používaniu formulára v prílohe č. 2.

Odsek 9 ustanovuje povinnosť obchodníka bezodkladne po doručení oznámenia o odstúpení od zmluvy poskytnúť potvrdenie o jeho doručení. Toto ustanovenie súvisí s ustanovením odseku 12, ktoré kladie dôkazné bremeno o uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy na spotrebiteľa. V prípade odstúpenia od zmluvy jednoznačným vyhlásením spotrebiteľa o vôli odstúpiť od zmluvy uzavretej ústne sa toto potvrdenie nevyžaduje. Návrh však nebráni obchodníkovi takéto potvrdenie na počkanie vydať, spotrebiteľ ho však nemôže vyžadovať.

Odsek 10 ustanovuje možnosť spotrebiteľa odstúpiť aj vo vzťahu ku konkrétnemu produktu alebo produktom, nielen vo vzťahu k celej objednávke alebo zmluve uzavretej na diaľku alebo zmluve uzavretej mimo prevádzkových priestorov obchodníka. Nejde teda o stanovenie nemožnosti odstúpiť od zmluvy ako celku. Toto ustanovenie môže mať nadväznosť na odsek 5.

Odseky 11, 12 a 13 ustanovujú vymedzenie doplnkovej zmluvy, pravidiel vzťahujúce sa na tieto doplnkové zmluvy v prípade odstúpenia od hlavnej zmluvy a možnosť obchodníka požadovať úhradu nákladov v súvislosti s takýmto odstúpením od zmluvy. Pri doplnkovej zmluve môže ísť napríklad o zmluvu o dodaní, údržbe alebo inštalácii, poisťnú a úverovú zmluvu na financovanie kúpy či dodatočnú obchodnú záruku. Vzťah medzi samostatnými súvisiacimi zmluvami by sa mal posúdiť s cieľom určiť, ktorá zmluva je hlavná a ktorá doplnková. Ak napríklad spotrebiteľ prostredníctvom samostatných zmlúv s rovnakým obchodníkom kupuje mobilné telefónne služby a mobilný smartfón, ktorý je fakturovaný na mesačnej báze spolu s hlavnou cenou predplatného, za hlavnú zmluvu by sa mala považovať zmluva o dodávaní služieb.

K § 21

Ustanovenie upravuje práva a povinnosti spotrebiteľa po odstúpení od zmluvy vrátane vrátenia tovaru a poplatkov, ktoré je povinný znášať a za akých okolností. Účelom je vyrovnávať práva spotrebiteľa, ktorý odstupuje od zmluvy s cieľom získať zaplatenú cenu späť, a obchodníka, ktorý potrebuje mať istotu, že mu bude tovar spotrebiteľom vrátený.

Odsek 2 predstavuje ďalšie zdôraznenie osobitosti nevyžiadanej návštevy a predajnej akcie, vrátane okolností s nimi súvisiacimi. V tomto prípade má spotrebiteľ najprv právo na vrátenie zaplatenej ceny a až následne vzniká spotrebiteľovi povinnosť zaslať tovar naspäť obchodníkovi.

Odsek 3 upravuje náklady, ktoré znáša spotrebiteľ pri vrátení tovaru a za akých podmienok tieto náklady znáša obchodník. Odsek 3 zároveň ustanovuje sankciu pre obchodníka, ktorý si nespĺnil informačnú povinnosť podľa § 15 ods. 1 písm. g).

Odsek 4 ustanovuje zníženie hodnoty tovaru v dôsledku zaobchádzania, ktoré je nad rámec potreby zistenia vlastností a funkčnosti tovaru. Spotrebiteľ by mal s tovarom manipulovať spôsobom v rovnakej miere, v akej by mu to bolo umožnené v bežnej obchodnej prevádzke. Napríklad odev alebo obuv by mal spotrebiteľ len vyskúšať, nie ho nosiť. Spotrebiteľ však môže tovar rozbaľiť, aby si ho prezrel. Odstránenie akýchkoľvek ochranných fólií na tovare by malo byť vnímané reštriktívne a nemalo by byť považované za zníženie hodnoty tovaru výhradne iba v prípade, že ich odstránenie je nevyhnutné na vyskúšanie a otestovanie tovaru. Kuchynské tovary alebo tovary určené na remeselné činnosti by napríklad nemali byť skúšané priamo pri činnosti, ale tzv. na sucho, inak by išlo o zníženie hodnoty tovaru.

Spotrebiteľ nezodpovedá za zníženie hodnoty tovaru podľa odseku 4, ak nebol obchodníkom poučený o práve odstúpiť od zmluvy, podmienkach, lehote a postupe pri uplatňovaní tohto práva alebo mu nebol poskytnutý formulár na odstúpenie. Odsekom 4 však nie je dotknuté právo obchodníka na náhradu škody.

Odsek 5 upravuje režim náhrady alikvotnej časti ceny za skutočne poskytnuté plnenie v prípade odstúpenia od zmluvy v osobitných prípadoch, kedy spotrebiteľ pred začatím poskytovania plnenia podľa zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov obchodníka udelil výslovný súhlas so začatím poskytovania služby, dodávania vody, ktorá nie je na predaj v obmedzenom alebo stanovenom množstve alebo dodanie tepla pred uplynutím lehoty na odstúpenie od zmluvy.

Odsek 6 deklaruje mantinely povinností spotrebiteľa a bráni extenzívnejšiemu výkladu.

K § 22

Odsek 2 nadväzuje na ustanovenie § 20 ods. 10 návrhu zákona.

Odsek 3 chráni obchodníka pred neodôvodnene zvýšenými nákladmi, ak by v rámci trhového mechanizmu ponúkal širšiu ponuku možností doručenia. Spotrebiteľ tak aj v prípade zvolenia si drahšieho spôsobu dodania neznáša náklady iba do výšky ceny najlacnejšieho bežného spôsobu dodania ponúkaného obchodníkom.

Odsek 5 chráni obchodníka pred prípadným nepoctivým spotrebiteľom. Obchodník tak môže zadržiavať vrátenie peňazí do momentu doručenia vráteného tovaru obchodníkovi alebo kým spotrebiteľ nepreukáže zaslanie tovaru späť obchodníkovi. Orgán dohľadu by teda nesplnenie povinnosti vrátiť všetky platby podľa odseku 1 nemal posudzovať ako porušenie práv spotrebiteľa, za dodržania podmienok stanovených v tomto ustanovení.

Odsek 8 zakazuje jednostranné započítanie pohľadávok, ktoré vzniknú odstúpením od zmluvy. Možnosť jednostranného započítania by mohla podstatne narušiť rovnováhu vo vzťahu medzi spotrebiteľom a obchodníkom, o to viac v situácii možného sporu o odstúpení od zmluvy a vzájomného vysporiadania zmluvných strán. Týmto ustanovením nie je vylúčené započítanie pohľadávok na základe dohody.

K § 23

Ustanovením sa špecifikujú orgány verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa. Podľa kompetenčného zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ústredným orgánom štátnej správy pre ochranu spotrebiteľa s výnimkou ochrany spotrebiteľa pri poskytovaní finančných služieb, ktorej gestorom je Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Medzi orgány verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa patria taktiež orgány dohľadu, ktorých vymedzenie a pôsobnosť sú upravené v § 26 tohto návrhu zákona. Vzhľadom na rozsah a presahu spotrebiteľských tém a ich inkorporáciu do iných verejných politík tým ale nie je vylúčená aj participácia a spolupráca s ďalšími orgánmi verejnej správy v rámci tvorby a realizácie spotrebiteľskej politiky.

K § 24

Ustanovenie špecifikuje pôsobnosť Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky ako ústredného orgánu štátnej správy pre ochranu spotrebiteľa (s výnimkou ochrany spotrebiteľa pri poskytovaní finančných služieb). Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky predovšetkým zabezpečuje tvorbu a realizáciu politiky ochrany spotrebiteľa, plní koordinačné úlohy na vnútroštátnej úrovni, je orgánom medzinárodnej spolupráce a výmeny informácií, jednotným úradom pre spoluprácu na účely nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, informačným orgánom vo vzťahu k Európskej komisii, riadiacim a kontrolným orgánom Slovenskej obchodnej inšpekcie a v zmysle osobitných predpisov napríklad aj gestorom systému alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov v Slovenskej republike. Súčasťou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky je Európske spotrebiteľské centrum, ktoré je súčasťou Sieť Európskych spotrebiteľských centier (ECC-Net) a pomáha pri mimosúdnom riešení cezhraničných spotrebiteľských sporov.

K § 25

V návrhu zákona sa vyslovene neupravuje právo spotrebiteľov združovať sa a vytvárať spotrebiteľské organizácie, pretože uvedené je zadefinované už v čl. 29 Ústavy SR a upravené zákonom č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Návrhom zákona sa bližšie nešpecifikujú činnosti spotrebiteľských organizácií z dôvodu, aby nedochádzalo k limitovaniu slobody združovať sa. Návrh zákona plynulo nadväzuje na slobodu spotrebiteľov združovať sa a na viacerých miestach priznáva spotrebiteľským organizáciám osobitné práva akcentujúc ich postavenie subjektov participujúcich na ochrane práv spotrebiteľov.

Návrh zákona v tomto konkrétnom ustanovení reflektuje možnosť spotrebiteľských organizácií realizovať mimosúdne riešenie spotrebiteľského sporu aj vlastnými mechanizmami (odlišnými od alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov v zmysle osobitného predpisu). Spotrebiteľské organizácie môžu tiež zastupovať spotrebiteľa v konaní pred orgánmi verejnej moci alebo pri mimosúdnom riešení spotrebiteľského sporu. Týmto ustanovením nie sú limitované ďalšie činnosti spotrebiteľských organizácií v oblasti ochrany spotrebiteľa ako napríklad vzdelávanie, informovanie spotrebiteľov, poradenská činnosť, vydávanie publikácií atď.

Na rovnakom mieste sa upravuje aj postavenie Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík obchodníkov ako entita *sui generis* pôsobiaca v oblasti ochrany práv spotrebiteľa. Preberá sa § 26a zo súčasného zákona č. 250/2007 Z. z. Výstupom jej činnosti sú nezáväzná právne stanoviská k neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalosti obchodných praktík obchodníkov, ktoré bývajú využívané najmä v praxi spotrebiteľských organizácií.

K § 26

Cieľom tohto ustanovenia je prehľadným spôsobom vymedziť, ktoré orgány verejnej správy sú orgánmi dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa a kde sú hranice ich pôsobnosti. Táto požiadavka vyplynula priamo z aplikačnej praxe, v ktorej dlhodobo pretrvávajú kompetenčné konflikty, ktoré znižujú efektivitu výkonu dohľadu vrátane cezhraničnej spolupráce a narúšajú fungovanie trhu, čo má negatívny vplyv na spotrebiteľov, ale tiež podnikateľov.

Ustanovenie pristupuje pomerne detailne k vymedzeniu pôsobnosti orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, avšak dlhodobé kompetenčné konflikty v aplikačnej praxi si vynútili veľmi konkrétny prístup pri určení pôsobnosti jednotlivých orgánov dohľadu.

Pri vymedzení pôsobnosti sa primárne vychádza zo sektorového princípu založeného na skutočnosti, že orgány špecializujúce sa na určitý segment alebo časť trhu uvedenú problematiku poznajú najlepšie, sú im známe reálie danej časti trhu a majú súhrnný pohľad na jej právnu úpravu, čo im umožňuje problémy a nedostatky riešiť komplexne. Tento princíp však nie je absolútny, s cieľom vyhnúť sa kompetenčným konfliktom (pozitívnym v podobe duplicitných kontrol aj negatívnym). Niektoré povinnosti (napr. označenie prevádzkarne, označovanie tovarov cenami, poskytovanie súčinnosti Európskemu spotrebiteľskému centru, plnenie povinností viažucich sa na predajné akcie a pod.) bude kontrolovať len jeden orgán (Slovenská obchodná inšpekcia). Reziduálnym orgánom dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa má byť aj naďalej Slovenská obchodná inšpekcia, ktorá má pokryť dohľad nad plnením všetkých povinností, ktoré vyplývajú z návrhu zákona alebo z priamo vykonateľných nariadení EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa alebo súvisiacich s ochranou spotrebiteľa, pre ktoré nie je možné ustanoviť žiadny špeciálny orgán dohľadu. Slovenská obchodná inšpekcia bude preberať pôsobnosť aj v prípadoch, ak pôjde o zmiešaný predaj (ak sa v ponuke obchodníka budú stretávať viaceré produkty, pre ktoré sú stanovené viaceré orgány dohľadu), ak aspoň vo vzťahu k jednému produktu bude daná pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie.

Je dôležité zdôrazniť, že presadzovanie práv spotrebiteľov nie je viazané výlučne na činnosť orgánov dohľadu. V rámci systému presadzovania práv spotrebiteľov vystupuje niekoľko subjektov a existuje niekoľko mechanizmov. Ich postupy môžu prebiehať aj paralelne, nadväzovať na seba, prelínať sa či vylučovať sa. V súhrne by mali predstavovať funkčný mechanizmus. Spoločným cieľom je dosiahnutie rýchlej nápravy poškodených alebo ohrozených práv spotrebiteľov. Najrýchlejším spôsobom vyriešenia problému/sporu je dobrovoľná náprava - tento aspekt je akcentovaný v rámci systematiky viacerých mechanizmov presadzovania práv spotrebiteľov (napr. návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporov podľa

osobitného predpisu má predchádzať žiadosť o nápravu, ktorú spotrebiteľ adresuje priamo obchodníkovi; inštitút dobrovoľných opatrení a iné dôvody pre odloženie veci podľa § 38 ods. 1 písm. b) a d) návrhu zákona; povinnosť civilného súdu viesť strany sporu k zmierlivému vyriešeniu sporu podľa Civilného sporového poriadku...).

Pre správnu orientáciu v systéme nástrojov na presadzovanie práv spotrebiteľov je primerané začať od objektu ochrany. V rovine ochrany individuálnych nárokov spotrebiteľov by sa primárne mali strany pokúsiť vyriešiť spor sami. K dispozícii majú aj niekoľko foriem mimosúdneho riešenia sporov (alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov, mediácia, pomoc spotrebiteľských organizácií a pod.) a (v zásade ako poslednú) možnosť riešiť spor súdnou cestou. V rovine ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov môžeme rozlíšiť súkromnoprávne prostriedky a verejnoprávne prostriedky presadzovania práv spotrebiteľov. Verejnoprávne prostriedky upravuje tento návrh zákona vo svojej štvrtej a piatej časti - ide o výkon dohľadu a konanie o porušení povinnosti v pôsobnosti orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. Súkromnoprávne prostriedky v rámci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov prináša do slovenskej právnej úpravy smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (Ú. v. EÚ L 409, 4.12.2020) v podobe žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (s rozlišovaním dvoch druhov konaní: konanie o vydanie nápravného opatrenia a konanie o abstraktnej kontrole). Uvedená smernica je do slovenského právneho poriadku prevzatá zákonom č. 261/2023 Z. z. o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Jednotlivé mechanizmy na presadzovanie práv spotrebiteľov sa môžu aktivovať aj súbežne. S cieľom predísť neželaným dôsledkom konkurencie súbežnej aktivácie viacerých mechanizmov sa v čl. I návrhu zákona ustanovuje:

1. § 27 ods. 3 až 5 - rozlišovanie chránené objektu - individuálny nárok spotrebiteľa (ktorý má byť primárne riešený súkromnoprávnymi mechanizmami) vs. ochrana kolektívnych záujmov spotrebiteľov;
2. § 49 ods. 6 - prerušenie správneho konania, ak súbežne bude aktivovaný súkromnoprávny prostriedok na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľa (žaloba na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov); orgán dohľadu svoje konanie preruší, kým vo veci nerozhodne súd príslušný na konanie o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov; tým sa dáva prednosť súdnemu prieskumu pred prieskumom v rámci administratívneho konania;
3. § 49 ods. 5 - posudzovanie nekalosti obchodnej praxe a neprijateľnosti zmluvnej podmienky zo strany orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa ako predbežnej otázky - súd (či už v rámci konania o individuálnom nároku alebo o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov) nebude viazaný právnym názorom orgánu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa; ak súd neskôr vyhodnotí rovnakú otázku inak ako orgán dohľadu, môže sa obchodník domáhať obrany vo vzťahu rozhodnutiu správneho orgánu využitím opravných prostriedkov podľa správneho poriadku, vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov.

K § 27

V predmetnom ustanovení sú zhrnuté základné pravidlá výkonu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. Orgán dohľadu spravidla začína s výkonom dohľadu na základe vlastného rozhodnutia (z vlastnej iniciatívy, teda *ex officio*), pričom môže konať na základe podnetu, ktorý naznačuje, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa (napr. na základe podnetu priamo od spotrebiteľa, od spotrebiteľskej organizácie, podnetu, ktorý mu postúpi iný orgán verejnej moci...) alebo v rámci preventívneho pôsobenia. Nariadenie (EÚ)

2017/2394 v platnom znení požaduje, aby orgány dohľadu (resp. v terminológii samotného nariadenia tzv. príslušné orgány) mohli vykonávať vyšetrovacie právomoci a právomoci na presadzovanie práva aj na základe žiadosti z iného členského štátu, v rámci koordinovaných postupov a pod.

Na zabezpečenie riadneho výkonu dohľadu je dôležitá ochrana nezávislosti a nestrannosti orgánov dohľadu. Dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľa nesmie byť ovplyvňovaný politickými záujmami, médiami, zneužívaný na konkurenčný boj medzi podnikateľmi a ovládaný inými externými vplyvmi, ale má sledovať svoj cieľ – ochranu vnútorného trhu a ochranu spotrebiteľov. To platí aj v rovine cezhraničnej spolupráce podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Všeobecné vymedzenie nezávislosti a nestrannosti orgánov dohľadu je doplnené aj o jednoznačné ustanovenie, že orgány dohľadu nie sú viazané ani podnetmi a návrhmi spotrebiteľov či spotrebiteľských organizácií, resp. iných osôb (napr. združenia podnikateľov) – tieto podnety sú pre orgány dohľadu nepopierateľne dôležité, pomáhajú im sledovať dianie na trhu, vývoj trhu, zameriavať a plánovať svoju činnosť, avšak úlohou orgánov dohľadu podľa tohto zákona je spoločne dohliadať nad fungovaním trhu ako celku, orgány dohľadu nerozhodujú o právach a nárokoch spotrebiteľov (rozhodovaciu právomoc nemajú priznanú ani pri dobrovoľných opatreniach podľa § 35), a preto nie sú ani viazané preskúmať každý jeden podnet individuálne. Naopak, orgány dohľadu by mali svoju činnosť zameriavať na ochranu všeobecného záujmu spotrebiteľov, teda na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, čo smeruje k efektívnejšiemu výkonu dohľadu a je aj v súlade s konceptom nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Výkon dohľadu je nutné realizovať aj s ohľadom na práva a oprávnené záujmy dohliadaných osôb. Orgány dohľadu by mali vykonávať právomoci primerane a tak, aby zodpovedali povahe a celkovej skutočnej alebo potenciálnej ujme spôsobenej porušením práv spotrebiteľov.

K § 28

Ustanovujú sa základné formy výkonu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktoré sú bežné a používané už v súčasnosti, preto nepredstavujú žiadnu novinku pre orgány dohľadu ani dohliadané osoby. Ide o dohľad na mieste (priamo v prevádzke, v obchode, tam, kde dohliadaný subjekt vykonáva svoju činnosť a prichádza do kontaktu so spotrebiteľom a v súvisiacich priestoroch a objektoch) a tiež na diaľku (napr. administratívna kontrola písomností priamo v sídle orgánu dohľadu, ale tiež kontrola webových sídiel, mobilných aplikácií, ktoré prevádzkujú dohliadané osoby). Pri dohľade na diaľku môže orgán dohľadu využívať všetky oprávnenia a dodržiavať všetky povinnosti podľa návrhu zákona, ak priamo z textu návrhu zákona alebo z povahy konkrétneho inštitútu nevyplýva, že sa vzťahuje výlučne na výkon dohľadu na mieste (napr. § 30). V období digitalizácie a globalizácie sa efektívny a rýchly výkon dohľadu na diaľku stáva nevyhnutnosťou.

Ustanovenie upravuje ďalej všeobecnú povinnosť poskytovať súčinnosť orgánom dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. V zmysle nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení sa táto povinnosť neobmedzuje len na dohliadanú osobu a jej zamestnancov, ale v zásade každý je povinný orgánu dohľadu poskytnúť informácie, dokumenty, vysvetlenia atď., ak je to potrebné pre riadny výkon dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. Súčinnosť tretích osôb je prirodzene užšia než súčinnosť dohliadaných osôb (napr. sa na nich nevzťahuje oprávnenie orgánu dohľadu podľa § 30 ods. 1 návrhu zákona).

Vzhľadom na potrebu zabezpečenia dôkazov sa pre orgány dohľadu ustanovuje tiež oprávnenie požadovať od kohokoľvek vysvetlenia, informácie, údaje, písomnosti, hmotné nosiče dát alebo ich kópie. Na to nadväzuje povinnosť každého, od koho budú tieto údaje a informácie vyžiadané, poskytnúť všetky informácie a údaje, ktoré boli od neho vyžiadané, a ktoré má

k dispozícii. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o informácie, ktoré môžu byť dôležité pre výkon dohľadu a následné správne konanie, majú sa poskytovať orgánom dohľadu bezplatne a v lehote, ktorú orgány dohľadu určia. Aj pri výkone tohto oprávnenia platí, že sa má prihliadať na práva a oprávnené záujmy dohliadaných osôb, preto by orgány dohľadu mali vždy dbať na primeranosť nimi určenej lehoty a formy sprístupnenia informácií.

Základný predpoklad na to, aby vyžiadané informácie, údaje a dokumenty mohli predstavovať dôkaz, je ich úplnosť, správnosť a pravdivosť, preto sú tieto náležitosti zaradené do požiadaviek na sprístupňovanie týchto informácií.

Aj vzhľadom na veľmi široko koncipované vyšetровacie oprávnenia orgánov dohľadu v čl. 9 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2019/2394 v platnom znení je jediným dôvodom pre odmietnutie sprístupnenia informácií, údajov, písomností alebo hmotných nosičov dát hrozba trestného stíhania samotnej osoby, ktorá má povinnosť niečo sprístupniť, alebo jej blízkych osôb, ktorých okruh definuje Občiansky zákonník. Isté obmedzenia, pokiaľ ide o sprístupňovanie informácií orgánom dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa, platia aj pre prístup k bankovému tajomstvu podľa zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z. z.“), ako aj pre prístup k údajom podľa zákona č. 452/2021 Z. z., pričom podmienky a rozsah sprístupňovania informácií chránených týmito osobitnými režimami majú byť upravené v týchto osobitných predpisoch.

Ak si orgán dohľadu vyžiadania informácie, údaje, písomnosti, hmotné nosiče dát a povinná osoba mu ich dobrovoľne sprístupní, môže ich orgán dohľadu preskúmať priamo na mieste výkonu dohľadu, pričom v prípade, že sa ich obsah ukáže ako relevantný alebo potenciálne relevantný pre ďalší postup, môže ich obsah zhrnúť do zápisnice, avšak veľakrát je v praxi efektívnejšie z pohľadu orgánu dohľadu aj dohliadanej osoby, vyhotovenie kópií, ktoré orgán dohľadu môže zaistiť a preskúmať až následne. V prípade dobrovoľného poskytnutia vyžiadanych údajov a písomností by nemalo dochádzať k zaisteniu originálov. K tomu však môže orgán dohľadu pristúpiť, ak osoba povinná vydať tieto informácie nespolupracuje. Zaistenie kópií alebo odňatie originálov má byť v záujme ochrany osôb vždy sprevádzané vydaním potvrdenia, z ktorého má byť zrejmé, ktorý orgán ktoré informácie zaistil alebo odňal. Rozdiel medzi zaistením kópií alebo odňatím originálov je aj v tom, že zatiaľ čo originály sa musia vrátiť, ak už nie sú potrebné na ďalší výkon dohľadu, kópie nie je potrebné vracať. Je dôležité poznamenať, že na kópie informácií sa rovnako ako na originály vzťahuje povinnosť poskytnúť ich úplné, správne a pravdivé. V prípade porušenia sa povinná osoba vystavuje riziku odňatia originálov a rovnako tiež možnej poriadkovej pokuty za marenie alebo sťažovanie výkonu dohľadu.

Každú informáciu, údaj, písomnosť alebo hmotný nosič dát, ktorý orgán dohľadu získa, je povinný chrániť. Súčasťou týchto informácií môže byť obchodné tajomstvo, daňové tajomstvo, bankové tajomstvo atď., preto orgány dohľadu musia svoje oprávnenia a právomoci vykonávať tak, aby nedošlo k ich ohrozeniu a prezradeniu nepovolaným osobám. Ide o čiastočnú konkretizáciu všeobecnej povinnosti orgánov dohľadu prihliadať pri výkone dohľadu na práva a oprávnené záujmy dohliadaných subjektov, a zároveň povinnosti orgánov dohľadu zachovávať mlčanlivosť. Ak si to vyžadujú úlohy cezhraničnej spolupráce podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, môžu orgány dohľadu tieto informácie poskytnúť svojim kolegom z iných členských štátov a Európskej komisii. Výmena informácií na nadnárodnej úrovni v rámci Európskej únie bude prebiehať prostredníctvom elektronickej databázy podľa čl. 35 tohto nariadenia, ktorá má zabezpečiť požadovanú ochranu týchto informácií. Databázu riadi a prevádzkuje Európska komisia.

Na všeobecnú povinnosť poskytovať súčinnosť orgánu dohľadu zo strany povinných subjektov nadväzuje povinnosť všetkých zamestnancov orgánov dohľadu zachovávať mlčanlivosť, pokiaľ ide o informácie, s ktorými sa oboznáma pri plnení svojich úloh. Túto povinnosť však nemožno vnímať ako absolútnu, v prípade, že pôjde o informácie, ktoré môžu byť dôležité na účely trestného konania, súdneho konania, prípadne je potrebné ich zdieľať s príslušnými orgánmi iných členských štátov, aby Slovenská republika riadne plnila povinnosti vyplývajúce z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, zamestnanci orgánu dohľadu nie sú mlčanlivosťou viazaní. Rovnako to platí v prípade, ak by ich mlčanlivosť zbavil ten, kto informáciu poskytol, alebo ten, koho sa týka.

Významnou právomocou orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa je možnosť odoberať vzorky tovarov a dať ich na preskúšanie. Zistenie a overenie vlastností, kvality či bezpečnosti tovarov môže byť relevantné napríklad na posúdenie nekalých obchodných praktík, vrátane duálnej kvality. Na oprávnenie nadväzuje povinnosť dohliadanej osoby nahradiť náklady na vzorky a ich skúšanie a ďalšie súvisiace náklady v prípade, že vzorka nevyhoví, a to z dôvodu, že nie je primerané, aby tieto náklady znášal štát. V praxi bolo doposiaľ nejasné, akým spôsobom sa má naložiť s pozostatkami odobratých vzoriek - v niektorých prípadoch ich dohliadané osoby požadujú vydať, v niektorých prípadoch je nutné ich uchovať ako dôkazy, ale nepotrebné zostatky je nutné zničiť, neraz s požiadavkou ich kvalifikovanej likvidácie. Rozhodovanie o naložení so zostatkami sa preto zveruje orgánu dohľadu s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu.

Formou dobrovoľnej súčinnosti/spolupráce s orgánom dohľadu môže byť tiež osobná účasť na úkone dohľadu v pozícii prizvanej osoby alebo poverenej osoby, predovšetkým na kontrolnom nákupe, a to najmä v prípade, ak by výkon úkonu samotným orgánom dohľadu nebol účinný (napr. totožnosť zamestnanca orgánu dohľadu bola prezradená, ide o špecifické tovary a služby určené najmä/len pre vymedzený okruh užívateľov - napr. podľa veku, miesta bydliska a pod.) alebo prizvanie/poverenie tretej osoby zefektívni výkon dohľadu v porovnaní s tradičným spôsobom (napr. potreba zabezpečenia doručenia zásielky z e-shopu na adresu odlišnú od sídla orgánu dohľadu).

V pozícii prizvanej osoby môže vystupovať zamestnanec iného orgánu verejnej moci (napr. na účely spolupráce, vzdelávania...) alebo zamestnanec Európskej komisie či orgánu dohľadu z iného členského štátu v zmysle spolupráce podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. V pozícii poverenej osoby môže vystupovať akákoľvek iná fyzická osoba. Orgán dohľadu vydá poverenej osobe poverenie, ktoré bude určovať rozsah jej oprávnení a povinností (je na zvážení orgánu dohľadu, aký rozsah oprávnení a právomocí poverenej osobe zverí, mal by však pamätať na požiadavku primeranosti a účinnosti výkonu dohľadu).

V záujme zachovania právnej istoty je potrebné zabezpečiť, aby dohliadaná osoba mala v každom štádiu výkonu dohľadu preukázané, že je pod dohľadom subjektu, ktorý je na výkon tohto dohľadu oprávnený v zmysle platných právnych predpisov. Z uvedeného dôvodu bola ustanovená povinnosť orgánu dohľadu upovedomiť dohliadanú osobu o prizvaní/poverení tretej osoby pri výkone dohľadu. To neplatí, ak ide o kontrolný nákup vykonávaný nepriamo alebo pod utajenou totožnosťou, keďže takéto upovedomenie by mohlo v týchto prípadoch zmať účel výkonu dohľadu.

K motivácii fyzických osôb pomáhať orgánom dohľadu pri výkone dohľadu má prispieť tiež právo poverenej osoby na odmenu. Účasť poverenej osoby na úkone dohľadu sa považuje za iný úkon vo všeobecnom záujme podľa Zákonníka práce v platnom znení, počas ktorého jej vzniká nárok na pracovné voľno bez náhrady mzdy/platu. Jednotlivé orgány dohľadu si prostredníctvom vnútorných predpisov budú môcť flexibilnejšie upraviť odmeňovanie

poverených osôb v závislosti od svojich individuálnych potrieb a možností (využitie poverenej osoby môže byť raz potrebné na výkon kontrolného nákupu v rôznych prevádzkach v priebehu jedného dňa, ale inokedy len napríklad na prevzatie zásielky v rámci kontrolného nákupu z e-shopu, na samotné vykonanie kontrolného nákupu z e-shopu a následné preverenie rešpektovania práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy bez uvedenia dôvodu...). Odmena by mala zahŕňať aj náklady, ktoré poverenej osobe pri výkone úkonu dohľadu vzniknú.

K § 29

Na zabezpečenie potrebnej súčinnosti sa upravuje tiež inštitút predvolania, ktorým by mal orgán dohľadu disponovať pre prípad potreby osobného podania vysvetlenia alebo informácie určitou fyzickou osobou, ak ním sledovaný účel nie je možné dosiahnuť inak. Tento inštitút sa dopĺňa osobitne na účely fázy výkonu dohľadu, pričom inštitút predvolania vo fáze konania o porušení povinnosti sa bude riadiť úpravou v správnom poriadku.

K § 30

Toto ustanovenie sa bližšie zameriava na výkon dohľadu na mieste – rozsah výkonu dohľadu na mieste (na ktoré miesta môžu orgány dohľadu vstupovať), preukazovanie oprávnenia na výkon dohľadu, povinnosť poučiť dohliadanú osobu, právo zdokumentovať dôkazy a právo obrátiť sa na príslušný útvar Policajného zboru, ak by bol predchádzajúci výkon dohľadu na mieste zmarený a boli by obavy o ohrozenie života alebo zdravia inšpektorov (ak orgán dohľadu potrebuje vykonať dohľad na mieste, dohliadaná osoba odmieta spolupracovať, správa sa násilne, vyhráza sa zamestnancom orgánu dohľadu, či dopúšťa sa iného obavy vzbudzujúceho konania, môže orgán dohľadu písomne požiadať políciu o ochranu; príslušníci Policajného zboru sa nepodieľajú priamo na úkonoch výkonu dohľadu, ale poskytnú zamestnancom orgánu dohľadu pri výkone dohľadu na mieste potrebnú ochranu).

Orgány dohľadu majú možnosť vykonávať kontroly v medziach zákona, a to aj *ex offio* bez predošlého upozornenia týkajúceho sa potenciálneho porušovania práv spotrebiteľov. Aj takáto kontrola však musí spĺňať požiadavky legality, legitimacy a proporcionality. Pokiaľ ide o rozsiahle administratívne kontroly je žiaduce, aby orgán dohľadu, ak je to možné, vymedzil, na čo sa má kontrola vzťahovať, aby aj dohliadaná osoba bola schopná poskytnúť vyžadovanú súčinnosť, a zároveň aby nedochádzalo k nadmernému zásahu do právom chránených záujmov dohliadanej osoby. Výkon kontroly by nemal spôsobovať dohliadanej osobe náklady, ktoré by boli zjavne neprimerané s ohľadom na skutočnú alebo potenciálnu ujmu spôsobenú porušením práv spotrebiteľov.

Výkon dohľadu na mieste mimo režimu kontrolného nákupu pod utajenou totožnosťou alebo nepriamo (bližšie v § 31) má prebiehať tak, že orgán dohľadu (prípadne prizvaná osoba) sa na začiatku identifikuje, oboznámi dohliadanú osobu alebo niekoho, kto reprezentuje dohliadanú osobu na mieste výkonu dohľadu, o výkone dohľadu, o právach a povinnostiach dohliadanej osoby, pričom zástupca dohliadanej osoby má právo byť prítomný pri všetkých úkonoch výkonu dohľadu na mieste – jednak z dôvodu, aby orgánom dohľadu mohol poskytnúť súčinnosť (napríklad potrebné vysvetlenia, informácie, podklady), ale súčasne, aby bol oboznámený s celým priebehom výkonu dohľadu. Ide o právo, nie povinnosť, preto sa zástupca dohliadanej osoby môže vzdialiť z miesta výkonu dohľadu, ak jeho účasť nebude vyžadovať samotný orgán dohľadu – v takomto prípade by odmietnutie bolo možné kvalifikovať ako marenie alebo sťažovanie výkonu dohľadu.

Aplikačná prax pri výkone dohľadu si vyžaduje častokrát tiež zaznamenanie zistení, dôkazov aj inak, ako záznamom v zápisnici (napr. fotka označenia prevádzkarne, záznam z predajnej akcie, nahrávka reklamy...). Na vyhotovenie fotodokumentácie, audiozáznamu, videozáznamu

alebo audiovizuálneho záznamu sa nepožaduje súhlas dohliadanej osoby. Toto oprávnenie má slúžiť predovšetkým na zaznamenávanie zistení, nedostatkov, dôkazov, nie na vyhotovovanie záznamov o osobách. Ak súčasťou záznamov budú osobné údaje fyzických osôb, musí orgán dohľadu postupovať v zmysle platných právnych predpisov na ochranu osobných údajov.

K § 31

Frekventovane využívaným inštitútom výkonu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa je vykonanie kontrolného nákupu. Kontrolný nákup môže mať tri formy – orgán dohľadu vykoná kontrolný nákup po svojej identifikácii, kontrolný nákup pod utajenou totožnosťou a kontrolný nákup vykonaný nepriamo. Prvá forma kontrolného nákupu predstavuje spravidla najmenej efektívnu možnosť, keďže samotná vedomosť o prebiehajúcej kontrole môže viesť u dohliadanej osoby k zmene jej prirodzeného správania, a tým k zmareniu účelu dohľadu. Kontrolný nákup pod utajenou totožnosťou pomenúva prípady, keď zamestnanec orgánu dohľadu vystupuje ako bežný spotrebiteľ bez predošlého preukázania účelu nákupu a svojej príslušnosti k orgánu dohľadu (kontrolný nákup pod utajenou totožnosťou – tzv. mystery shopping). Kontrolný nákup sa môže vykonať aj nepriamo (t. j. prostredníctvom tretej osoby – poverenej osoby). Pojmy „pod utajenou totožnosťou“ a „nepriamo“ sa preto používajú v texte návrhu zákona kumulatívne.

Každý z uvedených spôsobov môže predstavovať efektívnejšiu formu výkonu kontrolného nákupu v iných prípadoch. Bežnou formou je výkon kontrolného nákupu, keď sa zamestnanec orgánu dohľadu vôbec neidentifikuje alebo sa identifikuje ako fyzická (súkromná) osoba (nie zástupca orgánu dohľadu). Niektoré typy zmlúv či predmetu plnenia však môžu byť natoľko špecifické, že orgán dohľadu nemá k dispozícii vhodných vlastných zamestnancov, ktorí by vedeli kontrolný nákup vierohodne realizovať (napr. predajná akcia určená pre špecifickú vekovú skupinu). Ďalším príkladom je realizovanie kontrolného online nákupu, pre završenie ktorého je potrebné napríklad zabezpečiť doručenie tovaru na určitú adresu. V prípade, ak ide o adresu orgánu dohľadu, ktorá je verejne známa, účel výkonu dohľadu by mohol byť zmarený. V takýchto prípadoch je preto vhodné voliť formu nepriameho kontrolného nákupu prostredníctvom poverenej osoby, najmä ak orgán dohľadu nemá k dispozícii vhodné alternatívy (napr. využitie fiktívnych údajov, doručenie do zásielkovne alebo balíkoboxu, krycie údaje pre svojich zamestnancov, možnosti platby bez prezradenia identity orgánu dohľadu a pod.).

Ak dohliadaná osoba nemá vedomosť o úradnej povahe nákupu, je možné overiť, aké postupy skutočne uplatňuje vo vzťahu k spotrebiteľom. Orgán dohľadu by mal neodkladne po tom, ako zanikne obava z ohrozenia účelu výkonu dohľadu prezradením skutočností, že išlo o kontrolný nákup, informovať dohliadanú osobu. Momentom oznámenia sa *ex lege* zrušujú všetky zmluvy, ktoré medzi sebou orgán dohľadu, príp. poverená osoba a dohliadaná osoba uzavreli počas kontrolného nákupu. Návrh zákona sa vporiadava s nastavením spravodlivého a za každých okolností rovnakého mechanizmu vrátenia poskytnutých plnení a znášania nákladov spojených s dodaním a vrátením plnenia. V prípade, že predmetom kontrolného nákupu je overenie plnenia povinnosti obchodníka poskytovať službu bezpečným spôsobom a s odbornou starostlivosťou, dochádza pri kontrolnom nákupe spravidla ku skončovaniu služby. Ide o ekvivalent odoberania a skúšania vzoriek tovarov podľa § 28 ods. 12, preto sa ustanovuje, analogicky ako v § 28 ods. 13, že obchodník bude znášať náklady, ak sa zistilo na jeho strane porušenie kontrolovanej povinnosti, teda že službu neposkytuje bezpečným spôsobom alebo s odbornou starostlivosťou.

Aplikačná prax tiež ukazuje, že zistenia orgánu dohľadu počas kontrolného nákupu môžu odôvodňovať potrebu podrobiť tovar, ktorý bol pôvodne len predmetom kontrolného nákupu,

bližšiemu overeniu jeho vlastností, kvality alebo bezpečnosti. Preto sa ustanovuje, že predmet kontrolného nákupu je možné v odôvodnených prípadoch použiť ako vzorku. Od tohto momentu sa naň bude vzťahovať § 28 ods. 12 a 13.

K § 32

Predmetom úpravy ustanovenia § 32 je inštitút formálnej povahy – zápisnica, ktorá sa má vyhotovovať pri každom úkone výkonu dohľadu na zdokumentovanie priebehu výkonu dohľadu a zistení orgánu dohľadu okrem písomných úkonov (písomné úkony majú dostatočnú vierohodnosť a preukázateľnosť samy o sebe, povinnosť vyhotovovať k nim aj zápisnicu by predstavovala zbytočnú administratívnu záťaž pre orgány dohľadu) alebo ak orgán dohľadu len poskytuje súčinnosť inému členskému štátu podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení bez toho, aby vôbec zapájal dohliadanú osobu (napr. pri žiadosti iného členského štátu overiť, či určitý subjekt vykonáva činnosť na území SR). Vyhotovenie zápisnice nepredstavuje len administratívny úkon, ale ide o podstatnú súčasť samotného dohľadu, pretože sa aj takto zabezpečuje podkladový materiál, na základe ktorého sa rozhoduje o začatí alebo nezačatí správneho konania o uložení sankcie.

Zjednocujú sa minimálne obsahové náležitosti zápisnice, z ktorej musí byť zrejmé aspoň kto, kedy, kde, aký úkon dohľadu vykonal, akým spôsobom a čo bolo jeho výsledkom, deň a miesto vyhotovenia zápisnice o úkone (pričom na tento dátum sa môže viazať aj moment začatia plynutia lehoty na uloženie sankcie – vid' § 42 ods. 5 návrhu zákona).

Pre dohliadanú osobu sa zaručuje možnosť oboznámiť sa s obsahom zápisnice a vyjadriť sa k jej obsahu, ak išlo o výkon dohľadu na mieste alebo v prítomnosti dohliadanej osoby okrem výkonu kontrolného nákupu pod utajenou totožnosťou alebo nepriamo. K obsahu zápisnice je možné vyjadriť sa už predbežne po ukončení realizácie úkonu dohľadu (vyjadrenie sa uvedie do zápisnice) a/ alebo následne (do min. 5 pracovných dní od jej doručenia).

K § 33

Pri výkone dohľadu môže nastať situácia, keď dohliadaná osoba porušuje svoje povinnosti a nerešpektuje práva spotrebiteľov, okolnosti nenasvedčujú, že by dohliadaná osoba ukončila toto porušovanie, príp. ešte len hrozí, že dôjde k porušeniu povinnosti, alebo na zabezpečenie riadneho priebehu výkonu dohľadu a dosiahnutie jeho účelu, teda keď je rýchly zásah orgánu dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa žiaduci, ba až nevyhnutný, vzhľadom na ochranu trhu. Uvedenému účelu má slúžiť tzv. predbežné opatrenie, ktorým orgán dohľadu môže dohliadanej osobe nariadiť niečo konať, niečoho sa zdržať, niečo strpieť alebo zabezpečenie vecí potrebnej na vykonanie dôkazov. Predbežným opatrením sa môže zakázať používanie nekalej obchodnej praxe, používanie neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluvách so spotrebiteľmi, povinnosť odstrániť iné zistené nedostatky a pod.

Z predbežného opatrenia musí byť predovšetkým zrejmé, aká povinnosť sa ukladá a z akého dôvodu. Ak je možné vymedziť presné obdobie trvania predbežného opatrenia, určí sa v ňom výslovne, inak predbežné opatrenie zanikne právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej alebo jeho zrušením, ak pomine dôvod, pre ktorý sa predbežné opatrenie vydalo. K zániku dochádza aj odložením veci (teda keď orgán dohľadu ukončí výkon dohľadu bez toho, aby vo veci začal správne konanie). Priamo v predbežnom opatrení možno uložiť súčasne povinnosť v presne určenej lehote podať orgánu dohľadu, ktorý predbežné opatrenie vydal, správu o jeho riadnom splnení.

Ak vec neznesie odklad, môže sa predbežné opatrenie vydať aj priamo na mieste výkonu dohľadu – t. j. oznámi sa dohliadanej osobe, jeho zamestnancovi alebo inej osobe, ktorá je

oprávnená konať za dohliadanú osobu, a ktorá bola prítomná pri výkone dohľadu na mieste. Predbežné opatrenie by sa malo aj v tomto prípade zachytiť do písomnej podoby.

Prostriedkom obrany proti predbežnému opatreniu je námietka, ktorú môže dohliadaná osoba podať v lehote piatich pracovných dní od jeho doručenia. Z dôvodu potreby flexibilného a rýchleho zásahu formou predbežného opatrenia nemá včas podaná námietka odkladný účinok. Podanou námietkou sa však orgán dohľadu musí riadne zaoberať a rozhodnúť o nej, pričom toto rozhodnutie je konečné. Za nesplnenie predbežného opatrenia sa ukladá sankcia podľa § 36 ods. 1 písm. a) návrhu zákona.

Predbežné opatrenia sa využívajú predovšetkým ako nástroj kolektívnej ochrany spotrebiteľov, návrh na vydanie ktorého sú oprávnené podať tiež spotrebiteľské organizácie (oprávnenie sa v tejto časti sa preberá zo súčasného zákona č. 250/2007 Z. z.).

K § 34

Predmetným ustanovením sa zavádza nový inštitút – blokovanie online rozhrania. Ide o právomoc požadovanú samotným nariadením (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, ktorú bude možné využiť v dimenzii online sveta, kde sú tradičné nástroje výkonu dohľadu mnohokrát nepostačujúce a neúčinné. Súčasne ho je potrebné vnímať ako nástroj na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov.

Pojem online rozhranie je definovaný v čl. 3 ods. 15 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení a návrh zákona na uvedenú definíciu odkazuje prostredníctvom ustanovenia § 11 ods. 6 písm. b). Ide primárne o webové stránky a aplikácie, ale môže ísť aj o akýkoľvek iný softvér vrátane takých technických riešení, ktoré budú realizované až v budúcnosti, ktorý má slúžiť ako prostriedok, ktorým spotrebiteľia prístupujú k tovarom a službám obchodníka (t. j. dohliadanej osoby).

Zablokovanie online rozhrania má predstavovať prostriedok *ultima ratio*, keď sú poškodzované kolektívne práva spotrebiteľov alebo bezprostredne hrozí riziko vzniku závažnej ujmy na kolektívnych záujmoch spotrebiteľov, a ak by bol akýkoľvek iný prostriedok, ktorý majú orgány dohľadu k dispozícii, pravdepodobne neúčinný. Vo všeobecnosti platí, že využitiu tohto prostriedku by mala predchádzať výzva orgánu dohľadu smerom k dohliadanej osobe, aby tá dobrovoľne odstránila alebo zmenila obsah, ktorý je uverejnený v online rozhraní, uverejnila upozornenie pre spotrebiteľov alebo zamedzila prístup spotrebiteľom. Ak sa výzva minie účinku alebo ak je zo všetkých okolností zrejmé, že predchádzajúca výzva by bola zbytočná, príp. na základe žiadosti z iného členského štátu, môže orgán dohľadu vydať opatrenie o blokovaní, ktorým dohliadanej osobe nariadi odstrániť alebo zmeniť obsah uverejnený v online rozhraní, obmedziť alebo zamedziť prístup spotrebiteľov k online rozhraniu, ku všetkým alebo len k vybraným funkcionalitám, a/alebo uverejniť upozornenie pre spotrebiteľov (v presnom znení). Pri rozhodovaní o druhu opatrenia o blokovaní by mal orgán dohľadu zohľadňovať, o aké pochybenie zo strany dohliadanej osoby ide a aký výsledok chce dosiahnuť, pričom by mal mať na pamäti vždy tiež primeranosť svojho zásahu.

Obranou proti opatreniu o blokovaní je námietka, ktorá však (ak bola podaná v lehote 5 pracovných dní od doručenia opatrenia o blokovaní) má na rozdiel od predbežného opatrenia odkladný účinok. V tomto prípade je však skrátená lehota pre orgán dohľadu na preskúmanie námietky z dôvodu potreby rýchleho zásahu v dynamickom online prostredí. Nesplnenie opatrenia o blokovaní môže byť spojené s uložením pokuty. Návrh zákona zároveň dáva orgánom dohľadu možnosť požiadať poskytovateľa služieb informačnej spoločnosti o poskytnutie súčinnosti pri výkone opatrenia o blokovaní v prípade, ak výkon tohto opatrenia nebol uskutočnený zo strany dohliadanej osoby. Poskytovateľ služieb informačnej spoločnosti

pri poskytnutí súčinnosti postupuje v súlade s pokynmi orgánu dohľadu v rozsahu svojich objektívnych technických možností.

K § 35

Návrh zákona zavádza niekoľko nových inštitútov, ktoré dávajú obchodníkom, príp. aj iným dohliadaným osobám, v prípade porušenia povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa „druhú šancu“, čo znamená, že za určitých podmienok mu napriek tomu, že porušil povinnosť ustanovenú mu zákonom, sankcia nebude uložená alebo mu bude uložená nižšia sankcia. Ide o inštitúty dobrovoľného opatrenia (§ 35), odloženia veci v nadväznosti na dohodu so spotrebiteľom [§ 38 ods. 1 písm. b)], prihliadanie na preukázaný záujem o odškodnenie spotrebiteľov ako obligatórne kritérium, na ktoré sa má prihliadať pri rozhodovaní o druhu a výmere sankcie [§ 42 ods. 3 písm. b)], a znižovanie sadzieb pokuty pri preukázaní ukončenia porušovania povinnosti a vykonania nápravy v prospech spotrebiteľov (§ 44 ods. 1). Dosiadnutie nápravy v prospech spotrebiteľov cez dobrovoľné prevzatie zodpovednosti (záväzku) obchodníkom za vlastné protiprávne konanie využitím pôsobenia orgánov dohľadu vyplýva aj z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení [čl. 9 ods. 4 písm. c)].

Dohliadaná osoba môže dobrovoľné opatrenie, že ukončí porušovanie predpisov na ochranu spotrebiteľa a ak to povaha porušenie pripúšťa, že odškodní spotrebiteľov alebo vykoná inú nápravu v ich prospech prijať kedykoľvek, v akomkoľvek rozsahu, akýmkoľvek spôsobom. Ak však chce, aby toto jeho vyhlásenie mohlo byť spojené s následkami, ktoré predpokladá návrh zákona, má mať vyhlásenie písomnú formu a obsahovať aspoň náležitosti ustanovené v odseku 2. K odloženiu veci môže dôjsť len v prípade, ak sa takéto vyhlásenie doručí orgánu dohľadu skôr, ako ten začne konanie vo veci samej. V prípade neskorého doručenia však môže ísť o dostatočné preukázanie skutočného záujmu o odškodnenie spotrebiteľov a orgán dohľadu na to prihliadne pri rozhodovaní o sankcii [§ 42 ods. 3 písm. b)] návrhu zákona.

Po doručení vyhlásenia je na orgáne dohľadu, aby posúdil, či vyhlásenie dohliadanej osoby má obsahové náležitosti predpísané zákonom, či je dostatočne určité, jasné, zrozumiteľné, primerané, a či smeruje k prevýchove porušiteľa, aby sa ten do budúcnosti vystríhal rovnakého alebo obdobného konania. V rámci výchovného pôsobenia sa má brať zreteľ tiež na to, či pri dobrovoľnom opatrení spolupracuje dohliadaná osoba aj so spotrebiteľskou organizáciou, združením, ktorého je členom alebo inou autoritou, ktorá by mala poskytovať záruku, že sa vyhlásenie skutočne zrealizuje, spotrebiteľia dosiahnu uspokojenie svojich práv a pre páchatel'a to bude znamenať poučenie do budúcnosti [čl. 9 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení]. Osobitne by sa malo prihliadať na to, ak dohliadaná osoba nie len vyhlásila, že vykoná nápravu, ale k podaniu vyhlásenia orgánu dohľadu už aj pristúpila k reálnym činom a naplnila svoj dodatočný záväzok. S osobitnou opatrnosťou musí orgán dohľadu posudzovať dobrovoľné opatrenie, ak ide o recidivistov. V týchto prípadoch by spravidla už mala nastúpiť verejnoprávna sankcia, ibaže by okolnosti konkrétneho prípadu a samotné dobrovoľné opatrenie odôvodňovali iný postup orgánu dohľadu.

Nie každé porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa musí byť spojené so škodou pre konkrétneho spotrebiteľa alebo skupinu spotrebiteľov, pričom aj v prípade takého porušenia je možné uplatniť inštitút dobrovoľného opatrenia. Ak je však vykonanie nápravy v prospech spotrebiteľov poškodených porušením povinnosti v konkrétnom prípade, s ohľadom na charakter porušenia povinnosti, možné, náprava v prospech poškodených spotrebiteľov musí byť vždy súčasťou dobrovoľného opatrenia.

Orgán dohľadu môže dobrovoľné opatrenie prijať (resp. vyhodnotiť, že spĺňa požiadavky ustanovené zákonom), pričom jeho obsah sa stáva pre dohliadanú osobu záväzný a ak toto

opatrenie nesplní alebo nepreukáže jeho splnenie riadne a včas, orgán dohľadu jej uloží pokutu za správny delikt podľa § 36 ods. 1 písm. b) návrhu zákona [pokuta vo veci samej sa neuloží vzhľadom na predchádzajúce odloženie veci podľa § 38 ods. 1 písm. c) návrhu zákona].

Orgán dohľadu môže dobrovoľné opatrenie neprijat' a ďalej realizovať výkon dohľadu a začať správne konanie, ktorého výsledkom bude uloženie sankcie.

Orgán dohľadu však môže k vyhláseniu uplatniť výhrady, ktoré dohliadanej osobe oznámi, pričom tá môže vyhlásenie modifikovať, dopracovať, spresniť a opätovne predložiť orgánu dohľadu. Tento postup sa môže opakovať aj niekoľkokrát, avšak nesmie to smerovať k zneužívaniu tohto inštitútu.

Zabezpečuje sa tiež zverejňovanie dobrovoľných opatrení v zmysle čl. 9 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Zverejňuje sa len informácia o dobrovoľnom opatrení, ktoré orgán dohľadu prijal (v tých prípadoch, kedy dobrovoľné opatrenie nebude prijaté, sa začne správne konanie a uverejní sa až prípadné rozhodnutie o uložení sankcie), a to po tom, čo sa dohliadanej osobe oznámi, že dobrovoľné opatrenie spĺňa požiadavky podľa zákona a vec sa odkladá [podľa § 38 ods. 1 písm. c) v spojení s odsekom 5 návrhu zákona]. Informácia ostáva uverejnená do preukázania splnenia dobrovoľného opatrenia (ak by dohliadaná osoba nepreukázala jeho splnenie v lehote, informácia ostáva zverejnená až do momentu dodatočného preukázania), resp. ak by jeho splnenie nepreukázala vôbec alebo riadne, príp. orgán dohľadu zistí, že dobrovoľné opatrenie nesplnila, zverejnenú informáciu odstráni z webu až po uložení sankcie podľa § 36 ods. 1 písm. b) návrhu zákona. Týmto sa zabezpečuje transparentnosť plnenia dobrovoľných opatrení. Ak by nastala situácia, že by predmetom vyhlásenia bol už realizovaný záväzok, ktorého splnenie by dohliadaná osoba preukázala súbežne s doručením vyhlásenia orgánu dohľadu, informácia sa nezverejní, keďže moment preukázania by nastal skôr ako moment oznámenia výsledku vyhodnotenia vyhlásenia dohliadanej osobe.

Návrh zákona ustanovuje aj minimálne obsahové náležitosti zverejňovanej informácie, z ktorej by malo byť zrejmé, aká dohliadaná osoba prijala dobrovoľné opatrenie za porušenie akej povinnosti, akú nápravu vykoná v prospech spotrebiteľov (napr. vymení tovar za nový, vráti peniaze, vyplatí vzniknú škodu...), v akom rozsahu vyhlásila, že ju vykoná (napr. všetkým spotrebiteľom, s ktorými uzavrel zmluvu v čase od – do), v akej lehote a dokedy preukáže orgánu dohľadu, že dobrovoľné opatrenie splnila.

Orgán dohľadu by ani pri dobrovoľnom opatrení nemal substituovať úlohu súdu, nemal by napríklad autoritatívne určovať rozsah spôsobenej škody, existenciu či oprávnenosť nároku spotrebiteľa a pod. Orgán dohľadu má posúdiť len splnenie tých kritérií, ktoré uvádza návrh zákona, teda či dohliadaná osoba aspoň dodatočne prijme svoje záväzky, vykoná nápravu, a tým sa naplnia preventívne a výchovné účinky pôsobenia na dohliadanú osobu, pričom zároveň spotrebiteľa dosiahnu nápravu. Ak by dobrovoľným opatrením nedošlo k uspokojeniu celého nároku spotrebiteľa, nemá to vplyv na právo spotrebiteľa dosiahnuť uspokojenie celého nároku, a to využitím foriem mimosúdneho riešenia sporov alebo súdnou cestou. Spotrebiteľa, voči ktorým dobrovoľné opatrenie smeruje, ho nie sú povinní prijať, to by však nemalo byť automaticky pripisované na ťarchu dohliadanej osoby pri preukazovaní splnenia dobrovoľného opatrenia.

K § 36

Podľa návrhu zákona môže orgán dohľadu uložiť dohliadanej osobe dodatočné povinnosti, a to predbežným opatrením a opatrením o blokovaní. Ich nesplnenie má predstavovať iný správny delikt postihnutelný pokutou. Je potrebné zdôrazniť, že súbeh uloženia pokuty za nesplnenie opatrenia o blokovaní a náhradného splnenia povinnosti nie je možný.

V prípade, že dôjde k odloženiu veci na základe dobrovoľného opatrenia, ktoré dohliadaná osoba nakoniec nesplní, nepreukáže jeho splnenie alebo preukáže nepravdivými dôkazmi, orgán dohľadu jej uloží pokutu maximálne vo výške hornej hranice sadzby pokuty ustanovenej právnym predpisom za porušenie povinnosti, na ktoré sa vzťahovalo dobrovoľné opatrenie.

K § 37

Návrh zákona ustanovuje osobám niekoľko povinností pri výkone dohľadu. Ich porušenie sa navrhuje potrestať peňažnými sankciami – poriadkovými pokutami. Ide o porušenia spočívajúce v marení, rušení alebo sťažovaní výkonu dohľadu. Uloženie poriadkovej pokuty je oprávnením orgánu dohľadu na účely zabezpečenia priebehu výkonu dohľadu, avšak orgán dohľadu nie je povinný pristúpiť k jej uloženiu, ak to nepovažuje za potrebné alebo účelné. Opakované uloženie poriadkovej pokuty sa pripúšťa (ak by povinná osoba opakovane v rámci výkonu dohľadu v tej istej veci bezdôvodne odmietala súčinnosť, predloženie dokumentov a pod., orgán dohľadu by mohol uložiť viac poriadkových pokút).

K § 38

Ustanovenie predstavuje vymedzenie zákonných dôvodov, pre ktoré orgán dohľadu nezačne konanie vo veci samej, ale výkon dohľadu vybaví odložením veci. Ide o dôvody, pre ktoré administratívnoprávne konanie o porušení povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa nie je objektívne možné, verejnoprávny postih dohliadanej osoby nie je nevyhnutný, pretože došlo k zmiernemu vybaveniu veci uzavretím dohody medzi dohliadanou osobou a spotrebiteľom („druhá šanca“), alebo nastal iný z tu ustanovených dôvodov, ktoré neumožňujú začať konanie vo veci samej. Odloženie veci nemá formu rozhodnutia, avšak je namieste jeho vyznačenie v spise a oboznámenie dohliadanej osoby o tomto výsledku.

K § 39

Ustanovuje sa, kto bude plniť úlohy vyplývajú pre členské štáty z nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Pôsobnosť príslušných orgánov zodpovedných za presadzovanie právnych predpisov v oblasti ochrany spotrebiteľa podľa čl. 3 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení majú plniť všetky orgány dohľadu podľa návrhu zákona v rozsahu pôsobnosti vymedzenej v § 26. Základom správneho plnenia úloh podľa tohto nariadenia je úzka spolupráca orgánov dohľadu a Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky ako jednotného úradu pre spoluprácu [§ 24 písm. d) návrhu zákona].

K § 40

Ustanovenie predstavuje implementáciu čl. 27 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, ktoré pripúšťa, aby v prípadoch porušovania predpisov v rámci Únie mali aj tretie osoby (osoby odlišné od orgánov dohľadu a Európskej komisie) možnosť zaslať upozornenie priamo Komisii a členským štátom. Za Slovenskú republiku budú mať právo zasielať vonkajšie výstrahy Európske spotrebiteľské centrum v Slovenskej republike, ktoré je organizačnou súčasťou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, a spotrebiteľské organizácie, ktoré sa zapisujú do zoznamu, ktorý bude na tento účel viesť Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Ustanovuje sa mechanizmus zápisu do zoznamu a vyčiarknutia zo zoznamu. Vzhľadom na potrebu zabezpečenia relevancie informácií vo vonkajšej výstrahy, sa ustanovujú selektívne požiadavky na vytvorenie reprezentatívnej množiny osôb oprávnených zasielať vonkajšie výstrahy v Slovenskej republike. V prvom rade ide o požiadavku na stabilné pôsobenie, t. j. pôsobenie v oblasti ochrany spotrebiteľa najmenej 3 roky, pričom nemá ísť len o trojročnú existenciu, ale potrebu preukázať aktívne pôsobenie, konkrétne činnosti, ktoré spotrebiteľská organizácia vykonáva. Vzhľadom na to, že vonkajšie výstrahy majú upozorňovať na

porušovanie predpisov v rámci Únie, druhou zásadnou požiadavkou je nadnárodné pôsobenie (napr. preukázanie platného členstva v nadnárodnej spotrebiteľskej organizácii, aktivity v rámci tohto členstva, príp. účasť na nadnárodných projektoch, pravidelné riešenie cezhraničných spotrebiteľských sporov a pod.).

K § 41

Ustanovenie § 41 návrhu zákona je všeobecným ustanovením o druhoch sankcií za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa podľa návrhu zákona alebo právne záväzného aktu Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa alebo ktorý súvisí s ochranou spotrebiteľa. Z dôvodu potreby dôsledného zabezpečenia implementácie čl. 9 ods. 4 písm. g) nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení (viď tiež § 34), je medzi možné sankcie ustanovená tiež povinnosť odstrániť alebo zmeniť obsah uverejnený na online rozhraní a vymazanie domény (tieto opatrenia predstavujú najzásadnejší zásah v rámci blokovania online rozhrania).

K § 42

Účinnosť návrhu zákona je ustanovená v poslednom novelizačnom článku. Vo všeobecnosti je vzťah medzi predošlou a novou právnou úpravou vymedzený v prechodnom ustanovení (procesnoprávna úprava). Ustanovenie § 42 návrhu zákona ustanovuje, že primárne sa aplikuje právny predpis účinný v čase, keď dohliadaná osoba porušila povinnosť v oblasti ochrany spotrebiteľa (hmotnoprávna úprava). Podľa neskoršie prijatého zákona sa má postupovať len v prípade, že je to pre dohliadanú osobu priaznivejšie. Porovnávať sa majú všetky právne predpisy, ktoré boli účinné v čase medzi porušením povinnosti a rozhodovaním o ňom, nie len predpis účinný v momente, kedy k porušeniu došlo, a predpis účinný v momente, keď sa rozhoduje. Za priaznivejši sa má považovať ten zákon, ktorý v súhrne všetkých svojich ustanovení poskytuje miernejší výsledok pre dohliadanú osobu.

Všetky druhy sankcií vymedzené v § 41 môžu byť uložené samostatne alebo spolu s inou sankciou podľa § 41. V prípade opakovaného porušenia tej istej povinnosti, za porušenie ktorej už orgán dohľadu uložil dohliadanej osobe sankciu, do 12 mesiacov odo dňa právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o uložení sankcie, orgán dohľadu obligatórne uloží sankciu podľa § 41 písm. a) návrhu zákona, t. j. pokutu a podľa potreby môže popri nej uložiť aj sankciu podľa § 41 písm. b) alebo písm. c).

Spoločne sa upravujú okolnosti, na ktoré sa má prihliadať pri rozhodovaní o druhu sankcie a jej výmere s dôrazom tiež na preukázaný záujem dohliadanej osoby o dosiahnutie nápravy v prospech spotrebiteľov dotknutých jej protiprávnym konaním – preukázanie záujmu môže v kombinácii s ostatnými okolnosťami viesť k zníženiu sankcie, ale naopak, akékoľvek odmietanie prijatia zodpovednosti za preukázané porušenie povinnosti môže vyústiť do uloženia vyššej sankcie.

Zjednocujú sa subjektívne a objektívne lehoty na uloženie sankcie za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa. Odklony by mali byť prípustné len v odôvodnených prípadoch a ustanovené osobitným predpisom. Ustanovenie lehôt na uloženie sankcie je dôležité z dôvodov právnej istoty.

Upravuje sa prerušenie lehoty na uloženie sankcie vo väzbe na inštitút tzv. druhej šance. Prijatie dobrovoľného opatrenia dohliadanou osobou smeruje k potrebe jeho posúdenia orgánom dohľadu a vyhodnotenia, či sa vec odloží alebo sa začne konanie vo veci samej, pričom tento proces môže trvať aj dlhší čas, ak sa budú predkladať vyhlásenia o prijatí dobrovoľného opatrenia opakovane v nadväznosti na výhrady orgánu dohľadu, pričom tým by sa nemal pre dohliadané osoby otvárať priestor na špekulatívne konanie s cieľom vyhnúť sa sankcii z dôvodu plynutia času. Ustanovuje sa, že momentom poučenia podľa § 47 návrhu zákona alebo

momentom doručenia písomného vyhlásenia dohliadanej osoby, ak nastal skôr ako vôbec došlo k poučeniu, sa prerušujú lehoty na uloženie sankcie. Lehoty začnú plynúť znova, keď orgán dohľadu oznámi dohliadanej osobe, že dobrovoľné opatrenie nespĺňa všetky požiadavky podľa návrhu zákona, alebo márnym uplynutím lehoty na predloženie vyhlásenia dohliadanej osoby, ktoré má plniť funkciu dobrovoľného opatrenia, podľa toho, ktorý moment nastal najskôr.

§ 42 zavádza do aplikačnej praxe orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa zásadu zákazu reformatio in peius – zákaz zmeny k horšiemu v neprospech dohliadanej osoby. Odvolacie konanie o porušení povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa je návrhové konanie, začína vždy len na návrh dohliadanej osoby, pričom realizácia práva podať odvolanie by nemala mať negatívne dôsledky na samotného iniciátora tohto procesu, ktorý využíva zákonné prostriedky na svoju obranu.

K § 43

Cieľom navrhovaného znenia je, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektivizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat dohliadanej osoby. Pevne určená horná hranica sadzby pokuty sa mení na percentuálne ustanovenú hranicu, ktorá sa určuje podľa obratu dohliadanej osoby, avšak maximálny strop pokuty ostáva určený pevnou sumou. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé dohliadané osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná s pozitívnym vplyvom najmä na malé a stredné podniky. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa § 42 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat porušiteľa nie je možné zistiť, nemal žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovné ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických pokynov.

Zásadne sa zvyšuje horná hranica sadzby pokuty, ak nemožno zistiť obrat obchodníka, a to za porušenia povinností, ktoré sú transpozíciou smernice 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 21.4.1993; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení (ďalej len „smernica 93/13/EHS v platnom znení“), smernice 2005/29/ES v platnom znení a smernice 2011/83/EÚ v platnom znení (v znení čl. 1, čl. 3 ods. 6 a čl. 4 ods. 13 smernice (EÚ) 2019/2161).

K § 44

Ustanovuje sa ďalší z inštitútov zmiernenia verejnoprávneho postihu v prípade, že dohliadaná osoba prijme zodpovednosť a vykoná nápravu v prospech spotrebiteľa/všetkých dotknutých spotrebiteľov, a to zníženie ustanovených sadzieb pokút podľa návrhu zákona. Orgán dohľadu nemusí uvedené preskúmať ex lege, je predovšetkým v záujme samotnej dohliadanej osoby, aby túto skutočnosť preukázala, pričom na spôsob a formu preukázania by sa mal primerane vzťahovať postup určený pre dobrovoľné opatrenia (§ 35 návrhu zákona).

Výslovným ustanovením zákazu mimoriadneho zníženia sankcie pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu sadzby v individuálnom prípade sa vylučuje použitie analógie trestnoprávných noriem (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/72/2010).

Zároveň sa v tomto ustanovení vyslovene zakotvuje moderačné právo orgánu dohľadu - pokuta uložená za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa nemá byť pre dohliadanú osobu likvidačná.

Ustanovujú sa pravidlá ukladania úhrnnej sankcie za viaceré správne delikty v oblasti ochrany spotrebiteľa. Platí princíp, že sa ukladá sankcia za najprísnejšie postihnutelný delikt, pričom návrh zákona upravuje pravidlá pre jeho určenie a umožňuje sa súbeh s inými druhmi sankcie.

Ďalej sa v tomto ustanovení upravuje postup pre ukladanie sankcie za iný správny delikt, ktorého sa dohliadaná osoba dopustila ešte pred tým, ako jej orgán dohľadu uložiť pokutu za iné porušenie povinnosti. Tieto pravidlá sú potrebné z dôvodu, že pôvodne sa o všetkých týchto porušení malo uskutočniť spoločné konanie podľa § 49 návrhu zákona a uložiť úhrnná sankcia.

K § 45

Ustanovenie je doplnením ukladania sankcií podľa § 41 písm. b) a c) návrhu zákona. Zakotvuje sa osobitný režim pre výkon týchto rozhodnutí, ak zo strany dohliadanej osoby nedôjde k dobrovoľnému splneniu povinnosti uloženej takýmto rozhodnutím; týmto ustanovením by však neboli dotknuté iné právne predpisy, ak by v Slovenskej republike bola iná všeobecná právna úprava, ktorá by umožňovala výkon tohto typu špecifických sankcií v online rozhraní. Vzhľadom na požiadavku podľa čl. 9 ods. 4 písm. g) bod iii) nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení sa upravuje aj režim, ak orgán dohľadu bude mať za to, že okrem vymazania domény je v záujme ochrany spotrebiteľov, aby bola táto doména (aspoň prechodne) registrovaná priamo orgánom dohľadu (napr. ak názov domény bol už opakovane zneužitý na prevádzkovanie pochybných e-shopov, ak hrozí, že dohliadaná osoba doménu po jej výmaze hneď obnoví a bude pokračovať v nekalých aktivitách...).

K § 46

Ustanovenie § 46 návrhu zákona vymedzuje vzťah medzi návrhom zákona a všeobecným predpisom o správnom konaní, ktorým je správny poriadok. V rámci konania o porušení povinnosti sa použijú ustanovenia správneho poriadku, pričom odlišná úprava v návrhu zákona má prednosť pred správnym poriadkom.

K § 47

Upravuje sa povinnosť orgánu dohľadu poučiť dohliadané osoby smerujúca k výchovnému pôsobeniu na dohliadané osoby, ktorým sa dáva možnosť prevziať zodpovednosť, ukončiť svoje protiprávne konanie, odškodniť spotrebiteľov alebo uzavrieť s nimi dohodu. S cieľom odstránenia neodôvodnenej administratívnej záťaže sa ustanovuje, kedy sa poučenie nedoručuje, a to z dôvodu, že ide o recidívne správanie alebo o porušenie viacerých povinností v rovnakom období, pričom minimálne pri jednom z týchto porušení bola už dohliadaná osoba poučená o možnosti prijatia dobrovoľného opatrenia a odloženia veci v nadväznosti na uzavretie dohody so spotrebiteľom.

V nadväznosti na povinnosť orgánov dohľadu poučiť dohliadané osoby podľa § 47 je potrebné zdôrazniť, že prijatie dobrovoľného opatrenia dohliadanou osobou podľa § 35 návrhu zákona nie je podmienené predchádzajúcim poučením podľa § 47 návrhu zákona. Dobrovoľné opatrenie môže byť zo strany dohliadanej osoby prijaté aj iniciatívne pred týmto poučením.

K § 48

Navrhovaný § 48 má dopĺňať správny poriadok v tom rozsahu, že všeobecný predpis o správnom konaní nevymedzuje žiadnym spôsobom obsahové náležitosti oznámenia o začatí správneho konania, ktoré je podstatným úkonom správneho konania, keďže je naň viazaný moment samotného začatia správneho konania. Oznámenie by v prípade, ak ide o sankčné konanie, malo predovšetkým zahŕňať, akú povinnosť mala osoba, voči ktorej sa vedie konanie, porušiť a akým spôsobom, aby sa mohla táto osoba účinne brániť. Vzhľadom na plynutie lehoty na rozhodnutie je potrebné, aby orgán dohľadu vymedzil lehotu, v ktorej sa osoba môže vyjadriť a navrhnúť ďalšie dôkazy (min. 7 pracovných dní).

K § 49

V predmetnom ustanovení sa upravuje spojenie vecí využívajúc analógiu trestnoprávných noriem. Spojenie vecí prispieva k spravodlivému sankcionovaniu porušiteľa a sleduje súčasne princíp hospodárnosti konania. Spoločné konanie sa, prirodzene, môže viesť len o tých porušeníach, ktoré sú orgánu dohľadu známe a sú preukázané. V prípade, že orgán dohľadu zistí ďalšie porušenie povinnosti, ktorého sa dopustila dohliadaná osoba v rovnakom období, ako porušenia povinnosti, za ktoré jej už uložil sankciu, uplatní sa postup podľa § 44 ods. 4 návrhu zákona.

Do formy zákonného ustanovenia sa upravuje analógia trvajúceho trestného činu a pokračovacieho trestného činu, ktorých všeobecná úprava v rovine iných správnych deliktov právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov absentuje, čo spôsobuje rozdielnu prax správnych orgánov, ktorej nedostatky sa následne musia odstraňovať formou preskúmania rozhodnutí v správnom súdnictve. Takýto stav nie je žiaduci, pretože ohrozuje princíp právnej istoty a má negatívny vplyv na rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť konania.

Príkladom trvajúceho porušenia povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa môže byť používanie nekalej obchodnej praktiky obchodníkom vo vzťahu ku všetkým svojim zákazníkom – spotrebiteľom, čím dokonca dochádza k porušeniu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, prípadne zverejnenie nepravdivej informácie v rámci predzmluvných povinností na webovom sídle dohliadanej osoby a pod. Vyvolanie a udržiavanie alebo len udržiavanie (napr. ak dohliadaná osoba kúpi e-shop od iného predávajúceho a neupraví informácie tu zverejnené) protiprávneho stavu sa má posudzovať ako jeden správny delikt (jedno porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa). Ak by však dohliadaná osoba v porušovaní povinnosti pokračovala aj po začatí konania vo veci samej, ide o nový skutok, o ktorom sa koná osobitne.

Typickým príkladom pokračovacieho porušenia povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa (§ 49 ods. 4 návrhu zákona) môže byť opakované odovysielanie zakázanej reklamy v istom časovom období. Aj v takomto prípade sa majú všetky čiastkové porušenia (každé jedno odovysielanie) posudzovať spoločne a uložiť jedna sankcia.

V rámci tohto paragrafu sa navrhuje aj osobitná úprava k inštitútu predbežnej otázky podľa § 40 správneho poriadku. Ide o návrh podľa vzoru § 35e ods. 2 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, čím sa zaužívaná prax Národnej banky Slovenska (orgánu dohľadu v oblasti ochrany práv finančných spotrebiteľov) rozširuje na všetky orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa. Z navrhovanej právnej úpravy vyplýva, že orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa by mali nekalosť obchodných praktík a neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách posudzovať len ako predbežnú otázku. To znamená, že si tieto správne orgány môžu o nekalosti obchodnej praktiky alebo neprijateľnosti zmluvnej podmienky urobiť úsudok aj sami, ak o tom ešte nerozhodol súd. Ak by sa súd zaoberal touto

otázkou až po posúdení predbežnej otázky orgánom dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa (v rámci konania o individuálnom nároku spotrebiteľa alebo v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov), nebude názorom orgánu dohľadu viazaný. Pri tomto koncepte je možné, že súd následne napríklad nevyhodnotí konanie obchodníka ako nekalú obchodnú praktiku, hoci orgán dohľadu posúdil rovnaké konanie v rámci predbežnej otázky ako porušenie zákazu používať nekalé obchodné praktiky voči spotrebiteľom. Obchodník bude môcť v takomto prípade využiť prostriedky nápravy podľa správneho poriadku, predovšetkým návrh na povolenie obnovy konania podľa § 62 ods. 1 písm. b) správneho poriadku. Predmetné ustanovenie má definovať jednu z deliacich čiar medzi pôsobnosťou orgánov dohľadu a civilných súdov v rámci mechanizmov na presadzovanie práv spotrebiteľov.

Ďalšou takouto deliacou čiarou má byť aj povinnosť orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa prerušiť správne konanie, ak bude paralelne prebiehať konanie o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Dôvodom je, že v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov aj v konaní o porušení povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa ide o ochranu rovnakého objektu záujmu - kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Aj v tomto prípade sa dáva prednosť súdnemu prieskumu pred konaním na úrovni správnych orgánov. Po právoplatnom skončení súdneho konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov bude orgán dohľadu pokračovať v správnom konaní zohľadňujúc súdne rozhodnutie.

K § 50

Predmetným ustanovením sa dopĺňajú obsahové náležitosti výroku rozhodnutia podľa správneho poriadku s prihliadnutím na sankčný charakter správneho konania o uložení sankcie za porušenie povinnosti v oblasti ochrany spotrebiteľa. Doplnené obsahové náležitosti sú v súlade s požiadavkami kladenými na výrok správneho rozhodnutia v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. marca 2008, sp. zn. 8 Sžo 28/2007.

K § 51

Predmetné ustanovenie nadväzuje na právo spotrebiteľov na informácie, ktoré zákon o ochrane spotrebiteľa zaraďuje k základným právam spotrebiteľov.

K § 52

Ustanovenie tohto paragrafu ustanovuje aplikáciu povinností podľa tohto návrhu zákona aj na všetky osoby vymenované v tomto ustanovení, ktoré vykonávajú svoju činnosť bez oprávnenia na podnikanie. Zabráňuje sa tak medzere v práve, ktorá by mohla byť na prospech osobám, ktoré podnikajú neoprávnene a zabezpečuje sa ochrana spotrebiteľov aj v takýchto prípadoch.

K § 53

Ustanovenie obsahuje prechodné ustanovenia, ktoré vymedzujú predovšetkým vzťah predchádzajúcej právnej úpravy s navrhovanou právnou úpravou.

Odsek 2 vymedzuje vzťah predchádzajúcej a navrhovanej právnej úpravy vo vzťahu k dozoru, dohľadu alebo výkonu kontroly povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa. Ak bol pred účinnosťou nového zákona začatý dozor, dohľad alebo výkon kontroly povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa podľa doterajšej právnej úpravy, orgán dohľadu ich dokončí podľa doterajšej právnej úpravy. Rovnaký princíp sa uplatní aj na konania o porušení povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa zistené dozorom, dohľadom alebo vykonanou kontrolou podľa doterajšej právnej úpravy. Uvedené platí pre prípad, ak sa vo veci pred účinnosťou nového zákona začal aspoň dozor, dohľad alebo výkon kontroly. Ak sa vo veci pred účinnosťou nového

zákona ešte nezačal ani dozor, dohľad alebo výkon kontroly, orgán dohľadu postupuje podľa zákona účinného v čase, keď začína dozor, dohľad alebo výkon kontroly. Uvedené sa týka procesnoprávnej stránky. Hmotnoprávna stránka je reflektovaná v § 42 ods. 1 návrhu zákona v zmysle analógie trestnoprávnych noriem pri správnom trestaní.

Podľa odseku 3 sa konania o porušení povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa podľa doterajšej právnej úpravy, ktoré boli začaté a neukončené do účinnosti novej právnej úpravy, dokončia podľa doterajšej právnej úpravy.

Odseky 4 a 5 sa vysporiadávajú s kontinuitou existencie Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich/obchodníkov podľa § 26a súčasného zákona č. 250/2007 Z. z. a § 25 návrhu zákona.

K § 54

Transpozičné ustanovenie.

K § 55

Derogačné ustanovenia špecifikujúce právne predpisy, ktoré sa rušia návrhom zákona.

K čl. II (zákon č. 40/1964 Zb.)

K bodu 1

Novelizáčny bod predstavuje legislatívnu zmenu, ktorá sleduje zosúladienie terminológie používanej v článku I návrhu zákona s pojmami používanými v spotrebiteľských otázkach upravených v rámci Občianskeho zákonníka. Zavedením nového termínu sa taktiež zabezpečuje terminologická jednotnosť so slovenským znením právnej úpravy na úrovni Európskej únie.

Všetky osoby, ktoré sa doteraz v spotrebiteľských vzťahoch v zmysle Občianskeho zákonníka považovali za dodávateľa a v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. za predávajúceho, sa nadobudnutím účinnosti tohto zákona považujú za obchodníka, pričom uplatnenie pojmu obchodník aj na iné osoby tým nie je dotknuté.

K bodu 2

Novelizáčny bod zavádza nové definície obchodníka a spotrebiteľa v súlade s novelizačným bodom 1.

Odsek 3 § 52 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona zavádza novú legálnu definíciu obchodníka, ktorá obsahuje nové vymedzenie obchodníka v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri uskutočňovaní obchodnej praktiky v závislosti od konania v rámci podnikateľskej činnosti alebo povolania. Osoba sa v zmysle definície považuje za obchodníka, aj keď koná prostredníctvom inej osoby konajúcej v jej mene alebo na jej účet. Zvolená alternatívna formulácia nevyžaduje, aby osoba zastupujúca obchodníka konala v jeho mene a súčasne aj na jeho účet. Ustanovenie sa teda vzťahuje nielen na osoby v postavení napríklad obchodného zástupcu, ale aj v postavení mandátára konajúceho v mene obchodníka alebo komisionára konajúceho na účet obchodníka.

Súčasne, obchodníkom je vždy aj každý ďalší právny nástupca obchodníka, ktorý nadobúda práva zo spotrebiteľskej zmluvy a obchodníkom môže byť subjekt tak súkromného, ako aj verejného práva.

Legálna definícia spotrebiteľa v odseku 4 sa zásadne nemení a kopíruje zmeny v definícii obchodníka v odseku 3. Vymedzenie tohto pojmu neobsahuje definičný znak „nekonanie v rámci zamestnania“, keďže konanie zamestnanca pri plnení jeho pracovných úloh sa považuje za konanie v mene zamestnávateľa a nejde o konanie danej fyzickej osoby (zamestnanca). Postavenie spotrebiteľa prináleží aj osobe podľa § 52 ods. 4 zastúpenej zástupcom, bez ohľadu na to či, ide o zákonné alebo zmluvné zastúpenie.

Definície pojmov „obchodník“ a „spotrebiteľ“ podľa § 52 ods. 3 a 4 predstavujú transpozíciu vymedzenia týchto pojmov podľa príslušných smerníc EÚ na ochranu spotrebiteľa.

K bodu 3 a 4

Novelizačné body zavádzajú zmeny v nadväznosti na zmenu pojmov. Zároveň sa novelizačným bodom 3 ustanovuje ohrozovací charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. b) Občianskeho zákonníka.

K bodu 5

Novelizačný bod upravuje zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy. Ustanovenie je postavené na neplatnosti zabezpečenia záväzkov zo spotrebiteľskej zmluvy zabezpečovacím prevodom práva, zmenkou alebo šekom. Uvedené platí aj pre zabezpečenie záväzku zrážkami zo mzdy a z iných príjmov okrem prípadu, ak sú splnené podmienky stanovené v tomto novelizovanom ustanovení. Ide o presunutie úpravy, ktorá bola doposiaľ súčasťou zákona č. 250/2007 Z. z., do Občianskeho zákonníka.

Doterajšia právna úprava nevyžiadaného plnenia sa presúva do ustanovenia čl. I § 3 ods. 2 návrhu zákona. Nové znenie § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka zavádza neplatnosť ustanovení spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zaväzujú spotrebiteľa vo vlastnom mene alebo v zastúpení inou osobou uznať svoj dlh pre prípad neplnenia záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy.

K bodu 6

Novelizačný bod obsahuje legislatívno-technickú zmenu z dôvodu zmeny pojmu dodávateľ na obchodník.

K bodu 7

Novelizačným bodom sa precizuje znenie výnimky z neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka (jednostranná zmena zmluvných podmienok), uvedenej v § 53 ods. 15 písm. b) Občianskeho zákonníka tak, aby bolo v úplnom súlade s bodom 2 písm. b) druhým odsekom prílohy smernice 93/13/EHS v platnom znení.

K bodu 8

Novelizačným bodom sa precizuje znenie výnimky z neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. j) Občianskeho zákonníka, uvedenej v § 53 ods. 16 písm. c) Občianskeho zákonníka tak, aby bolo v úplnom súlade s bodom 2 písm. d) prílohy smernice 93/13/EHS v platnom znení.

K bodu 9

Novelizačný bod predstavuje obdobu ustanovení § 5a ods. 2 a ods. 4 zrušovaného zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré boli presunuté do Občianskeho zákonníka z dôvodu lepšej obsahovej previazanosti a nadväznosti jednotlivých ustanovení. .

K bodu 10

Ak dôjde k uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy a plneniu na jej základe, nie je vylúčené, že sa obchodník bezdôvodne obohatí. Dochádza k nemu typicky v situácii, kedy spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku. K bezdôvodnému obohateniu dochádza tiež v situácii, kedy sa spotrebiteľský úver podľa osobitného predpisu považuje za bezúročný a bez poplatkov a spotrebiteľ plnil obchodníkovi aj úroky či poplatky.

Podľa najvšeobecnejšieho pravidla (§ 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka) premlčaniu podliehajú všetky majetkové práva, s výnimkou vlastníckeho práva. Nie je teda sporné, že premlčaniu podlieha aj nárok spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia. Právna teória rozlišuje subjektívnu (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívnu premlčaciu dobu (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Takéto rozlíšenie však nie je samo osebe postačujúce na to, aby spotrebiteľ bol pri uplatnení práva v právne istom postavení. Počiatok plynutia premlčacej doby nie je jednoznačný a možnosť namietania premlčania obchodníkom oslabuje efektívnosť potenciálneho uplatnenia práv spotrebiteľa. Ide najmä o situácie, kedy vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom má podľa zmluvy trvať dlhší čas.

Pri spotrebiteľských sporoch, a to najmä v prípade nárokov spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia, by súdna prax mohla a mala zohrať významnú úlohu. Dôležitá je najmä adekvátne úvaha súdov týkajúca sa rozkladania dôkazného bremena, nevynímajúc skutočnosti podstatné pre ustálenie začatia plynutia premlčania. Jedine takáto prax zabezpečí vysoký štandard ochrany práv spotrebiteľov; osobitne ochranu pred používaním neprijateľných podmienok. Úlohou navrhovanej legislatívnej úpravy nie je súdnu prax nahradiť, ale prispieť k posilneniu jej východísk, pokiaľ ide o posudzovanie prípadných námietok obchodníkov týkajúcich sa premlčania nároku spotrebiteľa. Navrhované pravidlo je teda doplnujúce, nemeniace v skutočnosti status quo, pokiaľ ide o substantívne pravidlá týkajúce sa premlčania a jeho začatia.

Ako vhodné sa javí výslovne normatívne upraviť, že premlčacia doba, ak ide o nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, neuplynie skôr ako za tri roky od posledného plnenia spotrebiteľa. Ide o „posilňujúce“ pravidlo, ktoré cieľi na posilnenie právnej istoty v situácii, kedy ide o úplnú alebo čiastočnú neplatnosť spotrebiteľskej zmluvy. V týchto situáciách sa typicky (ale vecne neadekvátne) argumentuje, že premlčanie, aj pokiaľ ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, plynie od uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy. Výsledkom normatívnej úpravy bude posilnenie právnej istoty spotrebiteľa. Konkrétne, v situáciách, kedy spotrebiteľ žaluje do troch rokov, odkedy zo spotrebiteľskej zmluvy naposledy plnil, prípadné námietky premlčania sa prima facie nebudú môcť presadiť. Týka sa to nielen námietok pokiaľ ide o posledné čiastkové plnenie, ale aj všetkých čiastkových plnení, hoci niektoré boli uskutočnené skôr.

K bodu 11

Ustanovenie predstavuje transpozíciu pojmov zo smernice (EÚ) 2019/771 a súčasne totožných pojmov zo smernice (EÚ) 2019/770 (digitálny obsah, digitálna služba a tovar s digitálnymi prvkami).

Odsek 1 nového § 119a vymedzuje vec s digitálnymi prvkami. Tento druh vecí subsumuje bežné hmotné veci, ktoré obsahujú digitálny obsah alebo digitálnu službu. Štandardne sa pod vecami s digitálnymi prvkami rozumejú napríklad smart televízie alebo smart telefóny. Aby mohla byť vec považovaná za vec s digitálnymi prvkami, musí byť splnená aspoň jedna podmienka. Po prvé, absencia digitálneho obsahu alebo digitálnej služby by spôsobila, že vec nie je možné používať so všetkými vymienenými alebo očakávanými funkciami. Alebo po druhé, digitálny obsah alebo digitálna služba vo veci s digitálnymi prvkami sú poskytované s touto vecou ako jedna vec, pričom to tak ustanovuje aj kúpna zmluva. Vec s digitálnymi

prvkami nezahŕňa digitálny obsah na trvanlivom médiu, ako napríklad DVD disk. Aplikácie, bez ktorých je vec s digitálnymi prvkami použiteľná na zamýšľaný účel a ktoré sú dodatočne stiahnuté do veci s digitálnymi prvkami, sa už osobitne považujú za digitálny obsah nezávislý od veci s digitálnymi prvkami.

Odseky 2 a 3 zavádzajú pozitívnu legálnu definíciu digitálneho obsahu a digitálnej služby. Základným rozlíšením týchto dvoch typov produktov by mala byť možnosť určiť, či ide o súbor. V prípade e-knÍh, filmov alebo hudobných albumov, ktoré sú spotrebiteľovi poskytované na hmotnom nosiči (napr. DVD disk) alebo na stiahnutie, ide o digitálny obsah. Ak však je film či hudba vnímaná spotrebiteľom prostredníctvom streamu, resp. prístupom k súboru na cloudovom úložisku, ide o digitálnu službu. Rovnako ide o službu v prípade, že umožňuje spotrebiteľovi nahrávať digitálny obsah do priestoru obchodníka. Ide predovšetkým o streamovacie hudobné a video platformy, na ktorých spotrebiteľia ako tvorcovia uverejňujú svoj obsah.

Za digitálnu službu sa nepovažuje poskytnutie štandardnej služby, ktorú je možné poskytovať fyzicky, ak sú na jej poskytnutie použité prostriedky digitálnej komunikácie, napr. finančné sprostredkovanie alebo poskytovanie služieb advokátov prostredníctvom videohovoru.

V odseku 4 sa vymedzuje spoločný pojem digitálne plnenie, ktorý zahŕňa digitálny obsah aj digitálnu službu.

K bodu 12

Novelizačný bod slúži na vykonanie legislatívno-technickej zmeny v podobe presunutia a úpravy ustanovenia z doterajšieho § 508 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dôvodom je konsolidácia textu v nadväznosti na ďalšie navrhované zmeny.

K bodu 13

Novelizačný bod zavádza legislatívno-technickú zmenu za účelom presunu ustanovenia doterajšieho znenia § 596 medzi všeobecné ustanovenia záväzkového práva v rámci Občianskeho zákonníka. Táto povinnosť scudziteľa sa tak stáva generálnou povinnosťou scudziteľa.

K bodu 14

Novelizačný bod zavádza legislatívno-technickú zmenu za účelom zohľadnenia skutočnosti, že záruku neposkytuje iba scudziteľ, ale môže byť poskytovaná aj treťou stranou, teda poskytovateľom záruky (napr. výrobcom).

K bodu 15

Novelizačný bod zavádza v 2. a 3. vete odseku 3 v § 502 náležitosti obchodnej záruky podľa čl. 17 ods. 2 písmena b) až e) smernice (EÚ) 2019/771. Tieto náležitosti by sa mali uplatňovať na každú, nie len spotrebiteľskú záruku podľa návrhu nového znenia § 626 Občianskeho zákonníka.

K bodu 16

Novelizačný bod upravuje v novom odseku 1 § 505 možnosť upraviť v záručnom liste inú lehotu na vytknutie vady v prípade záručnej zodpovednosti za vady. Zároveň v odseku 2 upravuje pravidlá pre počítanie záručnej doby.

K bodu 17

Novelizačný bod zavádza nové znenie § 507 za účelom sprehľadnenia druhov vád a práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady. Ide o všeobecné ustanovenie, pričom jednotlivé zmluvné typy môžu obsahovať osobitnú právnu úpravu vád a práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady.

Nároky zo zodpovednosti za vady sa uplatňujú na súde vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Premlčacia lehota začína plynúť odo dňa vytknutia vady u scudziteľa.

V osobitne vymedzených prípadoch nie je vytknutie vady podmienkou na uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady na súde. Uvedené platí o spotrebiteľských zmluvách s digitálnym plnením. Premlčacia lehota v takomto prípade začína plynúť odo dňa plnenia. Vzhľadom na špecifiká nepretržitého plnenia, napríklad v prípade dodávania digitálnej služby počas určitého obdobia, je rozhodným momentom deň prejavenia vady a premlčacia lehota neuplynie skôr než za dva mesiace po skončení s plnením.

Novelizačný bod tiež zavádza nové znenie § 509, ktoré upravuje právo na náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré nadobúdateľovi vznikli v súvislosti s vytknutím vady, za ktorú zodpovedá scudziteľ, a uplatnením práv zo zodpovednosti za vady. Odsek 2 predstavuje zmenu v porovnaní s doterajším znením § 509 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odsek 3 upravuje právo nadobúdateľa na primerané finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia práv zo zodpovednosti za vady v súdnom konaní. Kritériá na určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia v prípade, kedy úspešne uplatní svoje práva na súde spotrebiteľ, sú stanovené v čl. I, § 3 ods. 1 písm. g) návrhu zákona.

K bodu 18

Novelizačný bod vypúšťa ustanovenia § 596 a § 598, nakoľko obsah § 596 je presunutý do všeobecného ustanovenia v § 501 ods. 1 a obsah § 598 je pokrytý v rámci § 509.

K bodu 19

Novelizačný článok zavádza nové znenie § 599. V rozsahu vytýkania vád a uplatňovania práv zo zodpovednosti za vady na súde nedochádza ku kvalitatívnej zmene. Po vytknutí vady u predávajúceho začína kupujúcemu plynúť premlčacia lehota na uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady na súde podľa § 508.

Úprava uplatňovania práva na náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré kupujúcemu vznikli v súvislosti s vytknutím vady, za ktorú zodpovedá scudziteľ, a uplatnením práv zo zodpovednosti za vadu je obsiahnutá vo všeobecnom ustanovení § 509.

K bodu 20

Novelizačný bod a z neho vyplývajúce zmeny týkajúce sa osobitných ustanovení o spotrebiteľskej kúpnej zmluve sú výsledkom transpozície smernice (EÚ) 2019/771.

K § 612

Zavádza sa definícia spotrebiteľskej kúpnej zmluvy, ktorej zmluvnými stranami sú obchodník ako predávajúci a spotrebiteľ ako kupujúci. Definícia obchodníka a spotrebiteľa je upravená v § 52. Vymedzuje sa taktiež predmet kúpy v prípade spotrebiteľských kúpnych zmlúv. Ten zahŕňa okrem iného aj veci, ktoré sa ešte len majú vyrobiť alebo vyhotoviť, napríklad aj podľa špecifikácií kupujúceho. Ide napríklad o prípady, keď si kupujúci pri kúpe osobného automobilu zvolí určité prvky jeho výbavy z ponuky predávajúceho a následne bude osobný automobil pripravený podľa vybraných špecifikácií kupujúceho.

Predmetom spotrebiteľskej kúpnej zmluvy sú aj veci s digitálnymi prvkami, ktorých definícia je upravená v § 119a. Vzhľadom na špecifickosť týchto vecí sa vymedzuje, že v prípade pochybností platí, že predmetom spotrebiteľskej kúpnej zmluvy v prípade kúpy vecí s digitálnymi prvkami je aj dodanie digitálneho obsahu alebo poskytnutie digitálnej služby. V tomto prípade teda digitálny obsah a digitálna služba budú zdieľať právny osud samotnej veci a nebudú sa na ne aplikovať ustanovenia § 852a a nasl. Občianskeho zákonníka o zmluvách o digitálnom plnení.

Aplikácia § 615 až 626 je vylúčená pri niektorých spotrebiteľských kúpnych zmluvách vzhľadom na osobitosti určitých predmetov kúpy.

K § 613

Ustanovenia predmetného paragrafu upravujú dodanie predanej veci kupujúcemu - spotrebiteľovi.

Povinnosť predávajúceho dodať kupujúcemu predanú vec bezodkladne, v každom prípade však najneskôr do 30 dní odo dňa uzavretia zmluvy, za predpokladu, že sa nedohodli na konkrétnom termíne dodania, zostáva zachovaná. Ak predávajúci vec nedodá v uvedenom alebo dohodnutom termíne, kupujúci vyzve predávajúceho, aby mu vec dodal v ním stanovenej primeranej dodatočnej lehote. Ak predávajúci nedodá vec kupujúcemu ani v tejto dodatočnej lehote, má kupujúci právo od zmluvy odstúpiť. Uvedené neplatí pre situácie a kupujúci môže od zmluvy odstúpiť aj bez poskytnutia dodatočnej primeranej lehoty, ak predávajúci jednoznačne vyhlási, že mu vec odmieta dodať, pre kupujúceho bolo vzhľadom na všetky okolnosti uzavretia zmluvy dodanie na čas mimoriadne dôležité, alebo ak kupujúci predávajúceho pred uzavretím zmluvy výslovne oboznámil, že dodanie v čas je pre neho mimoriadne dôležité, ako napríklad v prípade, ak kupujúci oznámi predávajúcemu, že navigačný systém do osobného automobilu kupuje pre účely plánovanej cesty do zahraničia.

Po odstúpení od zmluvy predávajúci vráti kupujúcemu bez zbytočného odkladu všetko, čo od neho na základe zmluvy dostal.

Vec sa považuje za dodanú momentom prevzatia veci kupujúcim alebo ním poverenou osobou. Rovnako je tomu tak v prípade, keď predávajúci odovzdá vec prepravcovi, ktorého si si na dodanie vybral kupujúci a nejde o možnosť prepravy, ktorú ponúkol predávajúci.

Osobitne je moment dodania upravený pre veci, ktoré si vyžadujú montáž alebo inštaláciu predávajúcim a veci s digitálnymi prvkami. Vec vyžadujúca si montáž alebo inštaláciu predávajúcim sa považuje za dodanú až momentom dokončenia montáže alebo inštalácie. Pred dokončením montáže alebo inštalácie kupujúci často objektívne nevie posúdiť, či je dodaná vec v súlade s dohodnutými a všeobecnými požiadavkami súladu. Pri veciach s digitálnymi prvkami je potrebné rozlišovať medzi jediným dodaním a nepretržitým dodávaním digitálneho obsahu alebo digitálnej služby počas určitej doby. V prvom prípade sa vec považuje za dodanú v momente, keď predávajúci digitálny obsah alebo digitálnu službu sprístupní na stiahnutie a inštaláciu kupujúcemu, napríklad zaslaním hypertextového odkazu na stiahnutie digitálneho obsahu. Uvedené platí za predpokladu, že sa nevyžaduje žiaden ďalší zásah obchodníka, aby sa spotrebiteľovi umožnilo používať digitálny obsah alebo digitálnu službu v súlade so zmluvou. V druhom prípade je rozhodným moment, keď predávajúci začne so sprístupňovaním digitálneho obsahu alebo digitálnej služby. Zámerom uvedeného je zabezpečiť jednotný začiatok plynutia doby zodpovednosti predávajúceho za vady pre hmotnú zložku vecí a jej digitálny prvok. Súčasne rovnako ako pri veci vyžadujúcej si montáž alebo inštaláciu, kupujúci často objektívne nevie posúdiť, či je hmotná zložka vecí s digitálnymi prvkami v súlade

s dohodnutými a všeobecnými požiadavkami súladu pred dodaním digitálneho obsahu alebo digitálnej služby.

K § 614

Kupujúci nadobúda vlastnícke právo k predanej veci v momente dodania a súčasne na neho týmto prechádza nebezpečenstvo náhodnej skazy, náhodného zhoršenia alebo straty veci.

Výnimkou je prípad samoobslužného predaja v obchode. V prípade samoobslužného predaja nadobúda kupujúci vlastnícke právo k veci až pri zaplatení kúpnej ceny. Kým kupujúci nezaplatí kúpnu cenu, môže vec vrátiť na jej pôvodné miesto. Ak kupujúci spôsobí na veci v samoobslužnom predaji pred tým ako zaplatí kúpnu cenu škodu, jeho zodpovednosť za ňu uvedeným nie je dotknutá.

Právna úprava v tejto časti ostáva nezmenená.

K § 615 až 617

Ustanovenia predmetných paragrafov upravujú požiadavky na predanú vec, aby bolo zrejmé, čo môže spotrebiteľ od veci očakávať a za čo v prípade nesplnenia týchto očakávaní predávajúci zodpovedá.

Predaná vec musí byť jednak v súlade s požiadavkami dohodnutými v zmluve a súčasne so všeobecnými požiadavkami súladu. Uvedené sa rovnako vzťahuje aj na veci s digitálnymi prvkami, pri ktorých musí požiadavky súladu spĺňať aj dodávaný digitálny obsah a digitálna služba.

Vec by mala predovšetkým spĺňať požiadavky, na ktorých sa kupujúci a predávajúci dohodli v kúpnej zmluve. Takéto požiadavky sa vzťahujú predovšetkým na množstvo, akosť, opis a druh veci, možnosť jej použitia na v zmluve vymedzené účely, jej funkčnosť, kompatibilitu a interoperabilitu a dodanie dohodnutého príslušenstva veci. Dohodnuté požiadavky zahŕňajú aj požiadavky vyplývajúce z predzmluvných informácií poskytovaných predávajúcim, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť spotrebiteľskej kúpnej zmluvy.

Digitálny obsah a digitálne služby, ktoré sa dodávajú spolu s vecami s digitálnymi prvkami, podliehajú neustálym zmenám a inováciám, a preto sa kupujúci a predávajúci môžu dohodnúť, že súčasťou zmluvy je aj dodávanie aktualizácií digitálneho obsahu alebo digitálnej služby, ktoré môžu skvalitniť alebo zlepšiť digitálny obsah alebo digitálnu službu, či rozšíriť ich funkcie. V takýchto prípadoch kupujúci očakáva a je potrebné súlad veci posudzovať aj vo vzťahu k dodaniu dohodnutých aktualizácií, vrátane tých bezpečnostných, ktoré chránia vec s digitálnymi prvkami pred meniacimi sa digitálnymi hrozbami.

Okrem zmluvne dohodnutých požiadaviek musí vec spĺňať všeobecné požiadavky súladu. Súlad veci by sa teda mal posudzovať taktiež predovšetkým z pohľadu možnosti použitia veci na účely, na ktoré sa vec rovnakého druhu bežne používa, či bol tovar dodaný s príslušenstvom, ktoré môže kupujúci odôvodnene očakávať a či má vec akosť a vlastnosti bežné pre tovary rovnakého druhu, ktoré môže kupujúci odôvodnene očakávať vzhľadom na charakter tovaru.

V prípade veci s digitálnymi prvkami je predávajúci povinný kupujúcemu poskytovať okrem zmluvne dohodnutých aktualizácií aj aktualizácie, vrátane bezpečnostných, potrebné na zachovanie súladu veci s dohodnutými a všeobecnými požiadavkami súladu. V prípade jednorazového dodania digitálneho obsahu a digitálnej služby platí uvedené po dobu, počas ktorej môže kupujúci odôvodnene očakávať súlad s prihliadnutím na druh a účel veci a digitálnych prvkov, povahu a okolnosti uzavretia zmluvy a pri nepretržitom dodávaní počas dohodnutej doby dodávania, najmenej však počas dvoch rokov od dodania. Ak sa kupujúci

a predávajúci nedohodli inak, predávajúci na tieto účely nie je povinný a kupujúci nemôže očakávať dodávanie aktualizácií, ktoré zlepšujú, skvalitňujú alebo inak inovujú verzie dodaného digitálneho obsahu alebo digitálnej služby (čo však môže vyplývať z dohodnutých požiadaviek).

Výnimku z požiadavky súladu veci predstavuje situácia, ak predávajúci pri uzavretí zmluvy výslovne informuje kupujúceho, že určitá vlastnosť veci nezodpovedá všeobecným požiadavkám súladu a kupujúci s takýmto nesúlalom výslovne a osobitne súhlasí. Predmetné vyhlásenie kupujúceho musí byť jednoznačné a nesmie byť súčasťou iných vyhlásení alebo dohôd medzi kupujúcim a predávajúcim. Uvedené umožňuje napríklad flexibilnejší predaj použitých vecí, kedy takáto vec nemusí spĺňať všetky všeobecné požiadavky súladu.

K § 618 a 619

Na účely posúdenia zodpovednosti predávajúceho za vady je nevyhnutné jednoznačne vymedziť čas, kedy sa posudzuje súlad veci s dohodnutými a všeobecnými požiadavkami súladu. Súlad veci sa posudzuje v momente jej dodania. Uvedené sa vzťahuje rovnako na veci s digitálnymi prvkami s jednorazovým dodaním digitálneho obsahu alebo digitálnej služby. V prípade nepretržitého dodávania digitálneho obsahu alebo digitálnej služby počas určitého obdobia, je rozhodujúcim časom pre posúdenie súladu digitálneho obsahu alebo digitálnej služby doba dodávania.

Predávajúci je povinný dodať kupujúcemu vec, ktorá je v súlade s dohodnutými a všeobecnými požiadavkami súladu, a teda je bez väd. Posudzovanie súladu veci sa vzťahuje tak na vecné, ako aj právne vady.

Predávajúci zodpovedá za akúkoľvek vadu, ktorú má predaná vec v čase dodania a ktorá sa prejaví do dvoch rokov od dodania veci. Uvedené platí aj pre veci s digitálnymi prvkami s jednorazovým dodaním digitálneho obsahu alebo digitálnej služby. V prípade vecí s digitálnymi prvkami, pri ktorých sa digitálny obsah alebo digitálna služba dodávajú nepretržite počas určitej doby, predávajúci zodpovedá aj za každú vadu digitálneho obsahu alebo digitálnej služby, ktorá sa vyskytne alebo prejaví počas dohodnutej doby dodávania, najmenej však počas dvoch rokov od dodania takejto veci.

Vzhľadom na osobitosti predaja použitých vecí sa kupujúcemu a predávajúcemu ponecháva väčšia flexibilita. Majú možnosť dohodnúť sa na kratšej dobe zodpovednosti predávajúceho za vady. Doba zodpovednosti za vady však nesmie byť kratšia ako jeden rok od dodania použitej veci.

Vzhľadom na fakt, že mnohé veci, vrátane digitálneho obsahu alebo digitálnej služby v prípade vecí s digitálnymi prvkami, si vyžadujú montáž alebo inštaláciu na to, aby ich kupujúci mohol účelne alebo účinne vyžiť na všetky určené účely, sa upravuje zodpovednosť predávajúceho aj za vady, ktoré sú spôsobené nesprávnou montážou alebo inštaláciou.

Predávajúci za vady spôsobené nenainštalovaním aktualizácií, vrátane bezpečnostných, potrebných na zabezpečenie súladu veci s digitálnymi prvkami s dohodnutými a všeobecnými požiadavkami súladu nezodpovedá, ak zabezpečil dodanie takýchto aktualizácií, informoval kupujúceho o ich dostupnosti a dôsledkoch pre prípad, ak ich nenainštaluje, a nenainštalovanie alebo nesprávna inštalácia kupujúcim neboli spôsobené nedostatkami v poskytnutom návode na inštaláciu.

K § 620

Uvedený paragraf upravuje dôkazné bremeno v prípade nesúladu vecí, vrátane vecí s digitálnymi prvkami, s dohodnutými alebo všeobecnými požiadavkami súladu.

Ak sa vada vecí, vrátane vecí s digitálnymi prvkami s jednorazovým dodaním, prejaví v dobe, počas ktorej predávajúci zodpovedá za jej vady, považuje sa táto vada za vadu, ktorá existovala už v čase jej dodania. Kupujúci je povinný preukázať len nesúlad vecí a nie je povinný preukázať to, že nesúlad existoval už v čase jej dodania. Ide o vyvrátiteľnú domnienku existencie vady v čase dodania a s tým spojenou zodpovednosťou predávajúceho za vadu. Táto domnienka neplatí, ak sa preukáže, že nesúlad v čase dodania neexistoval alebo ak je uvedené nezlučiteľné s povahou vecí alebo vady. Nezlučiteľnosť s povahou vecí sa môže týkať napríklad vecí, ktoré sa rýchlo kazia, ako napríklad potraviny alebo živé kvety, alebo vecí, ktoré sú určené len na jedno použitie. Nezlučiteľnosť s povahou vady sa môže zase týkať napríklad vady, ktorá môže byť len dôsledkom vonkajšieho pôsobenia po dodaní vecí alebo dôsledkom činnosti kupujúceho samotného.

Predávajúci nesie v prípade vecí s digitálnymi prvkami s nepretržitým dodávaním digitálneho obsahu alebo digitálnej služby počas dohodnutého obdobia dôkazné bremeno, že digitálny obsah alebo digitálna služba boli v súlade v období, počas ktorého predávajúci zodpovedá za ich vady. Kupujúci nie je v týchto prípadoch povinný preukázať, že digitálny obsah alebo digitálna služba neboli počas uvedenej doby v súlade.

K otázke dôkazného bremena pozri tiež § 622 ods. 4.

K § 621 a 622

Kupujúci má v prípade vady vecí, vrátane vecí s digitálnymi prvkami, za ktorú zodpovedá predávajúci, právo uplatniť si voči predávajúcemu práva zo zodpovednosti za vady, medzi ktoré patrí právo na odstránenie vady opravou alebo výmenou, právo na primeranú zľavu z kúpnej ceny a právo na odstúpenie od zmluvy.

Na to, aby kupujúci mohol uplatniť voči predávajúcemu uvedené práva zo zodpovednosti za vady, je povinný vadu vytknúť u predávajúceho do dvoch mesiacov od zistenia vady. Súčasne musí kupujúci vadu podľa predchádzajúcej vety vytknúť najneskôr do uplynutia doby, počas ktorej predávajúci zodpovedá za vady. Ak vadu v uvedenej lehote u predávajúceho nevytkne, práva zo zodpovednosti za vady mu zaniknú. Kupujúci môže vadu vytknúť osobne alebo na diaľku využitím prostriedkov diaľkovej komunikácie. Vo všeobecnosti sa vady vytykajú u predávajúceho, u ktorého bola vec kúpená. Vadu je však možné vytknúť aj u inej osoby určenej predávajúcim, o ktorej predávajúci informoval kupujúceho pred uzavretím zmluvy alebo pred odoslaním objednávky. Osobne môže kupujúci vadu vytknúť v ktorejkoľvek prevádzkarni predávajúceho alebo u inej osoby určenej predávajúcim. Pri vytknutí vady predávajúci bezodkladne poskytne kupujúcemu potvrdenie o vytknutí vady a o lehote, v ktorej predávajúci v súlade s § 507 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona vadu odstráni. Táto lehota nesmie byť dlhšia ako 30 dní odo dňa vytknutia vady, ak dlhšia lehota nie je odôvodnená objektívnym dôvodom, ktorý predávajúci nemôže ovplyvniť (vysvetlenie konceptu primeranej lehoty sa nachádza pri § 623). Uvedené potvrdenie zabezpečí, že kupujúci bude vedieť preukázať, že vadu u predávajúceho vytkol a informácia o primeranej lehote je dôležitá z dôvodu uplatňovania ďalších práv podľa § 624 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona. Potvrdenie predávajúci poskytne v písomnej forme, čo znamená, že môže ísť aj o potvrdenie v elektronickej podobe zaslané formou e-mailu alebo iným spôsobom.

Vzhľadom na skutočnosť, že zodpovednosť predávajúceho je časovo limitovaná (§ 619 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona), je nevyhnutnou súčasťou vytknutia vady

preukázanie momentu dodania (napr. potvrdením o kúpe, dodacím listom, e-mailom potvrdzujúcim dodanie veci...). Zároveň je nevyhnutným predpokladom pre riadne vytknutie vady, že osoba, u ktorej sa vytýka vada, je príslušnou osobou, u ktorej sa vada má, resp. môže vytknúť (napr. potvrdením o kúpe, faktúrou, e-mailovou komunikáciou, iným potvrdením...).

Kupujúci má aj po uplatnení práv zo zodpovednosti za vady naďalej právo na náhradu škody, ktorá mu bola vadou spôsobená (zákon č. 294/1999 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom).

Ak predávajúci odmieta zodpovednosť za vady, dôvody odmietnutia písomne oznámi kupujúcemu, pričom písomným oznámením možno aj v tomto prípade rozumieť napríklad aj oznámenie e-mailom. Ak sa spotrebiteľ/kupujúci s dôvodmi, ktoré mu uvedie predávajúci nestotožní, môže sa obrátiť na znalca, akreditovanú, autorizovanú alebo notifikovanú osobu, aby vec posúdili. Ak kupujúci má k dispozícii znalecký posudok alebo odborné stanovisko akreditovanej osoby, autorizovanej osoby alebo notifikovanej osoby, ktoré budú znížiť v prospech kupujúceho, môže vytknúť vadu u predávajúceho opakovane. Predloženie takéhoto dôkazu znamená, že predávajúci neunesol dôkazné bremeno na vyvrátenie právnej domnienky podľa § 620, a teda má sa za to, že za vadu zodpovedá predávajúci. Zodpovednosť za opakovane vytknutú vadu na základe takéhoto dôkazu nemôže obchodník odmietnuť a spotrebiteľ si môže žiadať aj preplatenie nákladov na zabezpečenie odborného vyjadrenia v súlade s § 509 ods. 2.

Kupujúci má právo odprieť zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu alebo jej časť, kým si predávajúci nesplní povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zodpovednosti za vady. Po tom, čo si predávajúci uvedené povinnosti splní, je kupujúci povinný dodatočne bez zbytočného odkladu zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu alebo jej časť. Toto ustanovenie má chrániť spotrebiteľa, ktorý sa domnieva, že mu nebolo poskytnuté riadne plnenie. Predmetné právo je však podmienené tým, že spotrebiteľ si svoju povinnosť splnil a v čase vytknutia vady nie je v omeškani so zaplatením kúpnej ceny alebo jej časti.

K § 623

Ustanovenia uvedeného paragrafu upravujú právo kupujúceho na odstránenie vady, a to prostredníctvom konkrétnych prostriedkov nápravy, ktorými sú oprava alebo výmena. Oprava a výmena predstavujú primárne prostriedky nápravy, ktoré má kupujúci v prípade vady k dispozícii.

Kupujúci má možnosť voľby medzi opravou a výmenou vadnej veci. Voľba kupujúceho je obmedzená len v prípadoch, ak ním zvolený spôsob odstránenia vady nie je možný, a to či už z právnej alebo faktickej stránky, alebo by v porovnaní s druhým spôsobom viedol k neprimeraným nákladom pre predávajúceho. Napríklad, ak by kupujúci požadoval výmenu veci v dôsledku malej ľahko opraviteľnej estetickej vady, takáto výmena by mohla byť pre predávajúceho neprimeraná vzhľadom na náklady, ktoré by mu mohla spôsobiť. Vždy je však potrebné okrem iného prihliadať aj na to, či alternatívny spôsob odstránenia vady nespôsobí kupujúcemu značné ťažkosti.

Predávajúci môže odmietnuť odstrániť vadu, ak oprava ani výmena nie sú možné, alebo by predávajúcemu spôsobili neprimerané náklady. Uvedené platí aj v prípade, ak oprava alebo výmena nie je možná a alternatívny spôsob odstránenia vady by spôsobil predávajúcemu neprimerané náklady, napríklad v dôsledku toho, že sa kupujúci presťahoval z pôvodného miesta dodania veci a náklady na prevzatie veci z nového miesta by boli pre predávajúceho neprimerané.

Po tom, čo kupujúci vytkne predávajúcemu vadu, predávajúci je povinný ju odstrániť podľa zvoleného spôsobu v najkratšom možnom čase, ktorý potrebuje na posúdenie vady a na jej odstránenie - táto lehota je v § 507 ods. 1 tretej vete Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona pomenovaná ako „primeraná lehota“. Vzhľadom na potrebu zabezpečenia právnej istoty pre spotrebiteľov sa navrhuje nadviazať na koncept všeobecne známej 30-dňovej lehoty na vybavenie reklamácie uzákonený v doterajšom § 18 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. Túto lehotu bude možné presiahnuť len v individuálnych prípadoch, ak budú existovať dôvody nezávislé od obchodníka, ktoré budú zakladať prekážku pre vybavenie reklamácie do 30 dní. Aj pre predĺženie lehoty bude platiť, že má ísť o najkratší možný čas, pričom obchodník bude o tejto lehote a dôvodoch, pre ktoré presiahne jej dĺžka 30 dní, informovať spotrebiteľa vždy písomnou formou.

Výklad pojmu „primeraná lehota“ v aplikačnej praxi by mal pri spotrebiteľskej kúpnej zmluve sledovať recitál 55 smernice (EÚ) 2019/771. Lehota na opravu alebo výmenu veci by sa mala považovať za primeranú, ak poskytuje kupujúcemu ochranu pred rizikom závažného oneskorenia pri odstránení vady zo strany predávajúceho, ale súčasne je predávajúcim objektívne možné v danej lehote zrealizovať/dokončiť opravu alebo výmenu veci. Z uvedeného vyplýva, že primeraná lehota na opravu alebo výmenu veci môže byť opodstatnená pre rôzne veci odlišná (napr. oprava obuvi jej zalepením alebo výmena veci za novú, ktorá je ihneď dostupná na sklade, by mohli byť vybavené bezodkladne, v intervale maximálne pár dní, ale oprava elektroniky s nutnosťou objednania špecifického náhradného dielu alebo oprava sedacej súpravy jej kompletným prečalúnením budú objektívne trvať dlhšie). Malo by sa prihliadať na povahu a zložitosť veci, ale súčasne na povahu a zložitosť vady a úsilie potrebné na dokončenie opravy alebo výmeny veci. Primeranosť tejto lehoty by sa mala určovať z perspektívy oboch zmluvných strán. Predávajúci musí byť schopný opravu alebo výmenu veci v danej lehote objektívne dokončiť, preto by sa malo prihliadať napr. na to, ak je potrebné dodanie náhradných dielov treťou stranou, objednanie nového kusu od dodávateľa na výmenu, vykonanie demontáže vadnej veci a montáže opravenej alebo novej veci, trvanie pôvodnej dodacej lehoty atď. Z perspektívy kupujúceho je potrebné zdôrazniť, že oprava alebo výmena veci sa majú realizovať bez spôsobenia závažných ťažkostí kupujúcemu s ohľadom na povahu a účel veci, preto by sa malo napr. zohľadniť, či ide o vec dennej potreby alebo skôr luxusnejší tovar, prípadne na to, či bola kupujúcemu poskytnutá náhrada (napr. náhradné vozidlo, náhradný spotrebič) do času dokončenia opravy alebo výmeny veci. Hoci má ísť o lehotu posudzovanú individuálne podľa okolností konkrétneho prípadu, v zmysle poslednej vety recitálu 55 smernice (EÚ) 2019/771 by malo byť možné tento pojem vykladať aj vo všeobecnosti. Interpretáčna a aplikačná prax v Slovenskej republike v tejto otázke nadväzujú na dlhoročný platný právny stav s fixnou 30-dňovou lehotou pre všetky druhy vecí, a teda za východisko pre interpretovanie primeranej lehoty v aplikačnej praxi má byť považovaná 30-dňová lehota ako akási referenčná lehota, ktorá by sa mala skrátiť, ak to okolnosti konkrétneho prípadu dovoľujú, a predĺžiť, ak si to objektívne okolnosti konkrétneho prípadu vyžadujú. Spotrebiteľ má dostať informáciu o primeranej lehote v zmysle § 622 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona z dôvodu uplatňovania ďalších práv podľa § 624 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona. Ak predávajúci urobí vyhlásenie alebo je z okolností zrejmé, že neodstráni vadu v primeranej lehote alebo bez spôsobenia závažných ťažkostí kupujúcemu, má kupujúci právo namiesto opravy alebo výmeny veci žiadať zľavu z ceny alebo odstúpiť od zmluvy v zmysle bližšej úpravy v § 624 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona. Nedodržanie lehoty oznámenej kupujúcemu podľa § 622 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona však nemusí bez ďalšieho znamenať, že predávajúci nedodrжал primeranú lehotu, ak boli dané objektívne dôvody na jej prekročenie. Primeraná lehota by teda mala priniesť správnu rovnováhu medzi očakávaniami kupujúceho, ktorý zakúpil vec s vadou a oprávnené žiada

nápravu, objektívne možnosti predávajúceho odstrániť vadu čo možno najskôr a bez závažných problémov pre kupujúceho, medzi požiadavku na individuálny prístup podľa okolností konkrétneho prípadu a právnu istotu, ktorú má právna úprava garantovať.

Kupujúci je povinný sprístupniť vec na opravu alebo výmenu predávajúcemu alebo osobe ním určenej. Náklady sprístupnenia veci rovnako ako náklady na dodanie opravenej alebo náhradnej veci po oprave alebo výmene znáša predávajúci. V prípade veci vyžadujúcej si montáž alebo inštaláciu, zabezpečí predávajúci za účelom odstránenia vady aj jej odstránenie a inštaláciu opravenej alebo náhradnej veci po uvedení do súladu. Alternatívne sa môžu kupujúci a predávajúci dohodnúť, že tak urobí kupujúci na náklady a nebezpečenstvo predávajúceho.

Zavádza sa povinnosť pre kupujúceho prevziať si vec od predávajúceho najneskôr do 6 mesiacov odo dňa, kedy ju po oprave alebo výmene mal prevziať. V opačnom prípade môže predávajúci neprevzatú vec predať. Cieľom je reagovať na situácie, kedy si kupujúci neprevezmú veci po oprave alebo výmene a predávajúci je povinný znášať náklady za ich uskladnenie a súčasne nevie, kedy a či si ju kupujúci prevezme.

V prípade výmeny veci zodpovedá predávajúci za vady náhradnej veci rovnako ako v prípade pôvodne dodanej veci a kupujúci má právo v prípade výskytu vady uplatniť si k nej práva zo zodpovednosti za vady. Keďže predávajúci dodal kupujúcemu vadné plnenie, predávajúci nemá pri výmene veci právo na odplatu za bežné používanie veci pred výmenou a na náhradu škody spôsobenú bežným opotrebovaním pri jej používaní.

K § 624

Ustanovenia uvedeného paragrafu upravujú právo kupujúceho na zľavu z kúpnej ceny a odstúpenie od zmluvy. Predmetné prostriedky nápravy predstavujú sekundárne prostriedky nápravy, na ktoré má kupujúci v prípade vady právo. Výnimkou sú situácie odôvodňujúce okamžitý nárok na zľavu z kúpnej ceny alebo odstúpenie od zmluvy, ako napríklad vadnosť veci tak závažnej povahy, že v dôsledku nej kupujúci nemôže vec užívať bežným spôsobom a nemožno od neho očakávať, že bude mať dôveru v opravu alebo výmenu veci.

V prípade zanedbateľnej vady kupujúci nemôže odstúpiť od zmluvy. Keďže odstúpenie od zmluvy predstavuje najvýraznejší zásah do vzájomných práv a povinností zmluvných strán, cieľom je vyhnúť sa odstúpeniu od zmluvy v takýchto prípadoch, kedy sa dôraz kladie na opravu, výmenu, respektíve zľavu z kúpnej ceny ako sekundárny nárok nápravy. Kupujúci takisto nemôže odstúpiť od zmluvy v prípade, ak sa sám pričínil na vzniku vady. V oboch prípadoch znáša dôkazné bremeno o uvedených skutočnostiach predávajúci.

Vo všeobecnosti platí, že kupujúci môže odstúpiť od zmluvy len vo vzťahu k vadnej veci. Ak však kupujúci nadobudol na základe kúpnej zmluvy viacero vecí a nemožno od neho dôvodne očakávať, že bude mať záujem ponechať si len veci bez vady, môže odstúpiť od zmluvy aj vo vzťahu k takýmto veciam. Pôjde napríklad o situácie, ak si kupujúci zaobstaral veci za účelom vzájomného používania alebo ak v dôsledku vady jednej veci od neho nemožno očakávať, že si zachová dôveru k ostatným.

V prípade odstúpenia od zmluvy majú kupujúci a predávajúci povinnosť predovšetkým vrátiť druhej zmluvnej strane všetko, čo od nej na základe zmluvy dostali. Kupujúci je povinný vrátiť predávajúcemu dodané veci v závislosti od rozsahu odstúpenia od zmluvy. Náklady vrátenia znáša predávajúci. Predávajúci naopak vráti kupujúcemu kúpnu cenu, a to najneskôr do 14 dní odo dňa vrátenia veci alebo preukázania zaslania veci späť, v závislosti od toho, ktoré z

uvedeného nastane skôr. Podobná právna úprava platí pri odstúpení od zmluvy uzavretej na diaľku alebo mimo prevádzkových priestorov obchodníka. Vo všeobecnosti platí, že predávajúci vyplatí zľavu z ceny alebo vráti kúpnu cenu kupujúcemu spôsobom, aký kupujúci použil pri zaplatení. Výnimku predstavuje situácia, ak kupujúci výslovne súhlasí s iným spôsobom vrátenia.

V prípade veci vyžadujúcej si montáž alebo inštaláciu, zabezpečí predávajúci jej odstránenie. Ak si predávajúci uvedenú povinnosť nesplní v primeranej lehote, môže kupujúci sám zabezpečiť odstránenie a doručenie veci predávajúcemu na jeho náklady a nebezpečenstvo.

Nakoľko predávajúci dodal kupujúcemu vadné plnenie, obdobne ako pri výmene veci, nemá právo na odplatu za bežné používanie veci pred odstúpením od zmluvy a na náhradu škody spôsobenú bežným opotrebovaním pri jej používaní.

K § 625

Predávajúci ako zmluvná strana kupujúceho priamo zodpovedá voči kupujúcemu za vady predanej veci. Kupujúci vady vytýka u predávajúceho alebo u osoby ním určenej a uplatňuje si práva zo zodpovednosti za vady priamo voči predávajúcemu. Nie vždy sú však vady dôsledkom konania alebo opomenutia predávajúceho. Ak je vada, za ktorú zodpovedá predávajúci, dôsledkom konania alebo opomenutia inej osoby v reťazci dodávok (výrobca, dovozca, distribútor), má predávajúci voči tejto osobe právo na náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s vytknutím vady a uplatnením práva zo zodpovednosti za vady kupujúcim.

K § 626

Výrobca alebo predávajúci môže kupujúcemu - spotrebiteľovi poskytnúť aj záruku nad rámec práv vyplývajúcich mu zo zodpovednosti predávajúceho za vady podľa Občianskeho zákonníka. Takouto rozšírenou spotrebiteľskou zárukou sa môže jej poskytovateľ zaviazat' vrátiť kupujúcemu kúpnu cenu, vymeniť alebo opraviť predanú vec či zabezpečiť jej údržbu nad rozsah práv vyplývajúcich kupujúcemu zo zákonnej zodpovednosti za vady.

Podmienky tejto záruky sú vymedzené v záručnom liste alebo v súvisiacej reklame. Za týchto podmienok môže kupujúci uplatňovať u poskytovateľa záruky plnenia z nej plynúce.

Ustanovenia uvedeného paragrafu vymedzujú niektoré náležitosti záručného listu. Záručný list okrem všeobecných náležitostí vymedzených v § 502 ods. 3 musí obsahovať poučenie pre kupujúceho, že má naďalej voči predávajúcemu práva zo zodpovednosti za vady podľa § 621, ktoré spotrebiteľskou zárukou nie sú dotknuté. Spotrebiteľská záruka je platná aj v prípade, ak jej poskytovateľ nesplní všetky povinnosti týkajúce sa záručného listu a jeho náležitostí.

K bodu 21

§ 627 sa vypúšťa. Obdoba úpravy § 627 ods. 2 sa nachádza v navrhovanom znení § 623 ods. 8. V prípade výmeny veci zodpovedá predávajúci za vady náhradnej veci rovnako ako v prípade pôvodne dodanej veci a kupujúci má právo v prípade výskytu vady uplatniť si k nej práva zo zodpovednosti za vady.

K bodu 22

Uvedeným bodom dochádza k zmene osobitných ustanovení o zhotovení vecí na zákazku, a to predovšetkým v nadväznosti na potrebu zabezpečiť transpozíciu smernice (EÚ) 2019/771, do rozsahu pôsobnosti ktorej patria aj zmluvy týkajúce sa vecí, ktoré sa ešte len musia vyrobiť alebo vyhotoviť, okrem iného aj na základe špecifikácií spotrebiteľa.

K § 645

Upravuje sa prevzatie zhotovenej veci. Objednávateľ má povinnosť prevziať si zhotovenú vec najneskôr do jedného mesiaca od uplynutia času, keď mala byť zhotovená. Ak je vec zhotovená neskôr, uvedené platí od jej zhotovenia. V prípade, že si objednávateľ vec neprevezme v uvedených lehotách, je povinný zaplatiť zhotoviteľovi dohodnutý poplatok za jej uskladnenie.

Objednávateľ je povinný vec prevziať najneskôr do šiestich mesiacov od jej zhotovenia. Ak tak neurobí, môže s ňou zhotoviteľ voľne nakladať. § 645 upravuje ďalšie následky spojené s neprevzatím pre zhotoviteľa a objednávateľa.

Výnimkou je zhotovenie stavby. Vzhľadom na komplexnosť zákazky na zhotovenie stavby má zhotoviteľ vždy právo na zaplatenie ceny za zhotovenú stavbu.

K bodom 23 až 26

K § 646

Ustanovenia uvedeného paragrafu obsahujú osobitnú úpravu zodpovednosti za vady vzhľadom na špecifiká zmluvy o zhotovení vecí na zákazku.

Platí všeobecné pravidlo, že zhotoviteľ zodpovedá za vady, ktoré má vec pri prevzatí objednávateľom a súčasne sa prezumuje existencia vady prejavenej počas 24 mesiacov odo dňa, kedy si mal objednávateľ vec prevziať, v čase prevzatia. Ide o vyvrátiteľnú domnienku existencie vady v čase prevzatia a s tým spojenou zodpovednosťou zhotoviteľa za vadu. Táto domnienka neplatí, ak zhotoviteľ preukáže, že nesúlad v čase prevzatia neexistoval, alebo ak je uvedené nezlučiteľné s povahou veci alebo vady. Ak je vada spôsobená vadnosťou materiálu, ktorý dodal objednávateľ alebo nevhodnosťou jeho pokynov, za predpokladu, že ho zhotoviteľ na uvedené upozornil, za takéto vady nezodpovedá.

Pre zhotovenie stavby platia osobitosti. Zhotoviteľ v takýchto prípadoch zodpovedá aj za vady, ktoré sa vyskytnú v trojročnej záručnej dobe.

K bodu 27

K § 647

Za poškodenie alebo zničenie stavby zhotovenej na zákazku zodpovedá zhotoviteľ až do prevzatia zhotovenej stavby objednávateľom. Výnimkou sú situácie, ak by k spôsobeniu škody došlo aj inak, napríklad v dôsledku vplyvov počasia alebo inej vis maior udalosti.

K § 648

Zavádza sa subsidiarita ustanovení § 613 až 626 predstavujúcich osobitnú úpravu pre spotrebiteľské kúpne zmluvy na spotrebiteľské zmluvy o zhotovení veci na zákazku.

K bodu 28

Novelizačný bod vykonáva legislatívno-technickú zmenu s ohľadom na predchádzajúce novelizačné body.

K bodu 29

Novelizačný bod je výsledkom transpozície smernice (EÚ) 2019/770. Zavádza sa ním nová hlava v rámci ôsmej časti Občianskeho zákonníka. Ide o osobitné ustanovenia aplikujúce sa na spotrebiteľské zmluvy s digitálnym plnením ako *lex specialis* k úprave spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľskej kúpnej zmluve.

K § 852a

Odsek 1 ustanovuje legálne vymedzenie spotrebiteľskej zmluvy s digitálnym plnením, pričom digitálnym plnením sa má namysli dodávanie digitálneho obsahu alebo digitálnej služby podľa §119a. Ustanovenie zahŕňa pod tieto zmluvy aj zmluvy, pri ktorých spotrebiteľ poskytuje alebo sa zaväzuje poskytnúť obchodníkovi svoje osobné údaje. Ide o zmluvy, ktoré sa môžu spotrebiteľovi javiť ako bezodplatné, avšak prístup k digitálnemu obsahu alebo digitálnej službe je podmienený odovzdaním osobných údajov.

Podľa odseku 2 by sa ustanovenia tejto hlavy mali aplikovať na prípady, v ktorých si spotrebiteľ zriadi účet na sociálnej sieti a poskytne svoje osobné údaje, ktoré obchodník následne používa na iné účely, než je len dodávanie digitálneho plnenia alebo splnenie zákonných povinností.

Odsek 3 poskytuje ďalšie negatívne vymedzenie zmluvy s digitálnym plnením.

Písmeno a) upravuje situácie, v ktorých sa poskytujú bežné plnenia, ktoré len využívajú digitálnu podobu na ich poskytnutie. Ide napríklad o architektonické, prekladateľské, právne alebo poradenské služby, ktorých výstupy sa môžu dodávať aj v digitálnej podobe. Skutočnosť, že sa plnenie len prenáša digitálnymi prostriedkami a bolo by možné ho spotrebiteľovi doručiť aj listinne, nezakladá existenciu digitálneho plnenia.

Písmeno b) vylučuje aplikáciu ustanovení tejto hlavy na služby podľa zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) s výnimkou interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od čísel. Ide napríklad o chatovacie aplikácie, ktoré umožňujú zasielanie správ či realizáciu hovorov prostredníctvom internetu.

Výluka podľa písmena c) sa nevzťahuje na digitálne plnenie, ktoré predstavuje zdravotnícku pomocku. Ide napríklad o aplikáciu na opis okolitého prostredia pre zrakovo postihnutých alebo aplikáciu umožňujúcu využívať bežné slúchadlá s mikrofónom ako načúvacie prístroje, ak stiahnutie takejto aplikácie nie je podmienené poskytnutím alebo predpísaním zdravotníckym pracovníkom.

Ustanovenia § 852b až 852n sa podľa písmena f) nevzťahujú ani na zmluvu, ktorej predmetom je dodanie tzv. voľného softvéru s otvoreným zdrojovým kódom (free and open source software) za predpokladu, že tento softvér sa spotrebiteľovi dodáva bezodplatne a osobné údaje spotrebiteľa nepredstavujú odplatu za dodaný softvér, ale obchodník ich spracúva výlučne s cieľom zvýšiť bezpečnosť, kompatibilitu alebo interoperabilitu tohto softvéru. V prípade voľného softvéru s otvoreným zdrojovým kódom (free and open source software) ide o softvér,

pri ktorom je zdrojový kód voľne zdieľaný, používatelia majú k nemu prístup a môžu voľne používať, upravovať a distribuovať tento softvér alebo jeho upravené verzie.

Písmeno g) vylučuje pôsobnosť tejto hlavy na digitálny obsah, ktorý sa sprístupňuje verejnosti v rámci predstavenia alebo podujatia. Nie je tým však vylúčený prenos signálu, napríklad v prípade služby streamovacích služieb digitálnej televízie.

Podľa písmena h) je vylúčený aj digitálny obsah, ktorý sprístupňujú orgány verejnej moci podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, resp. v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 z 20. júna 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 172, 26. 6. 2019).

Nakoľko sa podľa § 612 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona na digitálne plnenie, ktoré je súčasťou veci s digitálnymi prvkami alebo je s ňou prepojené, vzťahuje úprava spotrebiteľskej kúpnej zmluvy, je rovnako vyňaté z aplikácie ustanovení § 852b až 852n Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona.

Odsek 5 upravuje situácie, ak je predmetom zmluvy balík rozličných prvkov, napríklad balík digitálnej televízie a elektronického zariadenia. Táto hlava by sa mala uplatňovať iba na digitálne plnenie. Iné prvky takejto zmluvy sa nebudú spravovať ustanoveniami o zmluvách s digitálnym plnením. Zároveň by mala mať pred aplikáciou týchto ustanovení o zmluvách s digitálnym plnením prednosť aplikácia *lex specialis* ustanovenia § 90 zákona o elektronických komunikáciách, ktoré upravuje vymedzené balíky, ktoré môžu obsahovať aj prvky digitálneho obsahu alebo digitálnej služby. Zároveň, ak spotrebiteľovi vznikne právo odstúpiť od zmluvy predstavujúcej balík rozličných prvkov v prípade digitálneho plnenia, spotrebiteľ môže odstúpiť od zmluvy aj vo vzťahu k inému plneniu, ak je toto plnenie potrebné na riadne využívanie digitálneho plnenia, ku ktorému spotrebiteľovi vzniklo právo na odstúpenie od zmluvy.

V zmysle odseku 6, ustanovením odseku 5 nie je dotknutá aplikácia ustanovenia § 612 na predaj veci s digitálnymi prvkami. Predaj veci s digitálnymi prvkami sa spravuje ustanovením § 612, ak je digitálne plnenie výslovne uvedené v zmluve ako súčasť veci. Takým prípadom sú napríklad inteligentné hodinky, ktoré nie sú bez digitálneho prvku využiteľné na zamýšľaný a určený účel. Uvedené by malo platiť aj v prípade, že digitálny obsah je potrebné stiahnuť do týchto inteligentných hodínok a nie je dodávaný spolu s vecou. Rovnako platí uvedené aj v prípade, ak digitálny obsah alebo digitálnu službu k takejto veci dodáva tretia strana.

Naopak, ak v zmluve o kúpe veci nebol vymedzený digitálny prvok, napríklad konkrétna aplikácia alebo jej funkcia a kupujúci si stiahne osobitnú aplikáciu tretej strany, napríklad jednu z mnohých hier do smartfónu, vzťahujú sa na kúpu tejto aplikácie ustanovenia tejto hlavy.

K § 852b

Ustanovenie upravuje dodanie digitálneho plnenia.

Odsek 2 a 3 precizujú, kedy sa digitálny obsah alebo digitálna služba považujú za dodané. Za zvolený fyzický alebo virtuálny priestor podľa týchto odsekov nemožno považovať priestor, ktorý má obchodník pod svojou kontrolou, je s týmto priestorom zmluvne prepojený alebo išlo o jediný priestor, ktorý bol spotrebiteľovi ponúknutý na zakliknutie.

Odsek 4 zavádza osobitnú úpravu omeškania obchodníka ako dlžníka pri digitálnom plnení. V nadväznosti na osobitnú úpravu omeškania dlžníka sa podľa odseku 5 vylučuje aplikácia ustanovenia § 518 Občianskeho zákonníka o omeškaní dlžníka.

K § 852c

Ustanovenie v odseku 1 upravuje zmenu digitálneho plnenia z opodstatnených dôvodov. Môže ísť napríklad o nevyhnutné prispôsobenie digitálneho plnenia novému technickému prostrediu alebo zvýšenému počtu užívateľov, prípadne iné významné prevádzkové dôvody. Tieto dôvody musia byť dohodnuté v zmluve a spotrebiteľ musí byť s týmito zmenami jasným a zrozumiteľným spôsobom oboznámený a nesmú mu z týchto zmien vznikajú dodatočné náklady.

Podľa odseku 2 má spotrebiteľ ďalšie práva, ak zmena negatívne ovplyvňuje prístup spotrebiteľa k digitálnemu plneniu alebo jeho užívanie. Ak takýto negatívny vplyv nie je zanedbateľný, má spotrebiteľ právo odstúpiť od zmluvy bez povinnosti poskytnúť obchodníkovi náhradu. Ak obchodník predpokladá negatívny vplyv takýchto zmien, má tiež povinnosť spotrebiteľovi v dostatočnom predstihu poskytnúť na trvanlivom nosiči údaje o vlastnostiach a čase vykonania zmeny a o práve odstúpiť od zmluvy podľa odseku 2 alebo o možnosti ponechať digitálne plnenie bez zmeny podľa odseku 3.

Odsek 4 ustanovuje, že na digitálne plnenie v rámci balíkov podľa § 90 zákona o elektronických komunikáciách sa nebudú aplikovať ustanovenia odsekov 1 až 3.

K § 852d

Ustanovenie zavádza požiadavky na digitálne plnenie. Dohodnuté, tzv. subjektívne požiadavky sa vzťahujú na individuálne dojednania spotrebiteľa a obchodníka v rámci zmluvy s digitálnym plnením, ako sú napríklad požiadavka na dodanie digitálneho plnenia v súlade s opisom v zmluve alebo dodanie príslušenstva podľa zmluvy.

Všeobecné, tzv. objektívne požiadavky predstavujú štandard digitálnych plnení vo všeobecnosti, nezávisle na zmluvnom dojednaní. V tomto prípade ide o príslušenstvo a vlastnosti, ktoré môže spotrebiteľ dôvodne očakávať, aj ak by neboli v zmluve vymedzené.

K § 852e

Ustanovenie zavádza demonštratívny výpočet dohodnutých požiadaviek, na ktoré je potrebné podľa konkrétnych okolností prihliadať. Uvádzajú sa množstvo, kvalita, opis, funkčnosť, kompatibilita, interoperabilita, iné vlastnosti, účel použitia, aktualizácie, príslušenstvo, návod na inštaláciu a použitie, asistenčné služby (napr. technická pomoc pri stiahnutí a inštalácii digitálneho obsahu, technická pomoc pri riešení problémov pri užívaní digitálnej služby a pod.), ale predmetom dohody môžu byť aj ďalšie alebo iné dojednania. Pri posudzovaní splnenia dohodnutých požiadaviek by sa mal brať zreteľ na zmluvné dojednania.

K § 852f

Ustanovenie zavádza právnu úpravu všeobecných požiadaviek - t. j. objektívnych požiadaviek na súlad v zmysle čl. 8 smernice (EÚ) 2019/770. Okrem toho, na čom sa obchodník so spotrebiteľom vyslovne dohodnú, spotrebiteľ očakáva, že dodané digitálne plnenie bude zodpovedať obvyklým, bežným požiadavkám, napríklad pokiaľ ide o účel, na ktorý sa môže použiť, kompatibilitu, výkon, bezpečnosť, množstvo atď. Pod všeobecné požiadavky na súlad

spadá napríklad aj to, že digitálne plnenie má byť podľa konkrétnych okolností dodané so všetkým príslušenstvom a pokynmi/návodmi, ktoré spotrebiteľ môže dôvodne očakávať.

Dôležitým ustanovením je odsek 3, v zmysle ktorého môže spotrebiteľ očakávať, že mu bude digitálne plnenie vždy dodané v najnovšej verzii, ktorá je dostupná v čase predaja. Očakávaniu spotrebiteľa sa poskytuje ochrana cez uloženie zákonnej povinnosti obchodníkovi, ktorý sa môže od nej odchyliť len na základe výslovnej dohody so spotrebiteľom. Spotrebiteľ teda musí výslovne súhlasiť, že mu bude dodaná staršia verzia digitálneho plnenia, ako je dostupná na trhu.

Odsek 5 upravuje dobu, počas ktorej môže spotrebiteľ dôvodne očakávať, že digitálne plnenie bude spĺňať požiadavky na digitálne plnenie podľa § 852d pri jednorazovom plnení, resp. plnení v podobe súboru jednotlivých plnení. Jednorazovým dodaním by sa malo rozumieť napríklad stiahnutie e-knihy spotrebiteľom do zariadenia, kde mu už digitálny obsah zostane. Dodaním v podobe súboru jednotlivých plnení by sa malo rozumieť napríklad zasielanie odkazov na stiahnutie e-knihy každý týždeň. Spoločným prvkom oboch variantov je dostupnosť digitálneho plnenia a jeho využívanie po neobmedzenú dobu.

Odsek 6 sa vzťahuje nepretržité dodávanie digitálneho plnenia počas dohodnutej doby. Ide napríklad o prístup ku cloudovému úložisku alebo členstvo na sociálnej sieti. Dodávanie streamovacích služieb by sa nemalo posudzovať podľa trvania, resp. stopáže jednotlivých súborov, ale podľa prístupu k takýmto streamovacím platformám.

K § 852g a § 852h

Ustanovenia upravujú zodpovednosť obchodníka za vady digitálneho plnenia.

§ 852h odsek 1 ustanovuje dvojnásobnú dobu zodpovednosti obchodníka za jednorazové dodania digitálneho plnenia a na digitálne plnenie dodávané ako súbor jednotlivých plnení. Obchodník v zmysle tohto odseku zodpovedá iba za vady, ktoré existovali v čase dodania a prejavia sa do dvoch rokov od tohto momentu.

Odsek 2 zavádza zodpovednosť obchodníka za vady trvajúcu počas dohodnutej doby dodávania v prípade nepretržitého dodávania digitálneho plnenia. Obchodník v zmysle tohto odseku zodpovedá za všetky vady, ktoré sa vyskytnú alebo prejavia počas dohodnutej doby.

Odsek 3 precizuje zodpovednosť obchodníka za vady v súvislosti s nesprávnou integráciou digitálneho plnenia.

Odsek 5 zavádza výnimku zo zodpovednosti obchodníka za vady spôsobenú nenainštalovaním aktualizácie spotrebiteľom.

Podľa odseku 6 obchodník pri vytknutí vady bezodkladne poskytne spotrebiteľovi potvrdenie o vytknutí vady a o lehote, v ktorej obchodník v súlade s § 507 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona vadu odstráni. Obchodník je povinný vadu odstrániť v primeranej lehote (vysvetlenie konceptu primeranej lehoty sa nachádza pri § 623 a primerane sa uplatní aj pri digitálnom plnení). Uvedené potvrdenie zabezpečí, že spotrebiteľ bude vedieť preukázať, že vadu u obchodníka vytkol a informácia o primeranej lehote je dôležitá z dôvodu uplatňovania ďalších práv podľa § 852l Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona. Potvrdenie obchodník poskytne v písomnej forme, čo znamená, že môže ísť aj o potvrdenie v elektronickej podobe zaslané formou e-mailu alebo iným spôsobom.

Ak obchodník odmieta zodpovednosť za vady, dôvody odmietnutia písomne oznámi spotrebiteľovi, pričom písomným oznámením možno aj v tomto prípade rozumieť napríklad aj oznámenie e-mailom.

K § 852i

Ustanovenia odsekov 1, 2, a 3 upravujú dôkazné bremeno obchodníka týkajúce sa dodania digitálneho plnenia a existencie väd.

Odsek 4 ustanovuje možnosť obchodníka zbaviť sa dôkazného bremena podľa odsekov 2 a 3.

Odsek 5 ustanovuje povinnosť spotrebiteľa poskytnúť obchodníkovi primeranú súčinnosť potrebnú na zistenie, či dôvod vady digitálneho plnenia spočíva v digitálnom prostredí spotrebiteľa. Táto povinnosť spotrebiteľa by mala spotrebiteľa čo najmenej zaťažovať a v žiadnom prípade by uvedené nemalo slúžiť ako právny základ prenesenia povinnosti identifikovať vadu a vykonať nápravu z obchodníka na spotrebiteľa. S touto povinnosťou musí byť spotrebiteľ pred uzavretím zmluvy jasným a zrozumiteľným spôsobom oboznámený.

K § 852j, § 852k a § 852l

Ustanovenia upravujú práva zo zodpovednosti obchodníka za vady digitálneho plnenia. Spotrebiteľ má podľa týchto ustanovení právo na odstránenie vady podľa § 852k, právo na primeranú zľavu z ceny podľa § 852l alebo právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 852l a § 852m.

Na tomto mieste je potrebné rozlišovať aj medzi vytknutím vady digitálneho plnenia u obchodníka a uplatnením práv zo zodpovednosti za vady digitálneho plnenia na súde. Podľa § 852j vytknutie vady digitálneho plnenia u obchodníka nie je podmienkou na uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady na súde. Spotrebiteľ bude teda môcť uplatňovať práva zo zodpovednosti za vady digitálneho plnenia na súde priamo, bez potreby predchádzajúceho vytknutia vady u obchodníka, ktoré však bude naďalej predpokladom pre nápravu zo strany obchodníka mimo súdneho konania. Nemožnosť podmieniť uplatňovanie práv zo zodpovednosti za vady digitálneho plnenia na súde vytknutím vady u obchodníka má svoj základ v smernici (EÚ) 2019/770, ktorej znenie takúto možnosť neupravuje a podľa recitálu 11 predmetnej smernice členské štáty nemôžu stanoviť v rozsahu pôsobnosti tejto smernice formálne alebo hmotnoprávne požiadavky nad rámec úpravy smernice, ako napríklad zaviesť povinnosť spotrebiteľa informovať obchodníka o vade digitálneho plnenia v určitej lehote. Uvedené predstavuje rozdiel oproti úprave zodpovednosti za vady pri spotrebiteľskej kúpnej zmluve v § 621 Občianskeho zákonníka, ktorá predstavuje transpozíciu smernice (EÚ) 2019/771. Na ustanovenie § 852j v odseku 2 nadväzuje aj osobitná úprava rozhodného momentu začatia plynutia premlčacej lehoty na uplatnenie nárokov zo zodpovednosti za vady na súde v § 508 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona.

Ustanovenia § 509 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona sa primerane uplatnia aj pri vytýkaní väd a uplatňovaní práv zo zodpovednosti za vady na súde v prípade digitálneho plnenia. Spotrebiteľ má aj pri digitálnom plnení právo na náhradu účelne vynaložených nákladov v súvislosti s vytknutím vady, za ktorú zodpovedá obchodník, a uplatnením práv zo zodpovednosti za vady a súd mu v prípade úspešného uplatnenia práv zo zodpovednosti za vady môže priznať primerané finančné zadosťučinenie.

Odstránenie vady je často najmenej invazívnym riešením pre obchodníka aj spotrebiteľa. Spotrebiteľ má po vytknutí vady právo na to, aby bola vada digitálneho plnenia odstránená bezplatne, bez toho, aby mu toto odstránenie spôsobovalo závažné ťažkosti, a v primeranej lehote. V zmysle § 507 ods. 1 tretej vety Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona ide o

najkratší možný čas, ktorý obchodník potrebuje na posúdenie vady a na jej odstránenie. Bližšie k tomuto pojmu pozri odôvodnenie k § 623 Občianskeho zákonníka v znení návrhu zákona a recitál 64 smernice (EÚ) 2019/770.

V prípade, že odstránenie vady nie je možné alebo ak by si takáto oprava vyžadovala neprimerané náklady, ustanovenie priznáva obchodníkovi právo odmietnuť odstránenie takejto vady.

Zo znenia § 852l odseku 1, ako aj zo samotnej systematiky ustanovení § 852j až 852m je zrejmé, že zľava z ceny predstavuje vyšší stupeň vo vzťahu k odstráneniu vady. Zľava z ceny musí byť primeraná, pričom v prípade nepretržitého dodávania má spotrebiteľ právo iba na zľavu z ceny za čas, počas ktorého digitálne plnenie nespĺňalo požiadavky. Ak je napríklad digitálne plnenie na streamovacej platforme poskytované na báze mesačných poplatkov a toto digitálne plnenie nebolo dostupné po určitý počet hodín alebo dní, spotrebiteľ by mal mať nárok na zľavu z ceny v podobe alikvotnej časti mesačného poplatku zodpovedajúcej času, počas ktorého vada trvala. Krátkodobé prerušenia by však nemali byť považované za vady.

Odstúpenie od zmluvy by malo byť vnímané ako *ultima ratio* riešenie spomedzi troch možností, ktoré § 852j spotrebiteľovi ponúka. Návrh zákona v § 852l odsek 4 zohľadňuje krajný charakter tejto možnosti a spotrebiteľovi dáva v prípade digitálneho plnenia, za ktoré uhradil cenu, možnosť odstúpiť iba v prípade, že vada nie je zanedbateľná. Dôkazné bremeno o zanedbateľnosti vady nesie obchodník.

V prípade digitálneho plnenia, za ktoré neposkytol spotrebiteľ protiplnenie v podobe zaplattenia ceny, ale v podobe osobných údajov, nie je prakticky možná zľava z ceny. V takom prípade má spotrebiteľ iba právo na odstránenie väd alebo právo od zmluvy odstúpiť z dôvodov podľa § 852l odseku 1, akoby šlo o zľavu z ceny. Zanedbateľnosť vady tak v tomto prípade nie je kritériom na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 852j ods. 3 má spotrebiteľ právo odoprieť zaplatiť obchodníkovi cenu alebo jej časť, kým si obchodník nesplní povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zodpovednosti za vady. Po tom, čo si obchodník uvedené povinnosti splní, je spotrebiteľ povinný dodatočne bez zbytočného odkladu zaplatiť obchodníkovi cenu alebo jej časť. Toto ustanovenie má chrániť spotrebiteľa, ktorý sa domnieva, že mu nebolo poskytnuté riadne plnenie. Predmetné právo je však podmienené tým, že spotrebiteľ si svoju povinnosť splnil a v čase vytknutia vady nie je v omeškani so zaplattením ceny alebo jej časti.

K § 852m

Ustanovenia predmetného paragrafu upravujú práva a povinnosti spotrebiteľa a obchodníka vyplývajúce z odstúpenia od zmluvy. Obchodník by sa mal zdržať používania obsahu, ktorý spotrebiteľ poskytol obchodníkovi alebo vytvoril počas dodávania digitálneho plnenia, s výnimkou osobných údajov. Takýto obsah by mal zahŕňať napríklad fotografie, videá, zvukové nahrávky, text alebo statusy na sociálnej sieti. Odsek 5 stanovuje výnimky z tejto povinnosti a umožňuje vo vybraných prípadoch naďalej používať obsah vytvorený alebo poskytnutý spotrebiteľom.

Aby nebol spotrebiteľ odradený od odstúpenia od zmluvy z dôvodu, že mu bude odopretý prístup k obsahu, ktorý v priebehu užívania digitálneho plnenia vytvoril alebo poskytol obchodníkovi, má spotrebiteľ právo na sprístupnenie tohto obsahu po ukončení zmluvy, ak o to požiada. Tento obsah by mal byť spotrebiteľovi sprístupnený v primeranej lehote, bezplatne, v bežne používanom a strojovo čitateľnom formáte (t. j. tak, aby mal spotrebiteľ prístup k obsahu

s využitím bežného hardvéru a softvéru vzhľadom na povahu obsahu) a bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa. Odsek 5 zároveň zavádza výluky z tejto povinnosti.

K § 852n

Ustanovenie zavádza regresný nárok obchodníka voči tretím osobám v dodávateľskom reťazci v súvislosti s účelne vynaloženými nákladmi, ktoré obchodníkovi vznikli v dôsledku uplatnenia práv spotrebiteľom z nedodania digitálneho plnenia, vytknutia vady alebo z uplatnenia práv zo zodpovednosti za vady.

K bodu 30

Novelizčný bod zavádza dvadsiatu šiestu hlavu pozostávajúcu z § 879x, ktorý obsahuje prechodné ustanovenie k úpravám od účinnosti návrhu zákona.

Novozavádzané ustanovenia o spotrebiteľskej kúpnej zmluve a spotrebiteľskej zmluve o zhotovení veci na zákazku sa budú vzťahovať na zmluvy uzavreté až po nadobudnutí účinnosti návrhu zákona. Avšak, pokiaľ ide o ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách s digitálnym plnením, tieto sa budú vzťahovať aj na právne vzťahy s digitálnym plnením, ktoré síce vzniknú pred nadobudnutím účinnosti návrhu zákona, ale k dodaniu digitálneho plnenia dôjde najskôr v deň nadobudnutia účinnosti návrhu zákona. Tým však nie je dotknutá aplikovateľnosť ustanovení o vzniku právnych vzťahov a nárokov z nich podľa predpisov účinných pred nadobudnutím účinnosti návrhu zákona.

K bodu 31

Novelizčný bod uvádza aktualizovaný zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie, ktorý tvorí prílohu Občianskeho zákonníka.

K čl. III (zákon NR SR č. 202/1995 Z. z.)

K bodu 1

Z dôvodu doplnenia nového § 14 do Devízového zákona týkajúceho sa reklamácií obchodov s devízovými hodnotami je potrebné pre tieto reklamácie zaviesť legislatívnu skratku „reklamácia“ na prvom mieste, kde sa v zákone vyskytuje. Vyprecizovaním ustanovenia § 13 ods. 5 písm. e) sa zároveň jednoznačne rozlíši medzi reklamáciami súvisiacimi s vykonávaním obchodov s devízovými hodnotami a sťažnosťami súvisiacimi s vykonávaním obchodov s devízovými hodnotami, keďže na konci citovaného ustanovenia má zákon na mysli informovanie klientov len o nákladoch spojených s reklamáciami súvisiacimi s vykonávaním obchodov s devízovými hodnotami.

K bodu 2

Vecným dôvodom doplnenia nového § 14 do Devízového zákona je zachovanie súčasného štandardu ochrany finančného spotrebiteľa vo vzťahu k obchodom s devízovými hodnotami, ktoré pre klientov poskytujú zmenárne. Návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa sa ruší súčasný zákon č. 250/2007 Z. z. a návrh zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) v spojení s novelou Občianskeho zákonníka (čl. II) neobsahuje podrobnejšiu úpravu uplatnenia zodpovednosti za vady služieb, resp. reklamačného konania v takom rozsahu, v akom ju upravuje súčasný § 18 zákona č. 250/2007 Z. z. Rámcová právna úprava pre uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady služieb [čl. I § 3 ods. 1 písm. c) a § 4 ods. 1 písm. j) a k)] v návrhu zákona môže byť podľa povahy konkrétnej služby a potrieb trhu nahradená detailnejšou právnou úpravou. Právna

úprava reklamácií obchodov s devízovými hodnotami tak bude predmetom Devízového zákona. Pre vysvetlenie je ešte potrebné doplniť, že reklamácie obchodov s devízovými hodnotami, ktoré poskytujú banky a pobočky zahraničných bánk, sú riešené v rámci novelizačného článku k zákonu č. 483/2001 Z. z. (čl. VI), v ktorom sú tieto obchody obsiahnuté v definičnom pojme „bankové obchody“.

K bodu 3

Prechodné ustanovenie k neukončeným reklamačným konaniam.

K čl. IV (zákon č. 147/2001 Z. z.)

K bodu 1

Ide o terminologické zosúladienie zákona o reklame a zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 2

Legislatívno-technická úprava, návrh na vypustenie z dôvodu nadbytočnosti a objavujúcim sa snahám o limitovanie rozsahu regulácie reklamy striktným výkladom predmetného ustanovenia.

K bodu 3

Medzi všeobecné požiadavky na reklamu sa dopĺňa požiadavka uviesť jednotkovú cenu tovaru, ak to vyžaduje osobitný predpis. Jednotková cena tovaru je definovaná v návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa. Z uvedeného dôvodu sa zároveň navrhuje aj doplnenie poznámky pod čiarou s priamym odkazom na túto legálnu definíciu jednotkovej ceny tovaru.

K bodu 4

Úprava odkazu na právny predpis, podľa ktorého postupuje Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu.

K bodu 5

Navrhuje sa zosúladienie § 10 novelizovaného zákona s návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa. Postupy orgánov dohľadu sú detailne rozpracované v článku I návrhu zákona, preto duplicitná úprava v zákone o reklame nie je potrebná.

K bodom 6 a 7

Zosúladuje sa ustanovenie o sankciách s novou úpravou návrhu zákona, predovšetkým sa odstraňujú duplicity. V rámci predmetného novelizačného bodu sa revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť tým, že sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat povinnej osoby. Nadalej však je absolútny strop sadzby pokuty určený aj pevnou sumou, keďže cieľom sankcionovania v oblasti ochrany spotrebiteľa nie je likvidácia dohliadaných osôb. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa za porušenie povinnosti ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá uvedené v čl. I § 42 ods. 3 návrhu

zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčísľujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat dohľadanej osoby nie je možné zistiť, nemala žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadziieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovné ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu porušiteľa v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických pokynov.

K bodu 8

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia v nadväznosti na novú právnu úpravu.

K bodom 9 a 10

Z transpozičnej prílohy sa vypúšťajú smernice EÚ, ktoré už nie sú účinné a do transpozičnej prílohy sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006).

K čl. V (zákon č. 483/2001 Z. z.)

K bodu 1

Novelizáčným bodom sa dopĺňa výnimka z povinnosti zriadiť a viesť osobitný účet na úhradu nákladov na volebnú kampaň pre prípady bánk alebo pobočiek zahraničných bánk, ktoré nevedú platobné účty spotrebiteľom.

K bodom 2 a 3

Navrhuje sa aktualizácia poznámok pod čiarou z dôvodu zrušenia zákona č. 250/2007 Z. z. v zmysle čl. I § 55 prvého bodu návrhu zákona.

K bodom 4 a 5

Novelizáčnými bodmi sa navrhuje doplnenie a legislatívno-technická úprava v nadväznosti na možnosť orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa oboznamovať sa aj s informáciami, ktoré sú predmetom bankového tajomstva, konkrétne s informáciou o majiteľovi bankového účtu. Základom pre priznanie oprávnenia je čl. 9 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, ale v podmienkach Slovenskej republiky sa implementuje len v obmedzenom (nevyhnutnom) rozsahu.

K prelomeniu bankového tajomstva môže v praxi dôjsť napríklad vtedy, keď orgán dohľadu v rámci svojej dohľadovej činnosti objaví podvodný e-shop, ktorý spotrebiteľovi umožní vykonať objednávku tovaru, ale samotný tovar spotrebiteľovi nie je doručený. Následne dochádza k problémom s vrátením peňazí po odstúpení spotrebiteľa od zmluvy. Pre častú absenciu korektných kontaktných údajov obchodníka býva pre orgány dohľadu jediným zachytným bodom číslo bankového účtu, na ktoré spotrebiteľ poslal svoje peniaze. Vďaka navrhovanej právnej úprave si orgány dohľadu budú môcť písomne vyžiadať od bánk veľmi smerodajné informácie súvisiace s obchodníkom, informáciu, kto je majiteľom dotknutého bankového účtu. Je dôležité poznamenať, že orgány dohľadu nie sú na základe tohto ustanovenia oprávnené disponovať všetkými (aj s predmetom dohľadu nesúvisiacimi) informáciami o majiteľovi účtu, ktoré sú predmetom bankového tajomstva. Cieľom tejto

právnej úpravy je sprístupniť orgánom dohľadu len tie informácie, ktoré sú potrebné, resp. nevyhnutné na účinnú a efektívnu realizáciu výkonu dohľadu.

K bodu 6

Vecným dôvodom ustanovenia je zachovanie súčasného štandardu ochrany finančného spotrebiteľa vo vzťahu k bankovým obchodom uskutočňovaným bankou a pobočkou zahraničnej banky podľa zákona č. 483/2001 Z. z. Návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa sa ruší súčasný zákon č. 250/2007 Z. z. a návrh zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) v spojení s novelou Občianskeho zákonníka (čl. II) neobsahuje podrobnejšiu úpravu uplatnenia zodpovednosti za vady služby, resp. reklamačného konania v takom rozsahu, v akom ju upravuje súčasný § 18 zákona č. 250/2007 Z. z. Rámcová právna úprava pre uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady služieb [čl. I § 3 ods. 1 písm. c) a § 4 ods. 1 písm. j) a k)] v návrhu zákona môže byť podľa povahy konkrétnej služby a potrieb trhu nahradená detailnejšou právnou úpravou. Právna úprava reklamácií bankových obchodov uskutočňovaných bankou a pobočkou zahraničnej banky tak bude predmetom zákona č. 483/2001 Z. z.

Banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedajú za vzniknuté vady súvisiace s uskutočneným bankovým obchodom a sú povinné informovať spotrebiteľa o možnosti reklamácie. Spotrebiteľ má právo podať reklamáciu v ktoromkoľvek mieste, kde banka a pobočka zahraničnej banky vykonáva svoju činnosť a v ktorom je prijatie reklamácie možné. Banka a pobočka zahraničnej banky majú povinnosť vydať potvrdenie o prijatí reklamácie, rozhodnúť o oprávnenosti reklamácie bezodkladne a vybaviť reklamáciu do 30 dní odo dňa uplatnenia reklamácie, v zložitých prípadoch do 3 mesiacov odo dňa uplatnenia reklamácie.

Pri uplatnení reklamácie prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie (napríklad telefonicky, telefaxom, poštou, e-mailom) sa upravuje povinnosť vydať doklad o uplatnení reklamácie tak, aby sa zohľadnila praktická realizovateľnosť tejto povinnosti. Za možnosť preukázať uplatnenie reklamácie iným spôsob sa považuje akýkoľvek doklad, ktorý preukazuje túto skutočnosť, napríklad poštový podací lístok. Reklamačný poriadok má byť zverejnený na ich webovom sídle a na viditeľnom mieste dostupnom pre spotrebiteľa v mieste, kde banka alebo pobočka zahraničnej banky vykonáva svoju činnosť

K bodu 7

Ide o prechodné ustanovenie, ktoré upravuje dokončenie začatých reklamačných konaní.

K čl. VI (zákon č. 128/2002 Z. z.)

K bodu 1

Navrhuje sa zosúladenie predmetu právnej úpravy v § 1 novelizovaného zákona s návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa nahradením pojmov výrobok a služba súhrnným pojmom produkt.

K bodu 2

Nové navrhované znenie negatívneho vymedzenia predmetu právnej úpravy zákona o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa nevymenúva priamo konkrétne produkty, na ktoré sa štátna kontrola vnútorného trhu podľa novelizovaného zákona nevzťahuje, ale exemplifikatívne odkazuje prostredníctvom poznámky pod čiarou na osobitné právne predpisy, na ktoré sa kontrola podľa tohto zákona nevzťahuje.

K bodu 3

Navrhovanou úpravou § 2 sa vymedzujú kompetencie Slovenskej obchodnej inšpekcie naprieč vnútorným trhom, najmä vo vzťahu k osobitným predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa v špecifických oblastiach alebo bezpečnosť výrobkov.

K bodu 4

Legislatívno-technická úprava za účelom terminologického zjednotenia názvov inšpektorátov Slovenskej obchodnej inšpekcie.

K bodom 5 a 6

Formou dobrovoľnej súčinnosti/spolupráce s orgánom dohľadu môže byť tiež osobná účasť na úkone dohľadu v pozícii prizvanej osoby alebo poverenej osoby.

Prizvanou osobou je zamestnanec iného orgánu verejnej moci (napr. iného orgánu dohľadu v rámci spoločnej kontrolnej akcie) alebo obdobného orgánu z iného členského štátu či Európskej komisie (v rámci spoločných postupov v zmysle právnych predpisov EÚ, na účely študijných návštev a pod.).

Poverená osoba je akákoľvek iná spolupracujúca fyzická osoba, ktorá môže participovať predovšetkým na kontrolnom nákupe, a to najmä v prípade, ak by výkon úkonu samotným orgánom dohľadu nebol účinný (napr. totožnosť zamestnanca orgánu dohľadu by bola prezradená, ide o špecifické tovary a služby určené najmä/len pre vymedzený okruh užívateľov - napr. podľa veku, miesta bydliska a pod.) alebo poverenie tretej osoby zefektívni výkon dohľadu v porovnaní s tradičným spôsobom (napr. potreba zabezpečenia doručenia zásielky z e-shopu na adresu odlišnú od sídla orgánu dohľadu).

V prípade poverenia inej fyzickej osoby, orgán dohľadu (Slovenská obchodná inšpekcia) vydá poverenej osobe poverenie, ktoré bude určovať rozsah jej oprávnení a povinností (je na zvážení orgánu dohľadu, aký rozsah oprávnení a právomocí poverenej osobe zverí, mal by však pamätať na požiadavku primeranosti a účinnosti výkonu dohľadu a zákonné limity). K motivácii fyzických osôb pomáhať orgánom dohľadu pri výkone dohľadu má prispieť tiež právo poverenej osoby na odmenu. Ponecháva sa možnosť upraviť odmeňovanie poverených osôb formou interného predpisu orgánu dohľadu vzhľadom na rozdielne potreby spolupráce s poverenými osobami (využitie poverenej osoby môže byť raz potrebné na výkon kontrolného nákupu v rôznych prevádzkach v priebehu jedného dňa, ale inokedy len napríklad na prevzatie zásielky v rámci kontrolného nákupu z e-shopu, na samotné vykonanie kontrolného nákupu z e-shopu a následné preverenie rešpektovania práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy bez uvedenia dôvodu...). Slovenská obchodná inšpekcia si prostredníctvom vnútorných predpisov bude môcť flexibilnejšie upraviť odmeňovanie poverených osôb v závislosti od svojich individuálnych potrieb a možností, a to aj so zohľadnením náhrady nákladov, ktoré poverenej osobe vzniknú v rámci spolupráce.

Ustanovenie sa preberá z článku I návrhu zákona z dôvodu, že pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie je širšia ako kontrola povinností podľa návrhu zákona.

K bodu 7

Ide o aktualizáciu poznámky pod čiarou vzhľadom na zmenené požiadavky aplikačnej praxe. Ustanovenie upravuje, v ktorých prípadoch môže Slovenská obchodná inšpekcia využívať pri kontrole spoluprácu s maloletými, samozrejme so súhlasom ich zákonných zástupcov. Spočiatku išlo len o predaj tabakových výrobkov maloletým, ale v súčasnosti platné právne predpisy regulujú vekovú hranicu napríklad aj pre predaj pyrotechnických výrobkov.

K bodu 8

Navrhuje sa primerané obmedzenie práv a povinností inšpektorov vo vzťahu k maloletým osobám, s ktorými Slovenská obchodná inšpekcia spolupracuje pri špecifických typoch kontrol vnútorného trhu.

K bodu 9

Ide o precizovanie podmienok na vykonávanie činnosti inšpektora Slovenskej obchodnej inšpekcie. Slovenská obchodná inšpekcia má široký rozsah pôsobnosti a musí dôsledne dbať na zabezpečenie odbornej spôsobilosti svojich zamestnancov. Novoprijatí zamestnanci na pozíciu inšpektora, rovnako ako aj tí, ktorí aktívne nevykonávali činnosť inšpektora (napr. z dôvodu materskej dovolenky, rodičovskej dovolenky, neplateného voľna...) musia absolvovať skúšku osobitnej odbornej spôsobilosti. Odborná spôsobilosť inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie je nevyhnutným predpokladom pre riadny výkon jej pôsobnosti, keďže ovplyvňuje aj zákonnosť a správnosť rozhodovacej činnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie.

Legislatívno-technicky sa precizujú aj ustanovenia k požiadavke na bezúhonnosť inšpektorov a preukazovanie bezúhonnosti.

K bodu 10

Precizuje sa ustanovenie o preukazovaní inšpektora Slovenskej obchodnej inšpekcie a vyhotovovaní písomnej dokumentácie z výkonu kontroly v nadväznosti na čl. I návrhu zákona.

K bodu 11

Legislatívno-technická úprava za účelom precizovania podmienok výkonu dohľadu inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie na mieste. Ide o zosúladenie s návrhom nového zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I).

K bodu 12

Legislatívno-technická úprava, vypustenie z dôvodu nadbytočnosti a neaktuálnosti.

K bodu 13

Legislatívno-technická úprava (aktualizácia poznámky pod čiarou). Ukladanie pokút v blokovanom konaní je ojedinelou kompetenciou inšpektorov Slovenskej obchodnej inšpekcie.

K bodu 14

Navrhuje sa precizovanie znenia oprávnenia inšpektora Slovenskej obchodnej inšpekcie nahliadať a vyžadovať dokumentáciu k výrobkom. Do pôsobnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie nepatria len tzv. určené výrobky, ktoré sú označené značkou CE, preto je potrebné toto oprávnenie formulovať všeobecnejšie.

K bodu 15

Ide o legislatívno-technickú úpravu s cieľom zjednotiť terminológiu v čl. I a v zákone č. 128/2002 Z. z. Namiesto slovného spojenia „utajená identita“ sa navrhuje používať „utajená totožnosť“.

K bodu 16

Ide o určenie funkčnej príslušnosti pre výkon niektorých oprávnení v zmysle návrhu zákona (vydávanie predbežných opatrení a opatrení o blokovani, výzva na zmenu alebo odstránenie obsahu zverejneného na online rozhraní, na zamedzenie prístupu spotrebiteľov k online rozhraniu alebo na uverejnenie upozornenia pre spotrebiteľov prístupujúcich k online rozhraniu). Ustanovuje sa príslušnosť inšpektora Slovenskej obchodnej inšpekcie.

K bodu 17

Ide o legislatívno-technickú úpravu, pretože táto časť ustanovenia je už v súčasnosti nesprávna. Navyše za zverejňovanie informácií zodpovedá Slovenská obchodná inšpekcia ako orgán, nie konkrétni inšpektori.

K bodu 18

Preberá sa úprava z čl. I § 31 návrhu zákona – kontrolný nákup. Účelom je zjednotenie režimu kontrolných nákupov, ktoré Slovenská obchodná inšpekcia vykonáva v rámci dohľadu nad dodržiavaním povinností v oblasti ochrany spotrebiteľa s kontrolnými nákupmi, ktoré vykonáva v rámci iných častí svojej pôsobnosti, ktoré prekračujú rámec ochrany spotrebiteľa (napr. bezpečnosť výrobkov, dohľad nad energeticky významnými výrobkami...).

K bodu 19

Úprava v nadväznosti na znenie čl. I. Cieľom je zosúladienie postupov Slovenskej obchodnej inšpekcie pri výkone dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa podľa návrhu zákona a v iných oblastiach jej pôsobnosti.

K bodu 20

Stanovuje sa minimálna lehota, nie kratšia ako 15 dní, na uhradenie nákladov vzoriek a skúšok na overenie bezpečnosti, kvality a zhody výrobkov zo strany kontrolovanej osoby v prípade, ak deklarovaná bezpečnosť, zhoda alebo kvalita výrobkov preukázateľne nebola v súlade s osobitnými predpismi. Úprava sa zosúladí so znením čl. I.

K bodu 21

Vypúšťa sa odkaz na legálnu definíciu služby informačnej spoločnosti podľa zákona č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z. Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodu 22

V ustanovení o spolupráci Slovenskej obchodnej inšpekcie s Finančnou správou Slovenskej republiky sa vypúšťa zmienka o právach duševného vlastníctva, pretože kontrola falzifikátov je v pôsobnosti Finančnej správy Slovenskej republiky a Slovenská obchodná inšpekcia už dlhodobo v tejto oblasti neposkytuje súčinnosť.

K bodu 23

Doplňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu postupov pri výkone dohľadu Slovenskou obchodnou inšpekciou podľa zákona č. 128/2002 Z. z.

K čl. VII (zákon č. 244/2002 Z. z.)

K bodu 1

V nadväznosti na zmenu používanej terminológie v návrhu zákona a v Občianskom zákonníku sa aj v zákone č. 244/2002 Z. z. navrhuje termín „dodávateľ“ nahradiť pojmom „obchodník“.

K bodu 2

Navrhuje sa vypustenie poznámky pod čiarou z dôvodu zrušenia zákona č. 250/2007 Z. z. v zmysle čl. I § 55 prvého bodu návrhu zákona a s ohľadom na skutočnosť, že v normatívnom texte zákona č. 244/2002 Z. z. sa predmetný odkaz 13c nenachádza.

K čl. VIII (zákon č. 22/2004 Z. z.)

K bodu 1

Novelizačným bodom sa upravuje znenie prelomenia zákazu uzatvoriť zmluvu o zabezpečení záväzkov prostredníctvom elektronických zariadení. Takúto zmluvu bude možné uzatvoriť prostredníctvom elektronických zariadení aj medzi podnikateľmi pri výkone ich podnikateľskej činnosti. Navrhovaná úprava reaguje na vývoj v oblasti elektronického uzatvárania zmlúv a zosúladzuje vnútroštátnu právnu úpravu so smernicou 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000).

K bodu 2

Novelizuje sa ustanovenie o dohľade v nadväznosti na návrh zákona o ochrane spotrebiteľa s doplnením priameho odkazu na návrh zákona prostredníctvom poznámky pod čiarou.

K bodu 3

Doplňajú sa ustanovenia o sankciách v súlade s novou úpravou v čl. I návrhu zákona. V rámci predmetného novelizačného bodu sa upravujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektivizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat povinnej osoby. Naďalej však je absolútny strop sadzby pokuty určený aj pevnou sumou, keďže cieľom sankcionovania v oblasti ochrany spotrebiteľa nie je likvidácia dohliadaných osôb. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa za porušenie povinnosti ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 42 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto doplňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat dohliadanej osoby nie je možné zistiť, nemala žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovne ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu porušiteľa v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií

priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických pokynov.

K bodu 4

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu postupov pri výkone dohľadu nad povinnosťami ustanovenými v tomto zákone.

K čl. IX (zákon č. 43/2004 Z. z.)

K bodu 1

Vecným dôvodom ustanovenia je zachovanie súčasného štandardu ochrany finančného spotrebiteľa vo vzťahu k službám poskytovaným dôchodkovou správcovskou spoločnosťou podľa zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 43/2004 Z. z.“). Návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa sa ruší súčasný zákon č. 250/2007 Z. z. a návrh zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) v spojení s novelou Občianskeho zákonníka (čl. II) neobsahuje podrobnejšiu úpravu uplatnenia zodpovednosti za vady služby, resp. reklamačného konania v takom rozsahu, v akom ju upravuje súčasný § 18 zákona č. 250/2007 Z. z. Rámcová právna úprava pre uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady služieb [čl. I § 3 ods. 1 písm. c) a § 4 ods. 1 písm. j) a k)] v návrhu zákona môže byť podľa povahy konkrétnej služby a potrieb trhu nahradená detailnejšou právnou úpravou. Vybavovanie sťažností týkajúcich sa služieb poskytovaných dôchodkovou správcovskou spoločnosťou tak bude upravené v zákone č. 43/2004 Z. z.

K bodu 2

Ide o prechodné ustanovenie k uplatneným a nevybaveným sťažnostiam.

K čl. X (zákon č. 420/2004 Z. z.)

V nadväznosti na zmenu používanej terminológie v návrhu zákona a v Občianskom zákonníku sa aj v zákone č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov navrhuje termín „dodávateľ“ nahradiť pojmom „obchodník“.

K čl. XI (zákon č. 650/2004 Z. z.)

K bodu 1

Vecným dôvodom ustanovenia je zachovanie súčasného štandardu ochrany finančného spotrebiteľa vo vzťahu k službám poskytovaným doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou podľa zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 650/2004 Z. z.“). Návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa sa ruší súčasný zákon č. 250/2007 Z. z. a návrh zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) v spojení s novelou Občianskeho zákonníka (čl. II) neobsahuje podrobnejšiu úpravu uplatnenia zodpovednosti za vady, resp. reklamačného konania v takom rozsahu, v akom ju upravuje súčasný § 18 zákona č. 250/2007 Z. z. Rámcová právna úprava pre uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady služieb [čl. I § 3 ods. 1 písm. c) a § 4 ods. 1 písm.

j) a k)] v návrhu zákona môže byť podľa povahy konkrétnej služby a potrieb trhu nahradená detailnejšou právnou úpravou. Vybavovanie sťažností týkajúcich sa služieb poskytovaných doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou tak bude upravené v zákone č. 650/2004 Z. z.

K bodu 2

Ide o prechodné ustanovenie k uplatneným a nevybaveným sťažnostiam.

K čl. XII (zákon č. 747/2004 Z. z.)

K bodom 1 až 3

Navrhuje sa aktualizácia poznámok pod čiarou z dôvodu zrušenia zákona č. 250/2007 Z. z. v zmysle čl. I § 55 prvého bodu návrhu zákona.

K bodu 4

Ustanovenie § 18 ods. 13 je potrebné upraviť v záujme zabezpečenia súladu medzi znením § 18 ods. 13 a znením nového § 35ea ods. 1 a 6 o doručovaní novo navrhovaných opatrení o blokovani a výziev NBS predchádzajúcim opatreniam o blokovani. Skrátená lehota pre doručovanie verejnou vyhláškou (zverejnenie počas troch dní na webovom sídle Národnej banky Slovenska) sa vzťahuje na doručovanie výzvy podľa § 35ea ods. 1, opatrenia o blokovani a predbežného opatrenia podľa § 35e ods. 3.

K bodu 5

Ustanovenie sa dopĺňa z dôvodu zamedzenia prípadného zneužívania inštitútu dobrovoľného opatrenia na zbavenie sa zodpovednosti za porušenie ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, prostredníctvom uplynutia premlčacej lehoty.

K bodom 6 a 7

Navrhuje sa legislatívne precizovanie uvedených ustanovení v záujme ich harmonizácie s účinným znením vecne súvisiacich ustanovení tohto i iných právnych predpisov, a to v záujme predchádzania aplikačných nejasností, a tým efektívnejšieho výkonu dohľadu.

K bodom 8, 10, 13 a 16

Do zákona č. 747/2004 z. z. sa dopĺňajú ustanovenia o dobrovoľnom opatrení, opatrení o blokovani online rozhrania a blokovani online rozhrania ako druh sankcie (vychádzajú z minimálnych právomocí podľa čl. 9 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení). Znenie vychádza z piatej a šiestej časti článku I návrhu zákona. Osobitná úprava týchto inštitútov tiež v zákone č. 747/2004 Z. z. bola zvolená z dôvodu, že postupy Národnej banky Slovenska pri výkone dohľadu (vrátane dohľadu v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov) sú upravené primárne (a komplexne) v zákone č. 747/2004 Z. z. s vylúčením subsidiárneho uplatňovania správneho poriadku a s existenciou viacerých procesných osobitostí, ktoré by spôsobovali, že v článku I by museli byť na viacerých miestach zavedené výnimky pre Národnú banku Slovenska, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na zrozumiteľnosť a prehľadnosť legislatívneho textu.

K bodu 9

Navrhuje sa aktualizácia poznámky pod čiarou, ktorá odkazuje na úpravu nekalých obchodných praktík.

K bodom 11, 12, 14, 15, 18 a 19

Novelizačným bodom 10 sa zabezpečuje transpozícia sankčných ustanovení uvedených v čl. 1 a 3 smernice (EÚ) 2019/2161 a prispôsobujú sa ním už existujúce sankčné ustanovenia pri postihovaní používania nekalých zmluvných podmienok a nekalých obchodných praktík dohliadanými subjektmi finančného trhu v prípade vnútroštátneho porušenia predpisov na ochranu spotrebiteľa. Zavádzajú sa demonštratívne kritériá, ktoré sa uplatňujú pri rozhodovaní o druhu sankcie a jej výmere. Novelizačné body 7, 8, 11, 14 a 15 predstavujú vecné a legislatívno-technické úpravy nadväzujúce na novelizačný bod 10.

K bodu 17

Novelizačným bodom sa zabezpečuje náležitá transpozícia čl. 1 a 3 smernice (EÚ) 2019/2161 a prispôsobujú sa ním už existujúce sankčné ustanovenia pri postihovaní používania nekalých zmluvných podmienok a nekalých obchodných praktík dohliadanými subjektmi finančného trhu v prípade tzv. koordinovaného postupu pri postihovaní rozšíreného porušovania právnych predpisov a rozšíreného porušovania právnych predpisov s rozmerom Únie podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

K bodu 20

Novelizačným bodom sa rozširuje zoznam procesov, na ktoré sa primerane vzťahuje ustanovenie o doručovaní aj na doručovanie výzvy podľa nového § 35ea ods. 1.

K bodu 21

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia v nadväznosti na zmeny v predchádzajúcich novelizačných bodoch.

K čl. XIII (zákon č. 129/2010 Z. z.)

K bodom 1 a 9

V nadväznosti na doplnenie ustanovenia § 20g sa primerane upravuje ustanovenie § 1 ods. 5 a § 24 ods. 4 tak, aby zostal zachovaný súčasný štandard ochrany finančného spotrebiteľa vo vzťahu k finančným službám poskytovaným veriteľom, t. j. aby sa úprava aj naďalej vzťahovala aj na spotrebiteľské úvery vo forme prekročenia a tiež na úvery poskytnuté tzv. inými veriteľmi.

K bodom 2, 3, 6 a 7

Navrhuje sa aktualizácia poznámok pod čiarou z dôvodu zrušenia zákona č. 250/2007 Z. z. v zmysle čl. I § 55 prvého bodu návrhu zákona.

K bodu 4

Odkaz 21 sa nahrádza vnútorným odkazom na § 20g, ktorý sa dopĺňa do zákona č. 129/2010 Z. z. Legislatívno-technickú zmenu si vyžiadalo inkorporovanie úpravy vybavovania reklamácií do zákona č. 129/2010 Z. z. v nadväznosti na zrušenie § 18 zákona č. 250/2007 Z. z.

K bodu 5

V predmetom ustanovení sa navrhuje zmena odkazu 22k na odkaz 22a. V poznámke pod čiarou k odkazu 22a sa cituje len zákon č. 747/2004 Z. z., ktorý upravuje postup Národnej banky Slovenska pri dohľade nad finančným trhom, výkon dohľadu aj konanie vedené Národnou bankou Slovenska.

K bodu 8

Vecným dôvodom ustanovenia je zachovanie súčasného štandardu ochrany finančného spotrebiteľa vo vzťahu k spotrebiteľským úverom poskytovaným veriteľom podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“). Návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa sa ruší súčasný zákon č. 250/2007 Z. z. a návrh zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) v spojení s novelou Občianskeho zákonníka (čl. II) neobsahuje úpravu uplatnenia zodpovednosti za vady služby, resp. reklamačného konania v takom rozsahu, v akom ju upravuje súčasný § 18 zákona č. 250/2007 Z. z. Rámcová právna úprava pre uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady služieb [čl. I § 3 ods. 1 písm. c) a § 4 ods. 1 písm. j) a k)] v návrhu zákona môže byť podľa povahy konkrétnej služby a potrieb trhu nahradená detailnejšou právnou úpravou. Právna úprava reklamácií spotrebiteľských úverov tak bude predmetom zákona č. 129/2010 Z. z.

Veriteľ zodpovedá za vzniknuté vady súvisiace s poskytnutím spotrebiteľského úveru a je povinný informovať spotrebiteľa o možnosti reklamácie. Spotrebiteľ má právo podať reklamáciu v ktoromkoľvek mieste, kde veriteľ vykonáva svoju činnosť a v ktorom je prijatie reklamácie možné. Veriteľ má povinnosť vydať potvrdenie o prijatí reklamácie, rozhodnúť o oprávnenosti reklamácie bezodkladne a vybaviť reklamáciu do 30 dní odo dňa uplatnenia reklamácie, v zložitých prípadoch do 3 mesiacov odo dňa uplatnenia reklamácie. Reklamačný poriadok má byť zverejnený na webovom sídle veriteľa a na viditeľnom mieste dostupnom pre spotrebiteľa v mieste, kde veriteľ vykonáva svoju činnosť.

K bodu 10

Ide o prechodné ustanovenie týkajúce sa začatých a neukončených reklamačných konaní.

K čl. XIV (zákon č. 136/2010 Z. z.)

K bodu 1

Vzhľadom na bod 12 prílohy nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení (smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36): článok 20) sa na výkon dohľadu majú vzťahovať princípy podľa tohto nariadenia, t. j. postup podľa článku I návrhu zákona.

K bodu 2

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu postupov pri výkone dohľadu nad povinnosťami ustanovenými v tomto zákone.

K čl. XV (zákon č. 161/2011 Z. z.)

K bodu 1

Ide o terminologické zosúladenie zákona č. 161/2011 Z. z. s návrhom zákona.

K bodu 2

Aktualizácia poznámok pod čiarou v nadväznosti na zrušenie zákona č. 250/2007 Z. z. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmov „spotrebiteľ“ a „obchodník“, odkazuje sa na definície týchto pojmov v § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka v znení novelizačného článku II. Vymedzenie týchto pojmov je v úplnom súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/122/ES zo 14. januára 2009 o ochrane spotrebiteľov, pokiaľ ide o určité aspekty zmlúv o časovo vymedzenom užívaní ubytovacích zariadení, o dlhodobom dovolenkovom produkte, o ďalšom predaji a o výmene (Ú. v. EÚ L 33, 3.2.2009).

K bodu 3

Dopĺňajú sa ustanovenia o dohľade a sankciách v súlade s novou úpravou v článku I návrhu zákona. V rámci predmetného novelizačného bodu sa upravujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektivizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat povinnej osoby. Naďalej však je absolútny strop sadzby pokuty určený aj pevnou sumou, keďže cieľom sankcionovania v oblasti ochrany spotrebiteľa nie je likvidácia dohliadaných osôb. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa za porušenie povinnosti ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 42 ods. 3 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat dohliadanej osoby nie je možné zistiť, nemala žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovné ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu porušiteľa v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických pokynov.

K bodu 4

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia v nadväznosti na ostatné zmeny a čl. I návrhu zákona.

K bodu 5

Navrhuje sa aktualizácia odkazu uvedeného v prílohe č. 5 z dôvodu zrušenia zákona č. 250/2007 Z. z. v zmysle čl. I § 55 prvého bodu návrhu zákona.

K čl. XVI (zákon č. 203/2011 Z. z.)

K bodu 1

Vecným dôvodom ustanovenia je zachovanie súčasného štandardu ochrany finančného spotrebiteľa vo vzťahu k službám poskytovaným správcovskou spoločnosťou podľa zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 203/2011 Z. z.“). Návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa sa ruší súčasný zákon č. 250/2007 Z. z. a návrh zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) v spojení s novelou Občianskeho

zákonníka (čl. II) neobsahuje úpravu uplatnenia zodpovednosti za vady služby, resp. reklamačného konania v takom rozsahu, v akom ju upravuje súčasný § 18 zákona č. 250/2007 Z. z. Rámcová právna úprava pre uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady služieb [čl. I § 3 ods. 1 písm. c) a § 4 ods. 1 písm. j) a k)] v návrhu zákona môže byť podľa povahy konkrétnej služby a potrieb trhu nahradená detailnejšou právnou úpravou. Vybavovanie sťažností týkajúcich sa služieb poskytovaných správcovskou spoločnosťou tak bude upravené v zákone č. 203/2011 Z. z.

K bodu 2

Ide o prechodné ustanovenie, ktoré sa vzťahuje na uplatnené a nevybavené sťažnosti.

K čl. XVII (zákon č. 250/2012 Z. z.)

Ide o precizovanie pôsobnosti Úradu pre reguláciu sieťových odvetví v oblasti ochrany spotrebiteľa v súlade s čl. I § 26 návrhu zákona.

K čl. XVIII (zákon č. 251/2012 Z. z.)

K bodu 1

Úprava poznámky pod čiarou k odkazu 34 v nadväznosti na navrhované zrušenie zákona č. 250/2007 Z. z. a jeho nahradenie návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodom 2, 3, 5, 7, 15 až 21

Novelizačným bodom 5 sa stanovuje spôsob poskytovania predzmluvných informácií uvedených v § 17 ods. 1 písm. a) a e) zákona č. 251/2012 Z. z. odberateľovi elektriny v domácnosti alebo odberateľovi plynu v domácnosti v prípade zmluvy uzavretej na diaľku [§ 14 ods. 1 návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I)] alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu [§ 14 ods. 2 návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I)] v súlade s čl. 7 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 smernice 2011/83/EÚ v platnom znení. Novelizačné body 2, 3, 7, 15 až 21 predstavujú legislatívno-technické úpravy (úprava vnútorných odkazov) nadväzujúce na novelizačný bod 5.

K bodom 4, 11 a 12

Ustanoveniami sa v záujme zabezpečenia vyššej miery ochrany spotrebiteľa predlžuje lehota na odstúpenie od zmluvy v prípade zmluvy o združenej dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke plynu uzavretej pri nevyžiadanej návšteve dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu u odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa plynu v domácnosti podľa § 17 ods. 8 návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) alebo v súvislosti s ňou alebo na predajnej akcii podľa § 14 ods. 4 návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) alebo v súvislosti s ňou zo 14 na 30 dní. V nadväznosti na uvedené sa tiež upravuje informačná povinnosť dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu podľa § 17 ods. 1 e) zákona č. 251/2012 Z. z.

K bodom 6 a 10

V nadväznosti na zmenu používanej terminológie v čl. I návrhu zákona sa aj v zákone č. 251/2012 Z. z. navrhuje termín „trvanlivý nosič“ nahradiť pojmom „trvanlivé médium“. Pojem „trvanlivé médium“ je definovaný v § 2 písm. f) návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I).

K bodu 8

S ohľadom na novú právnu úpravu vybavovania reklamácií v § 17a zákona č. 251/2012 Z. z. (novelizáčny bod 14) sa navrhuje vypustiť ustanovenie odkazujúce na právnu úpravu reklamácií podľa zrušovaného zákona č. 250/2007 Z. z. vrátane príslušnej poznámky pod čiarou.

K bodu 9

Úprava nadväzuje na vypustenie pôvodného § 17a ods. 4 zákona č. 251/2012 Z. z. Na dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu sa budú okrem informačných povinností stanovených v § 17 ods. 1 vzťahovať aj informačné povinnosti vyplývajúce z § 15 ods. 1 písm. a), b), d) e), j) a k) návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I).

K bodu 13

Dotknutá právna úprava sa vypúšťa v nadväznosti na úpravu danej povinnosti v § 17 ods. 1 návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I), ktorý sa vzťahuje aj na zmluvy o združenej dodávke elektriny a zmluvy o združenej dodávke plynu, čím sa má odstrániť duplicitná právna úprava.

K bodu 14

Návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa sa ruší súčasný zákon č. 250/2007 Z. z. a návrh zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I) v spojení s novelou Občianskeho zákonníka (čl. II) neobsahuje podrobnejšiu úpravu uplatnenia zodpovednosti za vady, resp. reklamačného konania v takom rozsahu, v akom ju upravuje súčasný § 18 zákona č. 250/2007 Z. z. Rámcová právna úprava pre uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady služieb [čl. I § 3 ods. 1 písm. c) a § 4 ods. 1 písm. j) a k)] v návrhu zákona môže byť podľa povahy konkrétnej služby a potrieb trhu nahradená detailnejšou právnou úpravou. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje úprava vybavovania reklamácií v § 17a zákona č. 251/2012 Z. z.

§ 17a obsahuje komplexnú úpravu povinností dodávateľa elektriny, dodávateľa plynu, agregátora, prevádzkovateľa distribučnej sústavy a prevádzkovateľa distribučnej siete pri vybavovaní reklamácií uplatnených odberateľom elektriny v domácnosti alebo odberateľom plynu v domácnosti. Ide najmä o úpravu povinnosti informovať odberateľa elektriny v domácnosti alebo odberateľa plynu v domácnosti o podmienkach a spôsobe uplatnenia reklamácie, povinnosti týkajúcich sa vypracovania a zverejnenia reklamačného poriadku, miesta a spôsobu uplatnenia reklamácie, lehoty na vybavenie reklamácie, potvrdení o uplatnení a vybavení reklamácie, evidencie o uplatnených reklamáciách a nákladov spojených s vybavením reklamácie.

K bodu 22

Navrhuje sa vypustenie poznámky pod čiarou z dôvodu zrušenia zákona č. 250/2007 Z. z. v zmysle čl. I § 55 prvého bodu návrhu zákona a s ohľadom na skutočnosť, že v normatívnom texte zákona č. 251/2012 Z. z. sa predmetný odkaz 68 nenachádza.

K bodu 23

Novelizáčnym bodom sa upravujú prechodné ustanovenia v nadväznosti na novú právnu úpravu vybavovania reklamácií v § 17a zákona č. 251/2012 Z. z.

K čl. XIX (zákon č. 71/2013 Z. z.)

Navrhuje sa úprava § 6 ods. 2 písm. b) zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, ktorý bol v doterajšom znení

previazaný s úpravou § 25 ods. 6 predkladaným návrhom zákona zrušovaného zákona č. 250/2007 Z. z.

K čl. XX (zákon č. 335/2014 Z. z.)

V nadväznosti na zmenu používanej terminológie v čl. I návrhu zákona a v Občianskom zákonníku sa aj v zákone č. 335/2014 Z. z. navrhuje termín „dodávateľ“ v celom texte zákona nahradiť pojmom „obchodník“.

K čl. XXI (zákon č. 160/2015 Z. z.)

V nadväznosti na zmenu používanej terminológie v čl. I návrhu zákona a v Občianskom zákonníku sa aj v zákone č. 160/2015 Z. z. navrhuje termín „dodávateľ“ v celom texte zákona nahradiť pojmom „obchodník“.

K čl. XXII (zákon č. 391/2015 Z. z.)

K bodu 1

V nadväznosti na zmenu používanej terminológie v čl. I návrhu zákona sa aj v zákone č. 391/2015 Z. z. navrhuje termín „predávajúci“ v celom texte zákona nahradiť pojmom „obchodník“.

K bodom 2 a 5

V súvislosti s vymedzením pojmov „spotrebiteľ“ a „obchodník“ sa navrhuje vypustiť pôvodné definície týchto pojmov zo zákona č. 391/2015 Z. z. a definovať ich prostredníctvom odkazu na vymedzenie týchto pojmov v § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka v znení novelizačného článku II návrhu zákona. Uvedeným sa zabezpečí zjednotenie legálnych definícií pojmov „spotrebiteľ“ a „obchodník“ v právnom poriadku SR.

K bodu 3

Novelizačným bodom sa presúva právna úprava pôvodne obsiahnutá v definícii pojmu „spotrebiteľ“ podľa pôvodného § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 391/2015 Z. z. Zároveň sa uskutočňuje legislatívno-technická úprava – preznačenie odkazov a poznámok pod čiarou z dôvodu zachovania ich chronologického číslovania.

K bodu 4

Novelizačným bodom sa precizuje vylúčenie z rozsahu pôsobnosti zákona podľa § 1 ods. 5 písm. c). Vylúčené z pôsobnosti alternatívneho riešenia sporov podľa tohto zákona je aj riešenie sporov, ktoré je vykonávané samotným obchodníkom alebo osobami, ktoré ho zastupujú na základe pracovnoprávneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu alebo aj na inom zmluvnom základe, kedy pre obchodníka vybavuje sťažnosti spotrebiteľov napríklad tretia osoba alebo externá spoločnosť na zmluvnom základe, a to mimo rámca pracovnoprávnych vzťahov. Ide teda najmä o vylúčenie postupov vykonávaných v rámci vnútorných

organizačných štruktúr obchodníkov (tzv. „in-house mediácia“), prípadne externými firmami, ktoré na zmluvnom základe vybavujú pre obchodníka sťažnosti spotrebiteľov.

K bodu 6

Aktualizácia poznámky pod čiarou v nadväznosti na zmeny uskutočnené v zákone č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov, na ktorý sa danou poznámkou pod čiarou odkazuje.

K bodom 7 a 8

Novelizáčnym bodom sa uskutočňujú zmeny nadväzujúce na zrušenie zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho nahradenie zákonom č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.

K bodu 9

Pojem „právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa“ pôvodne používaný v zákone č. 250/2007 Z. z. sa v čl. I návrhu zákona nahrádza pojmom „spotrebiteľská organizácia“. Z uvedeného dôvodu sa upravuje aj terminológia a príslušná poznámka pod čiarou v zákone č. 391/2015 Z. z. Z vecného hľadiska sa ustanovenie nemení.

K bodu 10

Vypustenie prílohy žiadosti o zápis nadväzujúce na zmenu podmienok, ktoré musí žiadateľ splňať podľa § 4 ods. 4.

K bodu 11

Legislatívno-technická úprava (úprava vnútorných odkazov) nadväzujúca na novelizačný bod 41.

K bodu 12

V porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou sa upúšťa od vyžadovania niektorých skutočností, ktoré musel žiadateľ pri podaní žiadosti o zápis podľa predchádzajúcej právnej úpravy preukázať. Ide napríklad o preukázanie, že sa žiadateľ aktívne venoval riešeniu sporov medzi spotrebiteľmi a predávajúcimi počas obdobia aspoň jedného roka pred podaním žiadosti o zápis. Cieľom je umožniť zápis do zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov aj potenciálnym záujemcom o zápis nespĺňajúcim uvedené kritérium, ktorí však musia naďalej preukázať, že sú organizačne a personálne spôsobilí zabezpečiť alternatívne riešenie sporov a všetky úkony a činnosti s tým spojené.

K bodu 13

Novelizáčnym bodom sa precizuje procesná stránka zápisu subjektov alternatívneho riešenia sporov do zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov s ohľadom na skutočnosť, že v prípade rozhodnutia o zápise do zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov podľa § 5 ods. 2 ide o rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi konania v plnom rozsahu vyhovuje.

K bodu 14

Novelizačným bodom sa upravuje možnosť predĺžiť lehotu na odstránenie nedostatkov, ak oprávnená právnická osoba prestane spĺňať podmienky na zápis do zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov, aj opakovane. Uvedeným sa zabezpečí, aby v odôvodnených prípadoch Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky nemuselo pristúpiť k vyčiarknutiu oprávnenej právnickej osoby zo zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov, ak napríklad oprávnená právnická osoba vyvíja aktívnu činnosť smerujúcu k odstráneniu nedostatku.

K bodom 15 a 16

Novelizačnými bodmi sa upravujú dôvody vyčiarknutia oprávnenej právnickej osoby zo zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov. Ide predovšetkým o závažné kvalitatívne dôvody vyčiarknutia oprávnenej právnickej osoby zo zoznamu súvisiace najmä s nesplnením požiadaviek na výkon činnosti podľa zákona č. § 391/2015 Z. z., porušením povinností alebo nedodržaním princípu nezávislosti a nestrannosti pri výkone činnosti. Návrh zákona počíta prirodzene aj so zánikom oprávnenej právnickej osoby. Ak Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky vyčiarkne oprávnenú právnickú osobu zo zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov z dôvodu, že zanikla, o vyčiarknutí oprávnenej právnickej osoby zo zoznamu informuje na svojom webovom sídle počas najmenej troch mesiacov odo dňa vyčiarknutia.

K bodu 17

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na novelizačný bod 15.

K bodu 18

Úprava nadväzujúca na novelizačný bod 70, ktorým sa upúšťa od zverejňovania osobných údajov poverených fyzických osôb v zozname subjektov alternatívneho riešenia sporov.

K bodu 19

Novelizačným bodom sa upravuje podmienka týkajúca sa dosiahnutého vzdelania a praxe, ktorú musia spĺňať poverené fyzické osoby uskutočňujúce alternatívne riešenie sporov. V prípade vysokoškolského vzdelania druhého stupňa v inom ako právnickom odbore sa dĺžka požadovanej odbornej praxe v porovnaní so súčasnou úpravou zníži na dva roky.

K bodu 20

Novelizačným bodom sa dopĺňa preukazovanie bezúhonnosti v prípade občana SR, ktorý má trvalý alebo prechodný pobyt mimo územia SR, a v prípade osoby, ktorá nie je štátnym občanom SR.

K bodu 21

Legislatívno-technická zmena s cieľom zjednotenia používania pojmov dohľad, dozor a kontrola v zákone č. 391/2015 Z. z. a precizovanie vymedzenia dôveryhodnosti podľa § 8 ods. 6 písm. b) zákona č. 391/2015 Z. z. Zároveň sa aktualizuje poznámka pod čiarou k odkazu 20 v nadväznosti na zrušenie zákona č. 250/2007 Z. z. a zákona č. 102/2014 Z. z. a ich nahradenie návrhom zákona.

K bodom 22 a 23

Úprava v nadväznosti na zosúladenie rozsahu zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov vedeného Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky s čl. 20 ods. 2 smernice 2013/11/EÚ. Zo zoznamu sa vypúšťa informácia o poverených fyzických osobách, ktoré majú v mene subjektu alternatívneho riešenia sporov viesť alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov.

K bodu 24

Doplňa sa povinnosť subjektov alternatívneho riešenia sporov uverejňovať na svojom webovom sídle odkaz na webové sídlo Európskej komisie, na ktorom zverejňuje zoznam všetkých subjektov alternatívneho riešenia sporov naprieč členskými štátmi Európskej únie. Tým sa má posilňovať informovanosť spotrebiteľov o subjektoch alternatívneho riešenia sporov.

K bodu 25

Stanovuje sa doba zverejňovania výročnej správy na webovom sídle subjektu alternatívneho riešenia sporov.

K bodom 26 a 27

Precizujú sa obsahové náležitosti výročnej správy podľa § 10 ods. 3 písm. a), c) a d) zákona č. 391/2015 Z. z.

K bodu 28

V nadväznosti na zmenu používanej terminológie v čl. I návrhu zákona sa aj v zákone č. 391/2015 Z. z. navrhuje termín „trvanlivý nosič“ nahradiť pojmom „trvanlivé médium“.

K bodu 29

Novelizačným bodom sa upravuje poskytovanie informácií subjektmi alternatívneho riešenia sporov na účely výmeny informácií a medzinárodnej spolupráce.

K bodu 30

Legislatívno-technická úprava z dôvodu navrhovaného vypustenia prílohy č. 1 k zákonu č. 391/2015 Z. z.

K bodu 31

Upravujú sa obsahové náležitosti evidencie o návrhoch na začatie alternatívneho riešenia sporov, ktorú sú subjekty alternatívneho riešenia sporov povinné viesť v písomnej forme (v listinnej alebo elektronickej podobe). Povinnosť viesť evidenciu umožní dôsledné vedenie agendy alternatívneho riešenia sporov, ako aj jej prípadnú kontrolu.

K bodu 32

Stanovuje sa doba uchovávania evidencie o návrhoch na začatie alternatívneho riešenia sporov. Doba piatich rokov od ukončenia sporu bola stanovená v súlade s čl. 20 ods. 6 smernice 2013/11/EÚ, ktorý požaduje od členského štátu vypracovanie správy o vývoji a fungovaní

alternatívneho riešenia sporu, na spracovanie ktorej sú potrebné štatistické údaje priamo od subjektov alternatívneho riešenia sporov vyplývajúce z riešenia individuálnych sporov.

K bodu 33

Terminologická úprava ustanovenia upravujúceho právo spotrebiteľa na podanie žiadosti o nápravu. Ustanovenie sa z vecného hľadiska nemení.

K bodu 34

Novelizáčným bodom sa zabezpečuje úplná transpozícia čl. 13 ods. 3 smernice 2013/11/EÚ. Ak obchodník nevyhoví žiadosti spotrebiteľa o nápravu, v odpovedi adresovanej spotrebiteľovi (alebo iným vhodným spôsobom za predpokladu, že je splnená podmienka poskytnutia informácie na trvanlivom médiu) ho informuje o subjektoch alternatívneho riešenia sporov, ktoré sú príslušné na riešenie daného sporu medzi obchodníkom a spotrebiteľom. Ak je na riešenie daného sporu príslušný viac ako jeden subjekt alternatívneho riešenia sporov, obchodník má povinnosť informovať spotrebiteľa o všetkých príslušných subjektoch.

K bodu 35

Legislatívno-technické úpravy nadväzujúce na novelizačný bod 61.

K bodu 36

Z dôvodov procesnej ekonomie a zjednodušenia postupu pre spotrebiteľov sa navrhuje, aby v prípade sporov z uplatnenia práv zo zodpovednosti za vady mohol spotrebiteľ prejavíť svoj záujem o zabezpečenie vyjadrenia odborne spôsobilej osoby už v momente podania návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporov.

K bodu 37

Novelizáciou sa otvára priestor pre subjekty alternatívneho riešenia sporov modifikovať si pre seba spôsoby, akými budú prijímať návrhy na alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov. Digitalizácia motivuje aj niektoré subjekty v oblasti ochrany spotrebiteľa k vytváraniu nových online nástrojov, ktoré môžu byť využívané aj na riešenie spotrebiteľských sporov. Takéto online nástroje môžu byť prínosné aj v rámci systému alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov, preto by zákonná úprava nemala vytvárať prekážky pre ich implementáciu do procesu alternatívneho riešenia sporov.

K bodu 38

Legislatívno-technická úprava z dôvodu vypustenia prílohy č. 1 k zákonu č. 391/2015 Z. z.

K bodu 39

Novelizáčným bodom sa výslovne ustanovuje, že subjekt alternatívneho riešenia sporov nevyzve spotrebiteľa na doplnenie neúplného alebo nezrozumiteľného návrhu, ak v danom prípade existuje dôvod na obligatórne odmietnutie návrhu podľa § 13 ods. 2 zákona č. 391/2015 Z. z. Uvedeným sa sleduje princíp hospodárnosti postupu subjektu alternatívneho riešenia sporov.

K bodom 40 a 42

Novelizáčnými bodmi sa na základe požiadaviek vyplývajúcich z aplikačnej praxe zavádza nový dôvod odmietnutia návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporu v prípade návrhu spotrebiteľa, ktorý je zjavne šikanózny.

K bodu 41

Novelizáčným bodom sa na základe požiadaviek vyplývajúcich z aplikačnej praxe precizuje vymedzenie neopodstatneného návrhu. Subjekt alternatívneho riešenia sporov odmietne návrh aj vtedy, ak spotrebiteľ pred začatím alternatívneho riešenia sporu vyhlási, že viac nemá záujem o alternatívne riešenie sporu.

K bodu 43

Ustanovenie sa zosúladzuje s čl. 5 ods. 4 smernice 2013/11/EÚ, pokiaľ ide o lehotu na oznámenie odmietnutia návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporu spotrebiteľovi. Povinnosť oznámiť odmietnutie návrhu sa nevzťahuje na prípady, kedy je subjektu alternatívneho riešenia sporov doručený anonymný návrh.

K bodu 44

Novelizáčným bodom sa dopĺňajú ustanovenia upravujúce výzvu na úhradu poplatku za začatie alternatívneho riešenia sporu. Nový § 13a sa vzťahuje na tie subjekty alternatívneho riešenia sporov, ktoré si za riešenie sporov účtujú poplatok. Na úhradu poplatku subjekt písomne vyzve spotrebiteľa po tom, čo je subjektu doručený úplný návrh na začatie alternatívneho riešenia sporu a nie sú naplnené dôvody odmietnutia návrhu podľa § 13 ods. 2 alebo ak subjekt neodmietne návrh z dôvodov uvedených v § 13 ods. 5. Lehota, ktorú určí subjekt vo výzve na uhradenie poplatku, nesmie byť kratšia ako 15 dní odo dňa doručenia výzvy. Neuhradenie poplatku spotrebiteľom oprávňuje subjekt návrh na začatie alternatívneho riešenia sporu odložiť.

K bodu 45

Precizuje sa ustanovenie upravujúce moment začatia alternatívneho riešenia sporu. Alternatívne riešenie sporu sa považuje za začaté dňom doručenia úplného návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporu subjektu alternatívneho riešenia sporov, ale len za predpokladu, že subjekt alternatívneho riešenia sporov neodmietol návrh podľa § 13 ods. 2 alebo ods. 5.

K bodu 46

Ustanovením sa precizuje forma a lehota na oznámenie začatia alternatívneho riešenia sporu stranám sporu zo strany subjektu alternatívneho riešenia sporov. Začatie alternatívneho riešenia sporu sa stranám sporu oznamuje písomne (v listinnej alebo elektronickej podobe za podmienok stanovených v § 21) bezodkladne po úhrade poplatku za začatie alternatívneho riešenia sporu spotrebiteľom v prípade, že subjekt alternatívneho riešenia sporov účtuje poplatok spotrebiteľovi. Ak spotrebiteľ poplatok za začatie alternatívneho riešenia sporu v určenej lehote neuhradí, subjekt alternatívneho riešenia sporov stranám sporu začatie alternatívneho riešenia sporu neoznamuje a návrh na začatie alternatívneho riešenia sporu odloží podľa § 19 ods. 1 písm. f). Ak subjekt alternatívneho riešenia sporov neúčtuje spotrebiteľovi poplatok za začatie alternatívneho riešenia sporu, začatie alternatívneho riešenia sporu oznámi stranám sporu bezodkladne po posúdení dôvodov na odmietnutie návrhu.

K bodu 47

Legislatívno-technická úprava (úprava vnútorných odkazov) nadväzujúca na novelizačný bod 73.

K bodu 48

Novelizačným bodom sa precizuje moment začatia plynutia lehoty podľa § 15 ods. 2.

K bodu 49

Zavádza sa povinnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie informovať oprávnenú právnickú osobu o vyvedení zodpovednosti voči obchodníkovi za neposkytnutie súčinnosti, ak začala výkon dohľadu na základe podnetu oprávnenej právnickej osoby. Zároveň sa uskutočňuje legislatívno-technická úprava (úprava vnútorných odkazov) nadväzujúca na novelizačný bod 73 a legislatívno-technická zmena s cieľom zjednotenia používania pojmov dohľad, dozor a kontrola v zákone č. 391/2015 Z. z.

K bodu 50

Aktualizácia poznámky pod čiarou v nadväznosti na zrušenie zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a jeho nahradenie zákonom č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a doplnenie odkazu na ustanovenia upravujúce bankové tajomstvo.

K bodu 51

Novelizačným bodom sa do procesu alternatívneho riešenia sporu zavádza inštitút vyjadrenia odborne spôsobilej osoby. Pri sporoch zo zodpovednosti za vady môže subjekt alternatívneho riešenia sporov navrhnúť stranám sporu zabezpečenie vyjadrenia odborne spôsobilej osoby. Pri sporoch zo zodpovednosti za vady býva sporné unesenie dôkazného bremena, či ide o vadu, za ktorú obchodník nezodpovedá. Nejde o právnu, ale skutkovú otázku. V prípade, že strany sporu budú s návrhom na zabezpečenie vyjadrenia odborne spôsobilej osoby súhlasiť, môžu sa dohodnúť na konkrétnej osobe. Malo by ísť o osobu, ktorá sa dokáže nestranne a odborne vyjadriť k sporným skutkovým otázkam (napr. znalec, autorizovaná, akreditovaná alebo notifikovaná osoba, autorizovaný servis, vedecká inštitúcia a pod.). Alternatívne, ak sa strany sporu nedohodnú, môže konkrétnu osobu určiť priamo subjekt alternatívneho riešenia sporov s ich súhlasom, a to zohľadňujúc aspekty hospodárnosti, odbornej spôsobilosti a nezávislosti osoby. Primárne znáša náklady na zabezpečenie vyjadrenia odbornej spôsobilej osoby obchodník, ale ak vo výsledku bude znieť vyjadrenie odbornej spôsobilej osoby v jeho prospech, môže žiadať náhradu nákladov na odborné vyjadrenie od spotrebiteľa. Návrh zákona však aj v uvedenej otázke dáva stranám sporu možnosť dohodnúť sa inak, napríklad že náklady budú znášať spoločne. Ak by náklady znášal spotrebiteľ, aj v tomto prípade platí, že ak by odborné vyjadrenie znelo nakoniec v jeho prospech, má nárok na náhradu nákladov od obchodníka.

K bodu 52

V nadväznosti na zavedenie inštitútu prerušenia alternatívneho riešenia sporu sa v týchto prípadoch upravuje pozastavenie plynutia lehôt, v rámci ktorých sa má ukončiť alternatívne riešenie sporu.

K bodu 53

Novým § 16a sa subjektu alternatívneho riešenia sporov umožňuje na nevyhnutný čas prerušiť alternatívne riešenie sporu, pričom sa taxatívne vymedzujú prípady, kedy môže subjekt riešenie sporu prerušiť. Ide napríklad o situáciu, kedy má subjekt vedomosť o príprave dobrovoľného opatrenia obchodníka podľa § 35 ods. 1 návrhu zákona (čl. I) alebo § 35aa ods. 2 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým obchodník vyhlási, že ukončil alebo ukončí porušovanie svojej povinnosti. Subjekt je povinný oznámiť prerušenie konania písomne obom stranám sporu. Subjekt je povinný v konaní pokračovať bezodkladne po tom, čo odpadol dôvod prerušenia, oboznámil sa so skutočnosťami, ktoré umožňujú pokračovanie v riešení sporu alebo na žiadosť strán sporu. Subjekt si splní oznamovaciu povinnosť o pokračovaní v konaní najneskôr spolu s prvým procesným úkonom voči stranám sporu.

K bodom 54 a 55

Novelizačnými bodmi sa upravujú obsahové náležitosti návrhu dohody, ktorý vypracuje subjekt alternatívneho riešenia sporov. V porovnaní s predošlou úpravou sa vypúšťajú tie náležitosti, ktoré boli na základe poznatkov vyplývajúcich z aplikačnej praxe identifikované ako administratívne zaťažujúce pre subjekty alternatívneho riešenia sporov. Náležitosti návrhu dohody sú uvedené demonštratívnym výpočtom a predstavujú minimálne obsahové náležitosti, subjekty alternatívneho riešenia sporov tak môžu podľa vlastného uváženia zahrnúť do návrhu dohody aj iné informácie a skutočnosti.

K bodom 56 a 57

Novelizačnými bodmi sa upravuje formálna stránka uzatvárania dohody o vyriešení sporu s cieľom zjednodušiť tento proces. Dohoda sa považuje za uzavretú doručením písomného súhlasu (poštovou zásielkou alebo elektronicky) strán sporu subjektu alternatívneho riešenia sporov, upúšťa sa však od povinnosti doručiť subjektu podpísaný návrh dohody na listinnej podobe návrhu dohody.

K bodu 58

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na novelizačný bod 16. Zákon dáva možnosť stranám sporu odstúpiť od dohody o vyriešení sporu, ak neskôr vyjdú najavo skutočnosti, na základe ktorých Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky vyčiarkne oprávnenú právnickú osobu zo zoznamu z dôvodu, že bola do zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov zapísaná na základe nepravdivých alebo nesprávnych údajov. V prípade, ak túto možnosť niektorá zo strán sporu využije, spotrebiteľ má právo obrátiť sa v tej istej veci na iný subjekt alternatívneho riešenia sporov, ktorý tento návrh nemôže odmietnuť s odvolaním sa na § 13 ods. 2 písm. b) alebo ods. 5 písm. a) zákona č. 391/2015 Z. z.

K bodu 59

Precizovanie náležitosti odôvodneného stanoviska podľa § 18 ods. 2 písm. b) zákona č. 391/2015 Z. z.

K bodu 60

Precizuje sa moment doručenia odôvodneného stanoviska stranám sporu.

K bodu 61

Novelizačným bodom sa do § 19 ods. 1 dopĺňajú ďalšie dôvody, kedy je subjekt alternatívneho riešenia sporov oprávnený odložiť návrh na začatie alternatívneho riešenia sporu z dôvodu výskytu procesných situácií, ktoré sú prekážkou ďalšieho postupu v riešení sporu. Subjekt alternatívneho riešenia sporov návrh na začatie alternatívneho riešenia sporu odloží, ak si spotrebiteľ nesplní poplatkovú povinnosť a v lehote určenej vo výzve na úhradu poplatku neuhradí poplatok za začatie alternatívneho riešenia sporu. Uvedené sa dotýka tých subjektov alternatívneho riešenia sporov, ktoré si v pravidlách alternatívneho riešenia sporov určili povinnosť spotrebiteľa uhradiť poplatok za začatie alternatívneho riešenia sporu. Ďalším dôvodom na odmietnutie návrhu je situácia, kedy obchodník neposkytol súčinnosť subjektu alternatívneho riešenia sporov a subjekt nemá dostatok informácií na ukončenie alternatívneho riešenia sporu postupom podľa písm. e) tohto paragrafu alebo podľa § 18 (vydanie odôvodneného stanoviska). Návrh zákona myslí aj na situáciu, ak sa počas alternatívneho riešenia sporu dospeje k záveru, že ku skutočnostiam zisteným počas doterajšieho priebehu je potrebné vyjadrenie odborne spôsobilej osoby, pričom sa neuplatní postup podľa § 15 ods. 7. Uvedené je podľa návrhu zákona dôvodom na odloženie návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporu, ak nie je možné ďalej vo veci pokračovať bez vynaloženia neprimeraného úsilia.

K bodu 62 a 63

Taxatívny výpočet možných spôsobov ukončenia alternatívneho riešenia sporu sa dopĺňa o oznámenie jednej zo strán sporu, že došlo k vyriešeniu sporu. Uvedená forma ukončenia sporu postačuje v prípade, keď neprišlo k uzavretiu dohody o vyriešení sporu podľa § 17, ale na základe dohody medzi obchodníkom a spotrebiteľom mimo režimu alternatívneho riešenia sporov. Ukončenie alternatívneho riešenia sporu z uvedeného dôvodu subjekt alternatívneho riešenia sporov bezodkladne oznámi druhej strane sporu, pričom zároveň určí lehotu, v ktorej môže táto druhá strana vzniesť námietku voči takémuto ukončeniu alternatívneho riešenia sporu.

K bodu 64

Ak je dôvodom ukončenia alternatívneho riešenia sporu vyčiarknutie oprávnenej právnickej osoby uskutočňujúcej alternatívne riešenie sporu zo zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov, spotrebiteľ má právo obrátiť sa v tej istej veci na iný subjekt alternatívneho riešenia sporov, ktorý tento návrh nemôže odmietnuť s odvolaním sa na § 13 ods. 2 písm. b) alebo ods. 5 písm. a) zákona č. 391/2015 Z. z.

K bodu 65

Novelizačným bodom sa dopĺňa možnosť orgánov alternatívneho riešenia sporov doručovať písomnosti do elektronickej schránky podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov.

K bodu 66

Novelizačným bodom sa upravuje doručovanie písomností stranám sporu. Prostredníctvom tohto ustanovenia sa kladie dôraz na využívanie prostriedkov elektronickej komunikácie pri riešení sporu, čím sa má podporiť flexibilita a administratívna nenáročnosť alternatívneho riešenia sporov pre strany sporu.

K bodu 67

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na doplnenie nového § 13a do zákona č. 391/2015 Z. z.

K bodu 68

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na doplnenie inštitútu vyjadrenia odborne spôsobilej osoby ku skutkovým otázkam sporu pri spore zo zodpovednosti za vady.

K bodu 69

Dopĺňa sa povinnosť Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky zverejňovať na trvanlivom médiu a na svojom webovom sídle odkaz na webové sídlo Európskej komisie, na ktorom zverejňuje zoznam všetkých subjektov alternatívneho riešenia sporov naprieč členskými štátmi Európskej únie. Tým sa posilňuje informovanosť spotrebiteľov o subjektoch alternatívneho riešenia sporov.

K bodu 70

Precizovanie náležitosti zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov podľa § 24 ods. 2 písm. a) zákona č. 391/2015 Z. z. Do zoznamu sa bude zapisovať aj webové sídlo subjektu alternatívneho riešenia sporov.

K bodu 71

Legislatívno-technická úprava (úprava vnútorných odkazov) nadväzujúca na novelizačný bod 41.

K bodu 72

Rozsah údajov zapisovaných Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky do zoznamu subjektov alternatívneho riešenia sporov sa zosúladí s čl. 20 ods. 2 smernice 2013/11/EÚ. Zo smernice EÚ nevyplýva požiadavka zverejňovať v rámci tohto zoznamu osobné údaje poverených fyzických osôb, ktoré vedú alternatívne riešenie sporov v mene subjektov alternatívneho riešenia sporov.

K bodu 73

Novelizačným bodom sa precizuje procesná stránka uskutočňovania zmeny údajov v zozname subjektov alternatívneho riešenia sporov. Zároveň sa ustanovuje povinnosť subjektov alternatívneho riešenia sporov poskytnúť Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky súčinnosť za účelom kontroly správnosti údajov zapísaných v zozname. Uvedeným sa sleduje predovšetkým zákonné zabezpečenie aktuálnosti zverejňovaných údajov a údajov notifikovaných Európskej komisii.

K bodu 74

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky má kontrolovať dodržiavanie povinností subjektov alternatívneho riešenia sporov. Výsledok riešenia sporu však nie je predmetom kontroly. Navrhuje sa, aby sa pri tejto kontrole postupovalo podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

Zároveň sa navrhuje precizovanie znenia § 26 v nadväznosti na § 15 ods. 2 a 3 zákona č. 391/2015 Z. z., podľa ktorých sú osobami povinnými poskytnúť súčinnosť subjektu alternatívneho riešenia sporov obchodník aj tretia osoba. Z tohto dôvodu majú dohľad nad dodržiavaním povinnosti tretej osoby poskytnúť súčinnosť podľa § 15 ods. 3 vykonávať všetky orgány dohľadu uvedené v § 26 ods. 1 zákona č. 391/2015 Z. z., vrátane Slovenskej obchodnej inšpekcie.

V § 26 sa tiež zavádza nový odsek 2, ktorým sa stanovuje orgán dohľadu nad dodržiavaním povinnosti obchodníka stanovenej v § 11 ods. 2 informovať spotrebiteľa o príslušných subjektoch alternatívneho riešenia sporov na trvanlivom médiu v prípade zamietavej odpovede na žiadosť spotrebiteľa o nápravu. Príslušným orgánom dohľadu je Slovenská obchodná inšpekcia.

Uskutočňujú sa aj legislatívno-technické úpravy s cieľom zjednotenia používania pojmov dohľad, dozor a kontrola v zákone č. 391/2015 Z. z.

K bodu 75

Vypúšťa sa sankcionovanie oprávnených právnických osôb v konaní podľa správneho poriadku. Kontrolné mechanizmy a sankcionovanie subjektov alternatívneho riešenia sporov budú vychádzať zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

K bodu 76

Legislatívno-technická zmena s cieľom zjednotenia používania pojmov dohľad, dozor a kontrola v zákone č. 391/2015 Z. z. Zároveň sa precizuje znenie vnútorného odkazu uvedeného v § 27 ods. 1 v nadväznosti na zmeny uskutočnené v § 26.

K bodu 77

Novelizačným bodom sa ustanovuje sankcia za porušenie povinnosti obchodníka stanovenej v § 11 ods. 2 informovať spotrebiteľa o príslušných subjektoch alternatívneho riešenia sporov na trvanlivom médiu v prípade zamietavej odpovede na žiadosť spotrebiteľa o nápravu.

K bodu 78

Legislatívno-technická úprava nadväzujúca na novelizačný bod 16.

K bodu 79

V novelizačnom bode sú upravené prechodné ustanovenia, ktoré reflektujú na navrhované zmeny v predchádzajúcich novelizačných bodoch k zákonu č. 391/2015 Z. z. Upravuje sa postup subjektov alternatívneho riešenia sporov pri posudzovaní návrhov na začatie alternatívneho riešenia sporov a v neukončených alternatívnych riešeniach sporov v bezprostrednom období po nadobudnutí účinnosti novely zákona č. 391/2015 Z. z. Obdobne sa vyjasňuje aj režim, akým sa má spravovať Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky pri kontrolách oprávnených právnických osôb, ktoré začne, ale neukončí do nadobudnutia účinnosti tejto novely.

K bodu 80

Navrhuje sa vypustenie prílohy č. 1 k zákonu č. 391/2015 Z. z., ktorá ustanovuje vzor návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporov. V zákone č. 391/2015 Z. z. sa naďalej ponecháva zverejňovanie formuláru návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporov na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky aj na webových sídlach jednotlivých subjektov alternatívneho riešenia sporov. Dostupnosť vzoru návrhu na začatie alternatívneho riešenia sporov preto nebude navrhovanou zmenou pre spotrebiteľov obmedzená. Zákon č. 391/2015 Z. z. ustanovuje obsahové náležitosti návrhu, ktoré definujú aj obsah vzoru. Vypustením vzoru priamo zo zákona sa umožní flexibilnejšie prispôbovať formálnu stránku vzoru bez potreby iniciovania zmeny samotného zákona č. 391/2015 Z. z.

K čl. XXIII (zákon č. 170/2018 Z. z.)

K bodu 1

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorou sa aktualizuje poznámka pod čiarou k odkazu 2.

K bodu 2

Ide o legislatívno-technickú úpravu, ktorou sa odstraňuje nadbytočná záťaž podnikateľov (cestovné kancelárie, poisťovne, banky) v podobe výdavkov, ktoré podľa práva Európskej únie [čl. 17 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015) (ďalej len „smernica (EÚ) 2015/2302“)] nie sú povinní platiť.

K bodu 3

Navrhuje sa novelizácia ustanovenia o dohľade v nadväznosti na návrh nového zákona o ochrane spotrebiteľa (článok I). Smernica (EÚ) 2015/2302 je uvedená v prílohe nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení, preto sa pri výkone dohľadu nad dodržiavaním povinností podľa zákona č. 170/2018 Z. z., ktorý predstavuje jej vnútroštátnu transpozíciu, má postupovať podľa pravidiel uvedených v piatej a šiestej časti článku I návrhu zákona a pri cezhraničnej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení.

K bodu 4

Ide o terminologické zosúladenie novelizovaného zákona s návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 5

Ide o precizovanie postupu orgánu dohľadu v súlade s článkom I návrhu zákona.

K bodu 6

Navrhuje sa precizovanie textu z dôvodu, že nositeľom povinností podľa zákona nie je iba obchodník.

K bodom 7 a 8

Novelizačné body revidujú sankčné ustanovenia tak, aby ukladané pokuty boli skutočne účinné, proporcionálne, spravodlivé a odradzujúce, čo sa má zabezpečiť čiastočnou subjektivizáciou zákonných sadzieb pokút, keď sa horná hranica sadzby pokuty vymedzuje v nadväznosti na obrat dotknutej osoby. Pevne určená horná hranica sadzby pokuty sa mení na percentuálne ustanovenú hranicu, ktorá sa určuje podľa obratu dotknutej osoby, avšak maximálny strop

pokuty ostáva naďalej určený pevnou sumou. Sleduje sa dosiahnutie spravodlivejších a primeranejších pokút pre jednotlivé osoby a exaktnejšie sledovanie represívnej, preventívnej a výchovnej funkcie pokuty, keď výška pokuty v konkrétnom prípade bude viac individualizovaná s pozitívnym vplyvom najmä na malé a stredné podniky. Orgán dohľadu vo výroku rozhodnutia vyčíslí konkrétnu sumu pokuty, ktorá sa porušiteľovu ukladá. Skôr, ako k jej vyčísleniu pristúpi zohľadňujúc kritériá podľa čl. I § 42 návrhu zákona, musí vymedziť aj samotnú hornú hranicu sadzby pokuty. Do dotknutého paragrafu sa preto dopĺňajú aj základné ustanovenia pre určenie obratu. Súčasne sa vyčíslujú presné sadzby pokút pre prípady, ak obrat porušiteľa nie je možné zistiť, nemal žiadny obrat alebo je nižší ako dolná hranica sadzieb pokút ustanovených s ohľadom na obrat. Správny orgán by mal v rozhodnutí jednoznačne určiť a odôvodniť, či ukladá pokutu s ohľadom na obrat alebo podľa výslovne ustanovenej sadzby a tiež výšku pokuty. Orgán dohľadu si musí zabezpečiť informácie pre určenie obratu porušiteľa v rámci dokazovania, na čo môže využiť všetky nástroje, ktoré mu právne predpisy priznávajú vrátane možnosti vyžiadania informácií priamo od povinnej osoby či požiadať o poskytnutie súčinnosti iný orgán alebo osobu. Presné postupy by mali byť predmetom metodických postupov.

K bodu 9

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia vzhľadom na zmenu procesných pravidiel výkonu dohľadu nad povinnosťami ustanovenými v novelizovanom zákone.

K čl. XXIV (zákon č. 452/2021 Z. z.)

K bodu 1

V nadväznosti na zmenu používanej terminológie v čl. I návrhu zákona sa aj v zákone č. 452/2021 Z. z. navrhuje termín „trvanlivý nosič“ nahradiť pojmom „trvanlivé médium“. Pojem „trvanlivé médium“ je definovaný v § 2 písm. f) návrhu zákona o ochrane spotrebiteľa (čl. I).

K bodu 2

Navrhuje sa legislatívno-technická úprava a aktualizácia citácie v poznámke pod čiarou k odkazu 93 v nadväznosti na článok I návrhu zákona, v ktorom sa navrhuje zlúčenie a zrušenie platného zákona č. 250/2007 Z. z. a zákona č. 102/2014 Z. z., na ktoré sa odkazuje v poznámke pod čiarou 93.

K bodu 3

Úprava poznámky pod čiarou k odkazu 96 v nadväznosti na navrhované zrušenie zákona č. 250/2007 Z. z. a jeho nahradenie návrhom zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodu 4

Navrhuje sa úprava § 109 ods. 10 zákona o elektronických komunikáciách v nadväznosti na čl. 9 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2017/2394 v platnom znení. Uvedené nariadenie požaduje, aby medzi právomoci orgánov dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa patrilo aj prístup k údajom, ktoré im umožnia sledovať finančné toky, dátové toky, zisťovať totožnosť osôb a pod. Predmetným návrhom sa má zabezpečiť, aby orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa mali prístup aspoň k základným údajom o účastníkoch, napr. aby pomocou telefónneho čísla zverejneného na podvodnej webovej stránke vedeli zistiť obchodné meno, sídlo, príp. e-mailovú adresu obchodníka. Limitáciou tejto právomoci pre orgány dohľadu v oblasti ochrany spotrebiteľa je obmedzenie rozsahu údajov len na údaje podľa § 110 ods. 2 písm. b) až d) a jej nadväzanie na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov.

K čl. XXV

Nadobudnutie účinnosti návrhu zákona sa navrhuje na deň 1. júla 2024.